ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΤΙΚΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ - ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΟΥ ΓΕΝ. ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

7

ΙΟΥΛΗΣ 1948

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΤΙΚΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ - ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ Α' ■ *ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 7* ■ *ΙΟΥΛΗΣ 1948*

ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΡΟΥΜΕΛΗΣ

(15-4-48 — 16-5-48)

I.—Γιατί διαλέχτηκε σά στόχος ἡ Ρούμελη: Ἡ σοβαρή ἀποτυχία, πού σημείωσε τό μοναρχοφασιστικό ἐπιτελεῖο κι' οἱ ἀμερικάνοι σύμβουλοί του στίς ἐπιχειρήσεις τῆς Μουργκάνας (Ἤπειρος), ἀνάτρεψαν τά γενικώτερα σχέδιά τους καί τούς ὑποχρεώσανε ν' ἀναζητήσουν μιά «εὔκολη» νίκη σέ μιά ὁποιαδήποτε περιοχή τῆς χώρας. Μιά τέτοια ἐπιτυχία τούς ἦταν ἀπαραίτητη: 1) Γιά ἐσωτερική πολιτική κατανάλωση, 2) γιά τόνωση τοῦ μισθοφορικοῦ στρατοῦ τῶν Ἀμερικάνων, πού τό ἠθικό του εἶχε ἀρχίσει νά πέφτει σέ κάπως ἀνησυχαστικό βαθμό, 3) γιά κατανάλωση στό ἐξωτερικό καί ἰδιαίτερα στήν Ἀμερική, ὅπου οἱ λαϊκές μάζες σιγά-σιγά ἀρχίζουνε νά νοιώθουν τόν τυχοδιωχτικό χαραχτῆρα τῆς ἀμερικάνικης ἐπέμβασης στήν Ἑλλάδα.

Σάν τέτοια περιοχή, πού θά τούς ἔδινε, ὅπως πίστευαν, μιά εὔκολη νίκη, διαλέχτηκε ἡ Ρούμελη. Φαίνεται ὅτι στά μυαλά τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ ἐπιτελείου καί τῶν ἀμερικάνων ἐπιτελείων ἐπικράτησε ἡ ἰδέα πώς τά μεγάλα ὀρεινά συγκροτήματα τῆς κεντρικῆς Ρούμελης—Οἴτη, Σαράντενα, Γκιώνα, Παρνασσός—θά μποροῦσε λιγώτερο δύσκολα ἀπ' ὁποιαδήποτε ἄλλη περιοχή νά περισφιχτοῦν μέ μεγάλες δυνάμεις καί τά τμήματα τοῦ Δ.Σ. πού θά βρίσκονταν ἐκεῖ μέσα νά κυκλωθοῦν καί νά ἐξοντωθοῦν. Ἐπίσης ἕνας λόγος παραπάνω πού στράφηκαν πρός τά ἐκεῖ βρίσκεται καί στό ὅτι τά τμήματα τοῦ Δ.Σ. τῆς Ρούμελης εἶχαν ἀρχίσει νά προωθοῦνται μέχρι τήν Ἀθήνα.

II.—Προθέσεις τοῦ ἐχθροῦ: Ὕστερα ἀπό τή συγκρότηση τῶν ταγμάτων τῆς ἐθνοφρουρᾶς, τό μοναρχοφασιστικό ἐπιτελεῖο εἶχε τή δυνατότητα νά ἐξοικονομήσει καί νά χρησιμοποιήσει πρός ὁποιαδήποτε κατεύθυνση μιά ἀξιόλογη ποσοτικά χρουστική δύναμη, πού στίς ἐπιχειρήσεις τῆς Ρούμελης, μαζί μέ τίς τοπικές δυνάμεις, ἔφτασε γύρω στίς 35.000.

Ὁ ἐχθρός σκόπευε, δημιουργώντας μ' αὐτές τίς δυνάμεις ἕνα πυκνό καί βαθύ κλοιό ἀπό Βορρᾶ, Δυτικά καί Ἀνατολικά, νά σπρώξει τά τμήματά μας πρός Νότο, νά τά κυκλώσει στά κεντρικά ὀρεινά συγκροτήματα καί νά τά ἐκμηδενίσει. Οἱ δυνάμεις πού διάθετε, τοῦ ἐπιτρέπανε νά διατηρήσει, σ' ὅλη τή διάρκεια τῶν ἐπιχειρήσεων, μιά διάταξη πυκνή καί κλιμακωμένη σέ ἀρκετό βάθος. Ἔτσι πίστευε ὅτι τά τμήματά μας θἆταν ἀδύνατο νά διασπάσουν τόν «κλοιό» καί νά ξεφύγουν.

III.—Διαθέσιμες δυνάμεις: Σάν κύριες δυνάμεις χρούσης ὁ ἐχθρός χρησιμοποίησε: 1) Τήν I μεραρχία μέ τίς 3, 51, καί 77 ταξιαρχίες. Τήν IX

μεραρχία μέ τίς 41 καί 42 ταξιαρχίες, μιά ταξιαρχία Παλαντᾶ, ὅπως τήν ἔλεγαν, καί τό 596 τάγμα. Τή Χ μεραρχία μέ τίς 35 καί 37 ταξιαρχίες. Τήν 81 ταξιαρχία Πειραιᾶ. 2) Τίς Α καί Β Μοῖρες Ὀρεινῶν Καταδρομῶν. Κοντά σ' αὐτές τίς δυνάμεις χρησιμοποιήθηκαν ἀκόμα: 1) 17 τάγματα ἐθνοφρουρᾶς, 2) 2.500 χωροφύλακες, 3) 2 1/2—3 χιλιάδες ΜΑΔ καί ΜΑΥ καί ἀρκετές ἑκατοντάδες ληστές μ' ἐπικεφαλῆς τό λήσταρχο Βουρλάκη. 4) 3 λόχοι πολυβόλων. 5) 3 συντάγματα πυροβολικοῦ—πεδινοῦ, ὀρειβατικοῦ καί τῶν 155 χιλιοστομέτρων.

Ἐπίσης ὁ ἐχθρός χρησιμοποίησε στόλο, πού περιπολοῦσε καί βομβάρδιζε στόν Κορινθιακό καί 2 σμήνη ἀεροπλάνων. Τέλος, κατά τηλεγραφήματα ἀμερικάνων ἀνταποκριτῶν, χρησιμοποιήθηκαν καί... σκυλιά, «διά τήν ἀνακάλυψιν τῶν κρησφυγέτων τῶν συμμοριτῶν». Τίς ἐπιχειρήσεις τίς διεύθυνε τό Α΄ σῶμα στρατοῦ, πού σ' αὐτό ὑπάγονταν ταχτικά ἀπ' εὐθείας καί ἡ 71 ταξιαρχία.

ΙΥ. —Διάταξη τοῦ ἐχθροῦ: Τήν παραμονή τῆς ἔναρξης τῶν ἐπιχειρήσεων, ἡ διάταξη τοῦ ἐχθροῦ ἦταν αὐτή:

—Ἡ ΙΧ μεραρχία μέ σταθμό διοίκησης τό Καρπενήσι ἀναπτύχθηκε Ν.Δ. καί Α. τοῦ Καρπενησιοῦ, κατά μῆκος τοῦ δημ. δρόμου Ἀγρίνι—Καρπενήσι—Λαμία.

—Ἡ Χ μεραρχία πῆρε διάταξη στόν τομέα Μακρακώμη—Σπερχειάδα—Ὑπάτη.

—Ἡ Ι μεραρχία στόν τομέα Μπράλλου—Δυτ. προσβάσεις Παρνασοῦ—Ἀράχωβα—Ἄμφισσα— Λιδωρίκι μέ τίς 51 καί 3η ὀρεινή ταξιαρχία καί μέ τήν 77 ταξιαρχία στόν Ἑλικῶνα.

—Στή Δυτική Ρούμελη (Παναιτωλικό—Ναύπακτος) τό 596 τάγμα στήν Ἀράχωβα, τό 6ο τάγμα χωροφυλακῆς στόν Πλάτανο καί τάγματα ἐθνοφρουρᾶς καί μάϋδες.

—Οἱ ΛΟΚ εἶχαν πάρει διάταξη Δ. καί Β. τοῦ Καρπενησιοῦ.

—Τά ὑπόλοιπα τάγματα ἐθνοφρουρᾶς μαζί μέ τούς μάϋδες καί τούς χωροφύλακες βρίσκονταν πίσω ἀπό τίς κύριες μονάδες κρούσης, δίνοντας ἔτσι μεγάλο βάθος στή διάταξη τοῦ ἐχθροῦ, μέ σκοπό νά γίνει ὁ «κλοιός» του ἀδιαπέραστος.

Υ. Σχέδιο τοῦ ἐχθροῦ: Ὅπως διαφαίνεται κι' ἀπό τήν ἴδια τή διάταξη ποῦδωσε τό μοναρχοφασιστικό ἐπιτελεῖο στίς μονάδες του τήν παραμονή τῆς ἐπιχείρησης, τό σχέδιό του σέ γενικές γραμμές ἦταν τό παρακάτω:

1) Ἡ ΙΧ μεραρχία μέ Ν.Α. κατεύθυνση πρός Δόμνιστα, Κρίκελο, Γαρδίκι καί μέ χτένισμα τῆς Σαράντενας, νά φτάσει στίς δυτικές προσβάσεις τῶν Βαρδουσίων καί νά χτενίσει κι' αὐτά, ἐνῶ ταυτόχρονα ἄλλα τμήματά της θά προχωροῦσαν πρός Ν. τῶν Βαρδουσίων γιά νά ἑνωθοῦν μέ τμήματα τῆς Χης στό Λιδωρίκι.

2) Ἡ Χη μεραρχία μέ κατεύθυνση πρός Ν., νά χτενίσει τήν Οἴτη καί τό χῶρο μεταξύ Οἴτης—Γκιώνας.

3) Ἡ Ι νά χτενίσει τόν Παρνασό καί νά φτάσει στίς Ἀνατολικές καί Ν.Α. προσβάσεις τῆς Γκιώνας, ὅταν ἡ ΙΧ καί Χ θ' ἄρχιζαν νά ἐκκαθαρίζουν τή Γκιώνα, ἐνῶ ἄλλα τμήματά της θά ξεκαθάριζαν τόν Ἑλικῶνα.

4) Τά τμήματα ἐθνοφρουρᾶς, χωροφυλακῆς, μάϋδων καί ληστῶν, πού πῆραν διάταξη πίσω ἀπό τίς κύριες δυνάμεις κρούσεις, εἶχαν ἀποστολή νά πιάνουν ὅλες τίς διαβάσεις, νά ἐξερευνοῦν τό ἔδαφος καί νά πυκνώνουν τόν «κλοιό».

5) Οἱ μοῖρες τῶν ΛΟΚ εἶχαν ἀποστολή νά φράξουν τό χῶρο Ἁγ. Γεώργιος—Καρπενήσι—Βίνιανη—Φραγκίστα γιά νά ἐμποδίσουν διαφυγή τῶν τμημάτων μας πρός Ἄγραφα καί νά ματαιώσουν κάθε προσπάθεια ἀντιπερισπασμοῦ ἀπό τά τμήματά μας τοῦ Ἀρχηγείου Θεσσαλίας.

Μέ τό σχέδιο αὐτό, πού κατά τόν «Ταχυδρόμο» τοῦ Βόλου τό ἐκπόνησε ὁ ἀμερικανός ταξίαρχος Τροῦμαν Θόρσον, τό μοναρχοφασιστικό ἐπιτελεῖο καί οἱ ἀμερικάνοι ἐπιδιώκανε ν' ἀπωθήσουν ὅλα τά τμήματά μας στό χῶρο τῆς Γκιώνας, νά τά περισφίξουν μ' ὅλες τους τίς δυνάμεις, πού ἀπό διάφορες κατευθύνσεις θά συγκλίνανε πρός τά ἐκεῖ καί νά τά ἐξοντώσουν.

(Βλέπε πίσω τό σχεδιάγραμμα)

VI. Σχέδιο ἀντιμετώπισης τοῦ ἐχθροῦ: Λίγες μέρες πρίν τήν ἔναρξη τῶν ἐπιχειρήσεων, σοβαρές δυνάμεις τοῦ 'Αρχηγείου Ρούμελης, ἐνεργώντας μέ διαταγή συγκεντρώθηκαν ἔγκαιρα σέ καθωρισμένο χῶρο καί στίς 16 'Απρίλη, ὕστερ' ἀπό 8ωρο σκληρό ἀγώνα, ἀνάτρεψαν στό χῶρο τοῦ Καρπενησιοῦ σοβαρές ἐχθρικές ἀντιστάσεις τῆς ΙΧης μεραρχίας καί τῶν ΛΟΚ καί βγῆκαν ἔξω ἀπό τόν ἐχθρικό «κλοιό», γιά ν' ἀρχίσουν ἀμέσως ἔντονη δράση στά μετόπισθεν τοῦ ἐχθροῦ καί στούς γειτονικούς χώρους.

Ὕστερα ἀπ' αὐτόν τόν ἐλιγμό, στό χῶρο τῶν ἐπιχειρήσεων ἔμειναν μόνο δυό διλοχίες τοῦ 'Αρχ. Ρούμελης, μερικά τμήματα Λαϊκῆς Πολιτοφυλακῆς καί ὁμάδες ἐλεύθερων σκοπευτῶν (σύνολο περίπου 750 μαχητές), μέ ἀποστολή νά χτυπᾶνε τόν ἐχθρό καί νά ἐλίσσονται στά διάκενα καί στά μετόπισθεν τῆς ἐχθρικῆς διάταξης.

Τό μοναρχοφασιστικό ἐπιτελεῖο ἐπιχείρησε νά αἰφνιδιάσει τά τμήματά μας, μεταφέροντας μέ μεγάλη πραγματικά ταχύτητα δυνάμεις του ἀπό Γιάννενα, Καρδίτσα, Θεσσαλονίκη κλπ. Τά τμήματά μας ὅμως στήν ἀπόπειρα τοῦ ἐχθροῦ γιά αἰφνιδιασμό, ἀπάντησαν μέ πραγματικό ἀνταιφνιδιασμό. 'Από αὐτή τή στιγμή μποροῦσε κανείς νά προεξοφλήσει τήν ἀποτυχία τῆς ἐχθρικῆς ἐπιχείρησης.

VII. Ἡ ἐξέλιξη τῶν ἐπιχειρήσεων: Στίς 15 τοῦ 'Απρίλη ἄρχισαν τήν κίνησή τους πρός τίς καθωρισμένες κατευθύνσεις ἡ ΙΧ καί Χ μεραρχία, ἐνῶ ἡ Ι μεραρχία διατηροῦσε ἀκόμα τή διάταξή της καί ὁλοκλήρωνε τήν κατοχή ὅλων τῶν ἐπίκαιρων σημείων καί τῶν χωριῶν τοῦ 'Ελικώνα.

Τά τμήματά μας χτύπησαν τόν ἐχθρό σέ πολλές θέσεις καί ἄρχισαν νά ἐλίσσονται πρός τό χῶρο Βαρδούσια, Γκιώνα—Παρνασσό. Αὐτό τό γεγονός ἐμπόδισε τό μοναρχοφασιστικό ἐπιτελεῖο ν' ἀντιληφθεῖ ἔγκαιρα τόν ἐλιγμό ποὔκαναν οἱ κύριες δυνάμεις τοῦ 'Αρχηγείου Ρούμελης πρός τά μετόπισθεν τῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων. Σ' αὐτό συντέλεσαν κι' οἱ ἀεροπορικές ἀνιχνεύσεις τοῦ ἐχθροῦ, πού ἔβλεπαν τίς φάλαγγες τῶν χωρικῶν ποὔφευγαν γιά νά γλυτώσουν καί τίς νόμιζαν γιά φάλαγγες τοῦ Δημ. Στρατοῦ. Ἔτσι ἡ ΙΧ καί Χ μεραρχίες συνεχίσανε νά συγκλίνουν πρός τή Γκιώνα, μέ συγκρούσεις μέ τά τμήματά μας πού βρίσκονταν μέσα στόν «κλοιό». Στίς συγκρούσεις αὐτές ὁ ἐχθρός ἔπαθε σοβαρή φθορά καί καταπόνηση τῶν τμημάτων του. Τό τελευταῖο πενθήμερο τοῦ 'Απρίλη οἱ κύριες δυνάμεις τους ἔφτασαν στή Γκιώνα, ὅπου ἔγιναν καί οἱ κυριώτερες συγκρούσεις.

Τά τμήματα τοῦ 'Αρχηγείου Ρούμελης, πού διάσπασαν τήν ἐχθρική διάταξη καί πέρασαν στό χῶρο τῆς Εὐρυτανίας, 'Αγράφων καί Βάλτου, ἑνώθηκαν μέ τμήματα τοῦ 'Αρχηγείου Θεσσαλίας καί μέ ἔντονη σχεδιασμένη δράση ἀνάτρεψαν εἴτε διάλυσαν ὅλες τίς δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ στίς περιοχές 'Αγράφων, Βάλτου, Νευρούπολης, Κόζιακα 'καί Τζουμέρκων. Στή Νευρούπολη μάλιστα καί τόν Κόζιακα γιά πρώτη φορά, ὕστερ' ἀπό ἕνα χρόνο, ξανάμπαιναν καί σταθεροποιοῦνταν, σοβαρές δυνάμεις τοῦ Δημ. Στρατοῦ.

Στά τέλη τοῦ 'Απρίλη ὁ ἐχθρός ἄρχισε ν' ἀντιλαμβάνεται ὅτι οἱ κύριες

δυνάμεις τοῦ 'Αρχ. Ρούμελης βρίσκονταν ἔξω ἀπό τό χῶρο ἐνέργειάς του. Συνέχισε ὅμως τήν ἐπιχείρηση μέ τόν ἴδιο ρυθμό, προσπαθώντας νά ἐξοντώσει ἔστω κι' αὐτές, πού πίστευε ὅτι εἶχε κυκλώσει. Τά εὐκίνητα ὅμως τμήματα τοῦ 'Αρχηγείου Φθιωτιδο—Φωκίδας καί τοῦ 'Αρχηγείου Παρνασσίδας, ἀφοῦ χτύπησαν τά ἐχθρικά τμήματα ἐπανειλημμένα καί τούς προξένησαν σοβαρές ἀπώλειες, ἄρχισαν νά ἑλίσσωνται καί νά περνᾶνε στά μετόπισθέν τους, χτυπώντας τους τώρα ἀπό τά νῶτα.

'Από τίς 7)5, ὕστερ' ἀπό τό χτένισμα καί τῆς Γκιώνας, καθώς καί τοῦ Παρνασοῦ, γίνεται ἀναδιάταξη τῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων. Ἡ κάθε μεραρχία παίρνει ἕναν ὡρισμένο χῶρο καί μέ τή συμμετοχή τῶν τοπικῶν δυνάμεων, ἀρχίζει πιό συστηματική ἐξερεύνησή του, μέ σκοπό νά βρεῖ ὁμάδες εἴτε μαχητές τμημάτων μας, πού πίστευε ὅτι διαλύθηκαν κι' ἀκόμα γιά ν' ἀνακαλύψει κρύπτες πυρομαχικῶν καί τροφίμων.

Οἱ ἐξερευνήσεις αὐτές συνεχίστηκαν μέχρι τίς 16)5 κι' ἀπό τίς 17)5 οἱ ΙΧ καί Χ μεραρχίες ἀναστράφηκαν πρός Β. κι' ἄρχισαν ἐξερεύνηση πρός τήν κατεύθυνση Ἄγραφα καί Ὄρθρυ, ὅπου στίς 25)5 ἄρχισαν νέες ἐπιχειρήσεις. Ἔτσι, οἱ ἐπιχειρήσεις τῆς Ρούμελης ἄρχισαν στίς 15)4 καί τέλειωσαν στίς 16)5.

'Αποτελέσματα καί συμπεράσματα:

1) Ἡ βασική ἐπιδίωξη τοῦ ἐχθροῦ, νά κυκλώσει καί νά ἐξοντώσει τίς δυνάμεις τοῦ 'Αρχηγείου Ρούμελης, ἀπότυχε πέρα γιά πέρα. Χτύπησε στό κενό καί ἄργησε πολύ νά τό ἀντιληφθεῖ.

2) Τό 'Αρχηγεῖο ἀντιμετώπισε σωστά τά σχέδια τοῦ ἐχθροῦ καί ἐφάρμοσε μ' ἐπιτυχία τό δικό του ἀντισχέδιο.

3) Τά τμήματα πού ἀντιμετώπισαν τόν ἐχθρό μέσα στό χῶρο τῶν ἐπιχειρήσεων πέτυχαν ν' ἀντιμετωπίσουν τόν τεράστιο ὄγκο τῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων καί νά ἑλιχθοῦν ἱκανοποιητικά.

4) Ἡ ταχτική πού ἐφάρμοσε ὁ Δ.Σ. στή Ρούμελη ὑποχρέωσε τόν ἐχθρό νά παρατείνει τίς ἐπιχειρήσεις πέρα ἀπό τό χρόνο πού εἶχε προβλέψει κι' αὐτό θἄχει ἐπίδραση στίς κατοπινές ἐπιχειρήσεις.

5) Τά τμήματα καί οἱ ἄντρες τοῦ ἐχθροῦ μαζί μέ τόν κλονισμό πού εἶχαν ἀπό τίς μεγάλες ἀπώλειες, κουράστηκαν σωματικά καί ψυχικά σέ μεγάλο βαθμό, βλέποντας νά χτυπᾶνε τελικά στό κενό.

6) Στή διάρκεια τῶν ἐπιχειρήσεων ὁ Δ.Σ. σταθεροποιήθηκε καί ἐπέκτεινε τή δράση του σέ καινούργιες περιοχές, ὅπως Ἄγραφα, Κόζιακα, Τζουμέρκα, Βάλτος, ἰδιαίτερα στή Νευρούπολη καί τόν Κόζιακα, ὅπου ὁ ἐχθρός καυχιόταν ὅτι δέ θά ξαναπατήσει ποδάρι ἀντάρτη.

7) Ὁ ἐχθρός λυσσασμένος γιά τήν ἀποτυχία του καί τίς μεγάλες ἀπώλειές του (βλέπε ἀνακοινωθέν τοῦ Γ.Α. τῆς 27)5)48) ξέσπασε πάνω στόν ἄμαχο πληθυσμό, πού κυριολεχτικά τόν ἐξόντωσε μέ τή φωτιά καί τό σίδερο, χωρίς νά λυπηθεῖ οὔτε τά μικρά παιδιά καί τούς γέρους.

8) 'Από τίς ἐπιχειρήσεις αὐτές ὁ Δ.Σ.Ε. βγαίνει γενικά πιό δυνατός. 'Αντίθετα ὁ μοναρχοφασισμός καί τ' ἀφεντικά του πῆγαν γιά μαλλί καί βγῆκαν κουρεμένοι. Ἡ ἀποτυχία τους στή Ρούμελη δέ μπορεῖ παρά νἄχει γενικώτερο στρατιωτικό—πολιτικό ἀντίχτυπο.

ΙΧ. 'Αδυναμίες: Τά τμήματά μας ἀντιμετώπισαν σωστά καί μέ ἡρωϊσμό τήν ἐκστρατεία τοῦ ἐχθροῦ. Παρουσίασαν ὅμως ὡρισμένες ἀδυναμίες καί ἐλλείψεις. Μέ βάση τά στοιχεῖα, πού μέχρι σήμερα συγκεντρώσαμε, ἀναφέρουμε τίς κυριώτερες:

Ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΓΩΝ ΣΤΟ Δ.Σ.Ε.

ΒΑΣΙΛΗ ΜΠΑΡΤΖΙΩΤΑ, συνταγματάρχη Π. Ε. τοῦ Γενικοῦ 'Αρχηγείου

Ἕνα ἀπ' τά σοβαρότερα ζητήματα πού ἀντιμετωπίζουμε σήμερα στό Δ.Σ.Ε εἶναι ὁ ἔλεγχος γιά τή γρήγορη καί σωστή ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν. Ὁ Δ.Σ.Ε. κατορθώνει νἄχει καλές διαταγές, πού στηρίζονται στή γνώση τῆς πραγματικότητας, στή σωστή ἐκτίμηση τῆς κατάστασης καί στίς ἀνάγκες του ἔνοπλου ἀγώνα μας. Οἱ διαταγές μας, ὁ τρόπος πού γράφονται καί προπαντός ὁ τρόπος πού πραγματοποιοῦνται ἐκφράζουν τό λαϊκοεπαναστατικό χαραχτῆρα τοῦ Στρατοῦ μας. Εἶναι λίγες οἱ περιπτώσεις πού οἱ διαταγές μας δέν εἶναι μελετημένες. Αὐτό γίνονταν ὡς ἕνα μεγάλο σημεῖο στήν πρώτη περίοδο τοῦ ἀνταρτίστικου αὐτοσχεδιασμοῦ. Σήμερα ἄλλαξαν τά πράγματα καί στόν τομέα αὐτό. Τό Γενικό μας 'Αρχηγεῖο συγκεντρώνοντας τήν πεῖρα τοῦ λαϊκοῦ ἐπαναστατικοῦ πολέμου δίνει τίς γενικές κατευθύνσεις καί προσανατολίζει πρός τό γενικό στρατηγικό σκοπό μας τή δράση ὅλων τῶν μονάδων τοῦ Δ.Σ.Ε. Οἱ παρακάτω διοικήσεις συγκεκριμμενοποιοῦν τίς διαταγές τοῦ Γ.Α. στόν τομέα τους, παρακολουθώντας τίς ἀλλαγές πού σημειώνονται κάθε φορά στήν κατάσταση. Ἔχουμε λοιπόν καλές διαταγές. Ἡ καλή καί μελετημένη διαταγή πού καθορίζει τούς σκοπούς μιᾶς ἐπιχείρησης καί δίνει μέ σαφήνεια τίς ἀποστολές, εἶναι ἡ ἀρχή τῆς ἐπιτυχίας. Δέ φέρει ὅμως μιά διαταγή, ὅσο καλή κι' ἄν εἶναι, τήν ἴδια τήν ἐπιτυχία. Πρέπει νά ὀργανωθεῖ ἡ ἐκτέλεση τῆς διαταγῆς, νά ὀργανωθεῖ ὁ ἔλεγχος γιά τήν πραγματοποίησή της. Αὐτό εἶναι τό βασικό καί πρός αὐτή τήν κατεύθυνση πρέπει νά συγκεντρώσουν οἱ διοικητές καί οἱ πολιτικοί Ἐπίτροποι τήν προσοχή τους. Διαταγή πού δέν ἐκτελεῖται εἶναι σάν νά μήν ὑπάρχει. Κι' αὐτό εἶναι ἀπαράδεχτο γιά τό Δ.Σ.Ε.

Πῶς πρέπει νά πραγματοποιοῦνται γενικά οἱ διαταγές μας; Πῶς ὀργανώνουμε τόν ἔλεγχό μας γιά τήν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν; Εἶναι ἀλήθεια πώς ἔχουμε πολλά καλά παραδείγματα γρήγορης καί πιστῆς ἐκτέλεσης τῶν διαταγῶν μας. Καί ἔτσι ἐξηγοῦνται οἱ ἐπιτυχίες πού σημείωσε ὁ Δ.Σ.Ε. στό τελευταῖο διάστημα στήν Ἤπειρο, Πελοπόννησο, Ρούμελη, Θεσσαλία κλπ. Στό ζήτημα ὅμως τῆς ἐκτέλεσης τῶν διαταγῶν δέ χωράει ἐπανάπαψη καί αὐτοϊκανοποίηση. Εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νά τό ποῦμε ἀνοιχτά ὅτι ἔχουμε ἀκόμα ἀρκετά κακά παραδείγματα (σχετικά μέ τήν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν) καί ὅτι οἱ διοικητές καί οἱ Πολιτικοί Ἐπίτροποι δέν ὀργανώνουν ἀκόμα καλά τήν ἐκτέλεση τῶν

---

1) Δέν πῆραν ἔγκαιρα μέτρα γιά νά σώσουν ὅλους τούς ἀόπλους ἀπό τήν ἐγκληματική μανία τῶν ὀρδῶν τοῦ Τσακαλώτου.

2) Τά τμήματα τοῦ 'Αρχ. Παρνασίδας, πού εἶχαν παραμείνει στό χῶρο τῶν ἐπιχειρήσεων, ἐνῶ στήν ἀρχή ἑλίχτηκαν μ' ἐπιτυχία, δέν κράτησαν μέχρι τέλους καλή συνοχή μεταξύ τους καί δέ φρόντισαν νἄχουν ταχτική ἐπαφή μέ τό Δ.Σ. τοῦ 'Αρχ. Ρούμελης.

* * *

Χ. Τά τμήματα τοῦ 'Αρχ. Ρούμελης, πού ἑλίχτηκαν ἔξω ἀπό τό χῶρο τους, ἄρχισαν, βάσει σχεδίου, νά ξαναγυρίζουν στήν περιοχή τους. Παρά τίς ἀνόητες θριαμβολογίες τοῦ Σοφούλη, ὁ ὑποστράτηγος, καί βουλευτής Κάτσώτας σ' ἕνα ἄρθρο του στό «Βῆμα» τῆς 5)6 ὁμολογεῖ ὅτι: «Ἐξεκαθαρίσθη ἡ Ρούμελη, ἀλλά ὁ ἀγών δέν ἔληξεν. Ἔχομεν ν' ἀντιμετωπίσωμεν ἐχθρόν πείσμονα, ἀποφασισμένον πολύ, μέ ἱκανότητας διά τήν συνέχισιν τῆς προσπαθείας του».

Ἄρα ἡ Ρούμελη δέν πρόκειται νά ξεκαθαριστεῖ ποτέ.

διαταγῶν, δὲν ἐλέγχουν συστηματικά, μεθοδικά τὴν πραγματοποίησή τους.

Ἔχουμε πολλὲς τέτοιες ἐκδηλώσεις. Ἄς πάρουμε τὶς διαταγὲς ποὺ ἀφοροῦν τὴν ὀργάνωση καὶ συγκρότηση τοῦ Στρατοῦ μας. Οἱ μεγάλες μονάδες (Ἀρχηγεῖα Περιοχῶν κλπ.) δὲν ὑποβάλουν ἔγκαιρα τὰ στοιχεῖα ποὺ πρέπει νὰ στέλνονται κάθε μῆνα γιὰ τὴ δύναμη, ἀπώλειες, ἐπιστράτευση. Οὔτε ἄν ἔχουν συγκροτήσει τὴ σύνθεσή τους σύμφωνα μὲ τὴ διαταγὴ τοῦ Γ.Α. Ὁρισμένες φορὲς τὰ στοιχεῖα ποὺ δίνουν δὲν εἶναι σωστά. Γιατί γίνεται αὐτό; Γιατί οἱ διάφορες μονάδες τοῦ Δ.Σ.Ε. ἀρκέστηκαν νὰ βγάλουν μόνον ὁρισμένες διαταγὲς καὶ δὲν ἐφαρμόζουν τὶς σχετικὲς διαταγὲς τοῦ Γ.Α. ποὺ καθορίζουν πῶς πρέπει νὰ παρακολουθεῖται ἡ αὐξομείωση τῆς δύναμης καὶ τὰ στοιχεῖα τῶν νεοεπιστρατευμένων. Στὸ ζήτημα αὐτὸ εἶναι πολὺ ἀδύνατος ὁ ἔλεγχος τῶν διοικήσεων. Καὶ οἱ συνέπειες εἶναι μεγάλες. Αὐτὸ σημαίνει δυὸ πράγματα: α) Ὅτι δὲν ξέρει (ὁ Διοικητὴς καὶ ὁ Πολιτικὸς Ἐπίτροπος) τὴν πραγματικὴ κατάσταση τοῦ τμήματός του καὶ β) Ἐμποδίζει τοὺς ἀνώτερούς του νὰ πραγματοποιήσουν τὰ γενικώτερα σχέδια τοῦ Δ.Σ.Ε. Ὑπάρχουν μονάδες ποὺ δὲ μποροῦν νὰ σοῦ ποῦν ἀμέσως ποιὰ εἶναι ἡ δύναμή τους. Ρωτᾶς πόσοι δὲν ἔχουν ροῦχα καὶ σ' ἀποντοῦν μὲ ποσοστά. Ἔχουμε ἀκόμα καὶ μερικὲς ἀηδίες, νὰ μετοθέτουν ἀνθρώπους ποὺ πέθαναν ἀπὸ καιρὸ ἢ εἶναι στὸ Νοσοκομεῖο.

Ἀναφέρουμε ἀκόμα ἕνα παράδειγμα. Οἱ καταστάσεις ποὺ προβλέπονται ἀπ' τὶς βασικὲς διαταγὲς τοῦ Γενικοῦ γιὰ τὴν παρακολούθηση τοῦ ὁπλ σμοῦ-πυρομαχικῶν δὲν ὑποβάλονται ἔγκαιρα καὶ δὲν ἔχουν πάντα ἐξακριβωμένα στοιχεῖα. Αὐτὸ δείχνει ὅτι δὲν τηροῦνται τὰ προβλεπόμενα βιβλία, ὅτι ἡ δουλειὰ γίνεται πρόχειρα, ὅτι τὰ Ἀρχηγεῖα δὲν ἔχουν οὔτε τὰ ἴδια μιὰ σωστὴ εἰκόνα γιὰ τὸ πολεμικὸ ὑλικὸ ποὺ βρίσκεται στὰ χέρια τῶν μαχητῶν εἴτε στὶς ἀποθῆκες τους. Ὕστερα ἀπὸ ἐπανειλημμένες διαταγὲς τοῦ Γενικοῦ, οἱ μονάδες μας καταπιάστηκαν μὲ τὸ πρόβλημα τῆς συντήρησης, καλῆς ἀποθήκευσης καὶ κίνησης τοῦ πολεμικοῦ ὑλικοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν κάνουν ὅπως πρέπει τὸν ἔλεγχο γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν διαταγῶν τοῦ Γενικοῦ, ἐξακολουθοῦν νὰ παρουσιάζονται ἀρκετὲς περιπτώσεις ὅπου ὁπλισμὸς καταστρέφεται ἀπὸ ἔλλειψη συντήρησης, ἀπὸ κακὴ ἀποθήκευση κλπ.

Περνῶ τώρα στὸν ἔλεγχο γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν ἐπιχειρήσεων. Τί συμβαίνει στὴν πράξη; Δὲν κατατοπίζονται ἔγκαιρα τὰ στελέχη στὶς ἀποστολὲς ποὺ παίρνουν. Οἱ ἴδιες οἱ διοικήσεις δὲν ἐλέγχουν σχολαστικὰ μέχρι τὴν τελευταία στιγμὴ πῶς λειτουργοῦν οἱ διαβιβάσεις. Καὶ ἔτσι στὴν πιὸ κρίσιμη στιγμὴ πότε κάποιος ἀσύρματος θἄναι χαλασμένος, εἴτε τὸ προσωπικὸ τῶν διαβιβάσεων δὲν εἶναι τὸ κατάλληλο. Προχωροῦμε παραπέρα. Δὲν ἐλέγχεται ὁ ὁπλισμὸς πρὶν ἀπ' τὴ μάχη γιὰ νὰ γίνουν οἱ ἀπαραίτητες ἐπιδιορθώσεις. Ἀφήνονται ὁρισμένες φορὲς θέσεις χωρὶς διαταγὴ καὶ ὁ ἔλεγχος γιὰ τὴν ἀπαράδεχτη αὐτὴ πράξη εἶναι ἀνύπαρκτος. Οἱ διοικήσεις δὲν ξέρουν καλὰ τὰ στελέχη τους, τὰ προτερήματα καὶ τὰ ἐλαττώματά τους, ποιὸς κάνει περισσότερο γιὰ ἐπίθεση καὶ ποιὸς γιὰ ἄμυνα καὶ ἔτσι δὲν καταμερίζουν κατάλληλα τὶς ἀποστολές. Αὐτὸ τοὺς ἐμποδίζει νὰ κάνουν καὶ καλύτερα τὸν ἔλεγχό τους καὶ δὲ βοηθᾶνε τὰ στελέχη γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν. Ἔτσι καὶ ἡ ἐπέμβαση τοῦ διοικητὴ μὲ τὴν ἐφεδρεία του στὴν ὥρα τῆς μάχης δὲ φαίνεται. Οἱ ἀδυναμίες αὐτὲς ποὺ παρουσιάζουμε στὴν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν καὶ στὸν ἔλεγχο γιὰ τὴν πραγματοποίησή τους ἔχουν τὴν ἐπίδρασή τους στὴν πολεμικὴ μας ἐπίδοση ποὺ ἀναμφισβήτητα ἔπρεπε καὶ μποροῦσε νἆναι μεγαλύτερος.

Ἔχουμε καὶ πολλὲς ἄλλες περιπτώσεις ποὺ δὲν ὑπάρχει ἔλεγχος γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν. Ὁ ἐχθρὸς προσπαθεῖ μὲ κάθε τρόπο νὰ μᾶς παραπλανήσει γύρω ἀπὸ τὴ διάταξη τῶν δυνάμεών του, τὶς ὀχυρώσεις καὶ τὶς προθέσεις του. Ἡ προσπάθεια αὐτὴ τοῦ ἐχθροῦ ἀντιμετωπίστηκε ἀποτελεσματικά-ὅπου ἀντιμετωπίστηκε- ἐκεῖ ποὺ ὁ ἔλεγχος γιὰ τὴν καλὴ λειτουργία τοῦ συστήματος συλλογῆς πληροφοριῶν καὶ τὴ σωστὴ καὶ γρήγορη μετάδοσή τους ἔχει συστηματοποιηθεῖ. Ἀντίθετα πολλὲς μονάδες ἔχουν ἐκδόσει ἐπανειλημμένες διαταγὲς γιὰ τὴ γρήγορη διαβίβαση τῶν πληροφοριῶν, χαραχτηρίζοντας «ἀπολύτου προτεραιότητας», ὅμως οἱ πληροφορίες αὐτὲς κάνουν 3 καὶ 4 μέρες νὰ φτάσουν στὸν προορισμό τους, ἀπὸ ἔλλειψη ἐλέγχου. Μιὰ μονάδα ἔβγαλε στὰ 1947 μιὰ διαταγὴ γιὰ τὴν ὀργάνωση σκοπευτικῶν ἀγώνων ποὺ δὲν ἔγιναν ἀκόμα! Ἄλλη μονάδα ἔβγαλε διαταγὲς γιὰ τὴ μελέτη τοῦ ἐδάφους κλπ. ποὺ ξεχάστηκαν. Θὰ μποροῦσε ν' ἀναφέρει κανένας πολλὰ παρόμοια παραδείγματα. Τὸ συμπέρασμά μας πρέπει νάναι ἕνας: Ὁ ἔλεγχος γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν στὸ Δ.Σ.Ε. εἶναι ἀδύναμος. Ὁ ἔλεγχός μας δὲ βρίσκεται στὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς καὶ τῶν καθηκόντων τοῦ Δ.Σ.Ε. Ὅτι

πολλές ἀδυναμίες μας θά ξεπερνούσαμε ἄν ὁ ἔλεγχός μας ἤτανσυστηματικός, καθημερινός, ἀδιάκοπος.

* * *

Ὁ ἔλεγχος γιά τήν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν, εἶναι βασική μέθοδος καθοδήγησης σ' ἕναν λαϊκό ἐπαναστατικό στρατό ὅπως ὁ Δ.Σ.Ε. Καί ὀργάνωση τοῦ ἐλέγχου γιά τήν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν εἶναι ἕνα ἀπ' τά κύρια καθήκοντά μας. Τί θά πεῖ ὅμως νά ὀργανώσουμε τόν ἔλεγχο γιά τήν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν;

Πρῶτο: Νά φροντίζουμε νἆναι ἡ διαταγή σαφής καί ἁπλή σέτι ἀφορᾶ τό σκοπό καί τίς ἀποστολές. Ἐδῶ πρέπει νά τονίσουμε ὅτι καί ἡ φιλολογική διατύπωση τῆς διαταγῆς ἔχει σημασία. Εἶναι καιρός νά ξεφύγουμε ἀπ' τόν παληό (ἀστικό) τρόπο διατύπωσης τῶν διαταγῶν πού μοιάζουν σάν ἀρτηριοσκληρωμένες συνταγές καί νά τίς διατυπώνουμε ἁπλά καί κατανοητά, χωρίς γρίφους καί ἀκαταλαβίστικα πράγματα. Μόνον ὅταν ἡ διαταγή εἶναι σαφής καί ἁπλή, μπορεῖ νά γίνει πραγματικός ἔλεγχος. Ἐδῶ ἀνοίγουμε μιά μικρή παρένθεση. Ὑπάρχει πάντα μιά διαφορά στίς διαταγές ἀνάμεσα στά ἀνώτερα καί τά κατώτερα Κλιμάκια. Τό ἀνώτερο Κλιμάκιο (πάνω ἀπό Ταξιαρχία) διατυπώνει ἔτσι τίς διαταγές του ὥστε νά δίνει τή δυνατότητα στίς Ταξιαρχίες λ.χ. νά ἀναπτύσσουν τήν πρωτοβουλία τους. Ἐνῶ στά κατώτερα Κλιμάκια καθορίζονται πιό συγκεκριμμένα ὅλοι οἱ στόχοι (φυσικά καί στά κατώτερα Κλιμάκια φροντίζουμε νά ἀναπτύσσεται ἡ πρωτοβουλία τῶν στελεχῶν καί μαχητῶν μέσα στά πλαίσια τῆς διαταγῆς). Γι' αὐτό εἶναι σωστή ἡ κριτική πού κάνει τό Γραφεῖο Ἐπιχειρήσεων τοῦ Γ.Α. γιά τίς ἐπιχειρήσεις στό χῶρο τῶν Γρεβενῶν (8 καί 9 Μάη 1948). «Ἡ διαταγή ἐπιχειρήσεων πρόβλεπε τίς ἀποστολές τῶν τμημάτων ἀναλυτικά μέχρι καί λόχο καί σέ ὁρισμένες περιπτώσεις μέχρι διμοιρία καί ὁμάδα. Ἔτσι οἱ παρακάτω διοικήσεις δέν εἶχαν τίποτα ἄλλο νά σκεφτοῦν παρά νά ἐκτελέσουν μέ ἀκρίβεια τή διαταγή. Ἡ πρωτοβουλία τῶν διοικήσεων τῶν ἀμέσως παρακάτω μονάδων δεσμεύτηκε σ' ἕνα βαθμό ἀπό τήν ἴδια τή διαταγή καί δέ δίνεται ἡ δυνατότητα νά κριθοῦν γιά τήν ἱκανότητά τους οἱ διοικήσεις αὐτές. Ὁ τέτοιος τρόπος μπορεῖ νά ἐπιβάλλεται περισσότερο γιά τίς διοικήσεις τάγματος καί κάτω. Μέ τόν τρόπο αὐτό ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νά πνίξουμε τήν πρωτοβουλία τῶν διοικήσεων τῶν μονάδων καί νά δημιουργήσουμε στελέχη ἄβουλα καί ρομποτ, ἀνίκανα ν' ἀναπτύξουν πρωτοβουλία στίς ἀλλαγές τῆς ταχτικῆς κατάστασης. Ἡ ἀδυναμία αὐτή εἶναι σοβαρή καί πρέπει νά προσεχτεῖ ἀπό τίς διοικήσεις τῶν μεγάλων μονάδων μας». («Δημοκρατικός Στρατός» Ἀριθμ. φύλλου 6 Ἰούνης σελ. 184). Κλείνουμε τήν παρένθεση.

Δεύτερο: Πρέπει νά παίρνουμε, μαμέ τή διαταγή, μιά σειρά μέτρα πού ἐγγυῶνται τήν ἐκτέλεσή της. Ἐδῶ βασικά μπαίνει τό ζήτημα ποιοί ἄνθρωποι θά ἐφαρμόσουν τήν διαταγή, πῶς θά δουλέψουν τά στελέχη μας γιά τήν πραγματοποίησή της. Ὁ διοικητής καί ὁ Πολιτικός Ἐπίτροπος συνεργάζονται μέ τά στελέχη τους, ἀναλύουν σ' αὐτά τίς διαταγές γιά νά καταλάβουν τήν οὐσία τῶν καθηκόντων πού βάζουν μπροστά τους. «Νά δουλεύεις μέ τά στελέχη, νά τά δίνεις πραχτική βοήθεια, νά τά κατατοπίζεις, αὐτές εἶναι οἱ σπουδαιότερες πλευρές τοῦ ἐλέγχου». Συνεπῶς γιά νά ἐξασφαλίσουμε τήν ἐκτέλεση τῆς διαταγῆς, νά ὀργανώσουμε τόν οὐσιαστικό ἔλεγχο γιά τήν πραγματοποίησή της, πρέπει νά κατατοπίζουμε καί νά δίνουμε πραχτική βοήθεια στά στελέχη μας γιά νά τήν ἐκτελέσουν. Τίς διαταγές θά τίς ἐφαρμόσουν οἱ ἄνθρωποι. Αὐτοί θά κάνουν πραγματικότητα τό ἄψυχο χαρτί. Χρειάζεται νά σπάσουμε τήν ἐσφαλμένη ἀντίληψη—πού εἶναι παληά κληρονομιά ἀπ' τούς ἀστικούς στρατούς—ὅτι φτάνει νά βγεῖ μιά διαταγή καί θά λυθεῖ ὁπωσδήποτε τό κάθε ζήτημα. Οἱ διαταγές εἶναι ἀπαραίτητες, γιατί χωρίς αὐτές δέν ὑπάρχει καί δέν μπορεῖ νά λειτουργήσει ὁ στρατός. Ὅμως ἡ διαταγή πρέπει νά ἐκτελεστεῖ καί οἱ ἄνθρωποι πού θά τήν πραγματοποιήσουν χρειάζεται νά τήν καταλάβουν καί νά βοηθηθοῦν γιά νά ξεπεράσουν ὅλα τά ἐμπόδια. Βοήθεια στά στελέχη σημαίνει νά μελετᾶμε μαζύ τήν πεῖρα τους ἀπ' τίς στρατιωτικές ἐπιχειρήσεις, νά τά βοηθᾶμε νά καταχτοῦν καλύτερα τήν τέχνη τοῦ λαϊκοῦ ἐπαναστατικοῦ πολέμου, νά τούς κάνουμε συγκεκριμμένες ὑποδείξεις γιά τή γρήγορη ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν.

Τρίτο: Ὁ ἔλεγχος γιά τήν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν πρέπει νά γίνεται ἀπ' τούς ἴδιους τούς διοικητές καί τούς Πολιτικούς Ἐπίτροπους ὄχι ἀπ' τίς στρατιωτικές ἐκθέσεις ἀλλά στόν τόπο τῆς δουλειᾶς, ἐκεῖ πού ζοῦνε καί πολεμᾶνε οἱ μαχητές μας. Ἐκεῖ ὁ διοικητής καί ὁ Πολιτικός Ἐπίτροπος θά δεῖ μέ τά ἴδια του τά μάτια την κατάσταση, θά δεῖ ἀπό κοντά τούς μαχητές, τό ἠθικό τους καί τίς

πολεμικὲς δυνατότητες, θὰ διαπιστώσει τὶς ἱκανότητες τῶν στελεχῶν καὶ πῶς ἔμαθαν νὰ ἐφαρμόζουν τὶς διαταγές. Ὅταν ὁ ἔλεγχος γίνεται προσωπικὰ ἀπ' τὸ διοικητὴ καὶ τὸν Πολιτικὸ Ἐπίτροπο τὰ στελέχη τοῦ Δ.Σ.Ε βοηθοῦνται περισσότερο καὶ οἱ διοικήσεις μας ἔχουν μιὰ πιὸ ζωντανὴ εἰκόνα τῆς πραγματικῆς κατάστασης. Ἔτσι οἱ διοικήσεις πρωτοστατοῦν προσωπικὰ στὴν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν καὶ διαπαιδαγωγοῦν τὰ στελέχη τους μὲ τὸ παράδειγμά τους. Ὁ προσωπικὸς ἔλεγχος βοηθᾶ τὸ διοικητὴ νὰ δεῖ τὶς ἀδύνατες πλευρές, -ἂν ὑπάρχουν τέτοιες- τῆς ἴδιας διαταγῆς γιὰ νὰ φκιάχνει πιὸ καλύτερες διαταγές. Ὁ προσωπικὸς ἔλεγχος βοηθᾶ ἐπίσης τὸν ἴδιο τὸ διοικητὴ νὰ μελετᾶ τὰ στελέχη του καὶ νὰ τὰ τοποθετεῖ σωστά. Ἂν κατορθώσουμε νὰ τοποθετήσουμε τὰ στελέχη τοῦ Δ.Σ.Ε. ἐκεῖ ποὺ μπορεῖ νὰ ἀποδώσουν περισσότερα, κι' αὐτὸ θὰ φανεῖ ἀπ' τὸν ἔλεγχο ποὺ θὰ κάνουμε γιὰ τὴ δουλειὰ τοῦ καθένα, τότες λύνουμε τὸ πιὸ σοβαρότερο ὀργανωτικό μας πρόβλημα. Συχνὰ ἀκοῦς ὅτι οἱ μαχητές μας πολεμοῦν σὰν ἥρωες καὶ εἶναι ἱκανοὶ γιὰ ἀκόμη μεγαλύτερες θυσίες. Αὐτὸ εἶναι σωστό. Ἡ ἀπόδοσή τους ὅμως ἐξαρτᾶται κυρίως ἀπ' τὸν τρόπο ποὺ δουλεύουν τὰ στελέχη μας, οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ὑπαξιωματικοί μας. Ὁ διοικητὴς καὶ ὁ Πολιτικὸς Ἐπίτροπος θὰ πρέπει νἆναι στὸν ἔλεγχο γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν αὐστηροὶ μὰ καὶ δίκαιοι. Καὶ αὐτὸ θὰ τὸ πετύχουν ὅταν οἱ ἴδιοι ἔχουν μιὰ προσωπικὴ γνώμη γιὰ τὴν κάθε περίπτωση. Συνήθως οἱ ἐκθέσεις δὲ δίνουν τὴν πραγματικὴ κατάσταση, παραφουσκώνουν πολλὲς φορὲς τὴν κατάσταση ἢ παρουσιάζουν τραγικὰ τὰ πράγματα ἐνῶ ὁ ζωντανὸς ἔλεγχος, κατ' εὐθεῖαν ἀπ' τὸ διοικητὴ στὴ μονάδα, δίνει τὴν πραγματικὴ εἰκόνα.

Τέταρτο: Ὁ ἔλεγχος γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν στὸ Δ.Σ.Ε. πρέπει νἆνε καθημερινὸς καὶ συστηματικός. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ γίνεται ἀμέσως μετὰ τὸ πάρσιμο τῆς διαταγῆς καὶ νὰ μὴν ἀφήνουμε νὰ περνάει ὁρισμένος καιρός. Συνήθως στὸ Δ.Σ.Ε. ὁ ἔλεγχος εἶναι ἐπεισοδιακός, γίνεται κάθε φορὰ ποὺ ἡ ἀνώτερη διοίκηση ζητᾶ ἐξηγήσεις γιὰ τὸ πῶς ἐφαρμόζεται ἡ διαταγή της καὶ κατόπι τὰ πράγματα ξαναγυρίζουν στὴν παλιὰ κατάσταση. Ἔχουμε πολλὲς τέτοιες περιπτώσεις. Τὸ Γ.Α. π.χ. ἀπὸ καιρὸ τονίζει μὲ διαταγές του καὶ προσωπικὰ πὼς εἶναι ἀπαράδεχτη γιὰ ἕνα λαϊκοεπαναστατικὸ στρατὸ ἡ ἀχαραχτήριστη συμπεριφορὰ ἀπέναντι στὰ μεταφορικὰ ζῶα ποὺ τόση σημασία παίζουν στὸν πόλεμο ποὺ κάνουμε. Παρ' ὅλα ὅμως αὐτὰ ἡ κατάσταση δὲν ἀλλάζει ἀποφασιστικά. Κι' αὐτὸ γιατὶ οἱ διοικήσεις μας ἀπ' τὸ ἴδιο τὸ Γ.Α. μέχρι τὸ πιὸ κατώτερο Κλιμάκιο δὲν ἐλέγχουμε καθημερινά, ἀδιάκοπα τὸ ζήτημα τῶν μεταφορῶν, δὲν παίρνουμε μέτρα γιὰ τὴ συντήρηση καὶ τὴν καλὴ διατήρηση τῶν ζώων καὶ δὲ χρησιμοποιοῦμε στὸν τομέα αὐτὸν τοὺς πιὸ κατάλληλους ἀνθρώπους.

Ὁ ἔγκαιρος καὶ συστηματικὸς ἔλεγχος προλαβαίνει τὰ λάθη καὶ τὶς ἐλλείψεις καὶ βοηθᾶ γιὰ τὸ γρήγορο ξεπέρασμά τους. Ὁ καθημερινὸς καὶ συστηματικὸς ἔλεγχος δίνει τὴ δυνατότητα στὰ στελέχη μας νὰ ξαίρουν τί γίνεται καθημερινὰ στὸ Δ.Σ.Ε., πῶς ἐφαρμόζονται οἱ διαταγές μας, νὰ κρατοῦν τὴν ἰδεολογικο-πολιτικὴ στάθμη τοῦ στρατοῦ μας. Ὅταν ὁ ἔλεγχος εἶναι συστηματικὸς καὶ ἀδιάκοπος, τότες δὲ διαπιστώνει μόνο ἀποτυχίες, οὔτε ψάχνει νὰ βρεῖ τοὺς ἔνοχους γιὰ μιὰ παραβίαση διαταγῆς, μὰ βοηθᾶ, ἐπεμβαίνει ἔγκαιρα, προλαβαίνει καὶ διορθώνει.

* * *

Ὁ ἔλεγχος τῆς ἐκτέλεσης τῶν διαταγῶν στὸ Δ.Σ.Ε. εἶναι βασικὴ μέθοδος καθοδήγησης. Ὁ ἔλεγχος τῆς ἐκτέλεσης τῶν διαταγῶν πρέπει νὰ χαραχτηρίζει ἰδιαίτερα τὴ δουλιὰ τῶν στελεχῶν μας, στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν στὸ Δ.Σ.Ε. καὶ δείχνει τὸ καινούργιο στὺλ δουλιᾶς τῶν διοικητῶν καὶ τῶν Πολιτικῶν Ἐπιτρόπων. Ὁ ἔλεγχος τῆς ἐκτέλεσης τῶν διαταγῶν ποὺ πρέπει νἆναι ἀντικειμενικὸς καὶ ἀπαιτητικὸς ἀποκλείει τὶς οἰκογενειακότητες καὶ χτυπᾶ ἀμείλιχτα ὅλες τὶς ἀντιλαϊκὲς παρεκκλίσεις καὶ διαστρεβλώσεις τῆς λαϊκοδημοκρατικῆς πολιτικῆς μας, τὴν κακὴ συμπεριφορὰ πρὸς τοὺς κατώτερους, τὶς διακρίσεις καὶ κάθε εἴδους ἀνευθυνολογία. Ὁ ἔλεγχος γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν εἶναι ἀνάμεσα στ' ἄλλα καὶ θαυμάσια μέθοδος διαπαιδαγώγησης τῶν μαχητῶν καὶ στελεχῶν τοῦ Δ. Σ. Ε. Γι' αὐτὸ τὸ Γενικό μας Ἀρχηγεῖο καὶ προσωπικὰ ὁ Στρατηγὸς Μάρκος ζητᾶ νὰ δυναμώσει ὁ ἔλεγχος γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν. Ἡ ἀπαίτηση νὰ δυναμώσει ὁ ἔλεγχος στὸ Δ.Σ.Ε. ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἀπαίτηση νὰ καλυτερέψει ὅλη ἡ δουλιά μας στο ΔΣΕ, νὰ ξεπεραστοῦν ἀποφασιστικὰ ὅλες οἱ ἐλλείψεις καὶ οἱ ἀδυναμίες μας. Ἔχει πέρα γιὰ πέρα δίκηο ὁ Μεγάλος ΣΤΑΛΙΝ ὅταν λέει: «Μπορεῖ μὲ βεβαιότητα νὰ πεῖ κανεὶς ὅτι τὰ ἐννιὰ δέκατα τῶν σφαλμάτων μας καὶ τῶν ἀποτυχιῶν μας ἐξηγοῦνται ἀπ' τὴν ἔλλει-

ΑΝΤΙΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΑΜΥΝΑ

Ν. ΣΚΟΤΙΔΑ, ὑποστράτηγου

Τὸ σύνολο τῶν μέτρων ποὺ παίρνουμε γιὰ νὰ ἐξουδετερώσουμε ἢ νὰ περιορίσουμε τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐχθρικῆς ἀεροπορίας εἶναι ἡ ἀντιαεροπορικὴ ἄμυνα. Τὰ τμήματα τοῦ Δ.Σ. ἔχουν ἀπ' τὶς ἀρχὲς τοῦ 1947 γνωριστεῖ μὲ τὴ μορφὴ αὐτὴ τοῦ πολέμου. Ἀντιμετώπισαν ἄλλοτε παθητικὰ καὶ ἄλλοτε ἐνεργητικὰ τὶς μοναρχοφασιστικὲς ἀεροπορικὲς ἐπιδρομὲς καὶ ἀπ' τὴν ἄνιση αὐτὴ σύγκρουση ἔβγαλαν τὰ συμπεράσματα καὶ καθόρισαν τὴν ταχτική τους σ' ὅτι ἀφορᾶ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς ἐχθρικῆς ἀεροπορίας.

Ἔτσι ἡ ἔννοια τῆς ἀντιαεροπορικῆς ἄμυνας στὸ Δ.Σ. συγκεντρώνεται στὴν ἐπίθεση κατὰ τῶν ἀεροπλάνων, τὸ σαμποτὰζ στὰ ἀεροδρόμια καὶ τὸ χτύπημα τῶν δολοφόνων τοῦ λαοῦ. Ἡ ἔλλειψη ἀεροπλάνων δίωξης καὶ ἀντιαεροπορικοῦ πυροβολικοῦ δὲν ἐμπόδισε καθόλου τὸ Δ.Σ. νὰ πάρει τὴν ἀπόφαση νὰ ἀντιπαραταχθεῖ καὶ στὴ μορφὴ αὐτὴ τοῦ πολέμου μὲ τὸ μοναρχοφασισμὸ μὲ ὅλα τὰ ὑπάρχοντα στὴ διάθεσή του μέσα καὶ νὰ σημειώσει ἐπιτυχίες.

Οἱ ἐλπίδες τῶν μοναρχοφασιστῶν νὰ μειώσουν τὴν πολεμικὴ δραστηριότητα τῶν τμημάτων τοῦ Δ.Σ. περιορίζοντας τὶς κινήσεις τους μόνο τὴ νύχτα ἔμειναν ὄνειρα καὶ τοὺς ἔφεραν ἀπογοήτευση. Ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία δὲν ἐμπόδισε καὶ οὔτε θὰ ἐμποδίσει τὰ τμήματα τοῦ Δ.Σ. νὰ κινηθοῦν καὶ νύχτα καὶ μέρα γιὰ νὰ ἐκπληρώσουν τὴν ἀποστολὴ ποὺ τοὺς καθορίζει ἡ διαταγὴ τῆς διοικησής τους.

Τὸ μήνυμα τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ γενικοῦ ἐπιτελείου ὅτι «δυτικῶς τῆς Φούρκας κατερρίφθη ἡμέτερον ἀεροπλάνον» προσγείωσε τὶς ἐπιθυμίες τους. Ἦταν τὸ πρῶτο ἀποτέλεσμα τῆς ἀντιαεροπορικῆς ἄμυνας τοῦ Δ.Σ. Ἡ πρώτη ἀπάντηση τῶν μαχητῶν τοῦ Δ.Σ. στὸ σύνθημα τοῦ Ἀρχηγοῦ τους ΜΑΡΚΟΥ «γκρεμίστε στὴ γῆ τοὺς δολοφόνους τοῦ ἀέρα» καὶ τὸ σύνθημα αὐτὸ στάθηκε ἡ βάση ὀργάνωσης καὶ λειτουργίας τῆς ἀντιαεροπορικῆς ἄμυνας τοῦ Δ.Σ.

Ὁ μοναρχοφασισμὸς κολακεύεται καὶ κολακεύει τοὺς ὀπαδούς του μὲ τὴν ὑπεροχή του στὴν ἀεροπορία καὶ στηρίζει σ' αὐτὴ μεγάλες ἐλπίδες γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῶν σκοπῶν του ἀπέναντι στὸ Δ.Σ. Ὅμως τὸ πλεονέκτημα αὐτὸ τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ μπορεῖ νὰ μειωθεῖ σὲ βαθμὸ ποὺ νὰ πείσει καὶ τοὺς ἀντιπάλους μας ὅτι δὲν ἀποτελεῖ κανένα βασικὸ παράγοντα, ἀπ' αὐτοὺς ποὺ θὰ κρίνουν τὴν ἔκβαση τοῦ ἐμφύλιου πολέμου ποὺ ἄναψαν στὴ χώρα μας. Ἂν ἐμεῖς σωστά, συστηματικώτερα, ψύχραιμα καὶ ἐπιστημονικὰ ἀντιδράσουμε ἐνεργητικὰ μὲ βάση τὴν πεῖρα μας καὶ τὶς γενικὲς ἀρχὲς τῆς ἀντιαεροπορικῆς ἄμυνας πολὺ θὰ κοποῦν τὰ φτερὰ τῶν φτερωτῶν δήμιων τοῦ λαοῦ μας.

Ὅταν στὶς ἀρχὲς τοῦ 1947 ὁ μοναρχοφασισμὸς γιὰ πρώτη φορὰ χρησιμοποίησε τὴν ἀεροπορία του, τὰ τμήματά μας πέρασαν σχετικὰ γρήγορα τὸ στάδιο τῆς προσαρμογῆς χάρη στὴν τόλμη καὶ τὸ θάρρος ποὺ ἀντλοῦν ἀπὸ τὴν ἰδέα ὅτι παλεύουν γιὰ τὴ δίκαια λαϊκὴ ὑπόθεση.

Τὰ ὑλικὰ καὶ ἠθικὰ περισσότερο, ἀποτελέσματα τῆς ἀεροπορίας ἐπηρέασαν ὡς ἕνα βαθμὸ ὁρισμένα τμήματά μας. Αὐτὸ ὀφείλονταν στὴν ἀπειρία τῶν Διοικητῶν νὰ προστατεύσουν τὰ τμήματά τους καὶ στὴν ἄγνοια τῶν ἴδιων τῶν μαχητῶν μας νὰ προφυλαχτοῦν ἀπ' τὰ ἀεροπλάνα.

Αὐτὴ ἡ πρώτη ἐπαφὴ καὶ γνωριμία τῶν τμημάτων μας μὲ τὴν ἐχθρικὴ ἀεροπορία, ἔδειξε στοὺς διοικητὲς καὶ μαχητὲς ὅτι ἡ καλύτερη μέθοδος ἀντίδρασης κατὰ τῶν ἀεροπλάνων ποὺ πολυβολοῦν εἶναι ἡ ἀκινησία, ἡ σωστὴ χρησιμοποίηση τοῦ ἐδάφους καὶ τὸ ἄνοιγμα πυρὸς μὲ ὅλα τὰ μέσα. Ἡ πεῖρα ἀκόμα ἔδειξε ὅτι γιὰ νὰ μπορεῖ κανεὶς νὰ προστατευθεῖ ἀπὸ τὰ ἀεροπλάνα, πρέπει νὰ ξέρει στοιχειώδικα τὶς τεχνικὲς ἰδιότητες τῶν ἀεροπλάνων. Ἡ πρώτη αὐτὴ πεῖρα ἔδειξε τὴν ἀνάγκη καὶ στάθηκε ἡ βάση γιὰ τὴν ὀργάνωση μιᾶς συστηματικώτερης καὶ ἀποτελεσματικώτερης ἀντιμετώπισης τῆς ἐχθρικῆς ἀεροπορίας.

Οἱ διοικητὲς τῶν τμημάτων τοῦ Δ.Σ. ποὺ εἶδαν καὶ κατανόησαν τὴ στενὴ σύνδεση τοῦ ζητήματος τῆς ὀργάνωσης τῆς ἀντιαεροπορικῆς ἄμυνας καὶ βολῆς μὲ τὸ γενικὸ πρόβλημα τῆς πραγματοποίησης τῆς ἀποστολῆς τοῦ Δ.Σ., μελέτησαν τὴν πεῖρα ποὺ τοὺς ἔδωσε ἡ πρώτη ἐπαφὴ μὲ τὰ ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα. Ὀργάνωσαν, εἴτε βρίσκονταν σὲ κίνηση εἴτε ἐγκαταστημένοι σὲ μιὰ τοποθεσία, σύστημα ἀντιαεροπορικῆς ἄμυνας, κινητοποίησαν τὰ τμήματά τους ἀποφασιστικὰ πρὸς

ψη σωστὰ τοποθετημένου ἐλέγχου τῆς ἐκτέλεσης. Δὲ μπορεῖ νὰ ὑπάρξει ἀμφιβολία ὅτι μὲ τὴν ὕπαρξη τέτοιου ἐλέγχου τῆς ἐκτέλεσης, τὰ σφάλματα καὶ οἱ ἀποτυχίες στὰ σίγουρα θὰ προλαβαίνονταν». Ἡ ὀργάνωση τοῦ ἐλέγχου παίζει ἀποφασιστικὸ ρόλο στὴν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν. Εἶναι ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ τὴ νίκη τοῦ Δ.Σ.Ε.

τὴν κατεύθυνση τῆς ἀνάγκης αὐτῆς κι' ἔδωσαν τὶς πρῶτες νίκες τοῦ Δ.Σ. κατὰ τῆς ἐχθρικῆς ἀεροπορίας. Πάνω ἀπὸ 50 ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα κατέριψαν μέχρι σήμερα τὰ τμήματα τοῦ Δ.Σ.

Τὸ ἀποτέλεσμα αὐτὸ εἶναι ἱκανὸ νὰ πείσει τὸν καθένα, ὅτι ἂν τὰ τμήματά μας ἀκόμα καλύτερα ὀργανώσουν, συστηματοποιήσουν καὶ διευθύνουν τὴ λειτουργία τῆς ἀντιαεροπορικῆς ἄμυνας, θὰ ἐλαττώσουν στὸ ἐλάχιστο τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐχθρικῆς ἀεροπορίας.

Ἂν τὰ τμήματά μας πιὸ σωστὰ καὶ ἐπιστημονικὰ χρησιμοποιήσουν τὰ μέσα ποὺ ὑπάρχουν στὴ διάθεσή τους, πολλοὺς ἀκόμα δολοφόνους καὶ «παλληκαράδες» τοῦ ἀέρα θὰ κάνουν συντρίμια. Καὶ δῶ ἀκριβῶς βρίσκεται τὸ πιὸ τρωτὸ σημεῖο τῆς ἐχθρικῆς ἀεροπορίας καὶ ἡ σωστότερη ἀντίληψη ποὺ πρέπει νὰ ἔχουν οἱ μαχητές καὶ τὰ στελέχη γιὰ τὴν ἀντιαεροπορικὴ ἄμυνα.

Ὁ μοναρχοφασισμὸς μπορεῖ νἄχει στὴ διάθεσή του ὅσα ἀεροπλάνα θέλει ἀπ' τὴν ἰμπεριαλιστικὴ Ἀμερικὴ καὶ Ἀγγλία. Ὅμως γιὰ τὴν ὥρα πολὺ δύσκολα μπορεῖ νὰ ἀναπληρώσει τὸ τεχνικὸ προσωπικὸ ποὺ γκρεμίζεται (πιλότοι κλπ.).

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἀκριβῶς πρέπει νὰ συγκεντρώνεται καὶ τὸ κύριο μέρος τῆς ἀποστολῆς τῆς ἀντιαεροπορικῆς ἄμυνας. Καὶ ὁ βαθμὸς τῆς καλῆς ὀργάνωσης καὶ καλῆς λειτουργίας της, πρέπει νὰ ἐκτιμιέται ἀπ' τὸν ἀριθμὸ τῶν ἀεροπλάνων, ποὺ τὸ κάθε τμῆμα θὰ καταρίψει

Στὴ στήλη τῶν ἐκδικητῶν τῶν ἱπτάμενων δολοφόνων τοῦ λαοῦ, ποὺ ἄνοιξε τὸ Γενικὸ Ἀρχηγεῖο τοῦ Δ.Σ., πρέπει νὰ φιλοδοξήσουν νὰ γραφοῦν ὅλα τὰ τμήματα. Οἱ διοικητές τῶν τμημάτων νὰ διδάξουν στοὺς μαχητές τους τὶς τεχνικὲς γνώσεις βολῆς κατὰ ἀεροπλάνων.

Σὲ κάθε τάγμα, ἡ ἐφεδρεία τους τὴν ὥρα τῆς μάχης, νὰ δρᾶ καὶ σὰν τμῆμα ἀντιαεροπορικῆς βολῆς καὶ νὰ ἐκτελεῖ ὁμαδικὰ πυρὰ κατὰ τῶν ἀεροπλάνων, γιὰ ὠφέλεια τῶν τμημάτων ἐπίθεσης ἢ ἐκείνων ποὺ δέχονται ἐχθρικὴ ἐπίθεση.

Νὰ ὀργανώνουν σύστημα πυρος κατὰ τῆς ἐχθρικῆς ἀεροπορίας εἴτε βρίσκονται σὲ κίνηση, εἴτε σὲ στάση.

Τὰ πυρὰ πρέπει νὰ γίνονται ὁμαδικά, συγκεντρωτικὰ κι' ὅσο εἶναι δυνατὸ πάνω στὸν ἴδιο στόχο. Τότε ὁπωσδήποτε θὰ τὸν πετύχεις.

Ἡ ἀντιαεροπορικὴ ἄμυνα γιὸ νὰ γίνει ἀποτελεσματικότερη χρειάζεται νὰ γίνεται ἐξαντλητικὴ καὶ σωστὴ χρησιμοποιηση ὅλων τῶν μέσων ποὺ τὴν ἐξυπηρετοῦν. Κι' ὑπάρχουν στὴ διάθεσή μας, παρὰ τὴν ἔλλειψη τῶν ἀεροπλάνων δίωξης καὶ ἀντιαεροπορικοῦ πυροβολικοῦ, ὅλα τὰ ἀναγκαῖα μέσα γιὰ μιὰ περισσότερο πετυχημένη νίκη κατὰ τῆς ἐχθρικῆς ἀεροπορίας. Τὸ ἔδαφος, καλυμμένο καὶ ἀκάλυπτο, μὲ τὴ γερὴ ὀργάνωση ποὺ πετυχαίνεται μονάχα μὲ τὴν κοπιαστικὴ ἀλλὰ ἀναγκαία δουλειά, μὲ τὴ σωστὴ χρησιμοποίησή του εἶναι ὁ καλύτερος φίλος, ὁ σοβαρότερος σύμμαχός μας στὸν πόλεμο. Οἱ πέτρες, οἱ κορμοὶ δέντρων εἶναι ἄφθονα μέσα στὴ διάθεσή μας γιὰ τὴν ὀργάνωση θέσεων.

Ἡ παραπλάνηση, ἡ παραλλαγή, τὸ καμουφλάζ, θὰ προκαλέσουν σύγχιση στὴν ἐχθρικὴ ἀεροπορία. Ἡ πονηριὰ καὶ ἡ πανουργία (καπνογόνα βλήματα στὶς ἐχθρικὲς θέσεις, φωτοβολίδες κ.ἄ.) ποὺ θὰ ἐξαπατήσουν τὴν ἐχθρικὴ ἀεροπορία, θὰ τὴν ἀναγκάσουν πολὺ πιθανά, ὅπως πολλές φορὲς συνέβηκε, νὰ μυδραλλιοβολήσει δικά της τμήματα.

Ἐπίσης στὴ μάχη ἡ θυελλώδικη ἀντεπίθεση ἐνάντια στὸν ἐχθρὸ κοντὰ στ' ἄλλα ὠφελήματα σὲ ἀπαλλάσει ἀπὸ τὰ ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα, ποὺ δὲν μπορουνε πιὰ νὰ σὲ χτυπήσουν εὔκολα γιατὶ βρίσκεσαι πάνω ἢ κοντὰ στις ἐχθρικὲς θέσεις. Ὁμάδες παρατηρητῶν καὶ σχέδιο συναγερμοῦ στὴν κίνηση καὶ τὴ στάση, καλυμένα δρομολόγια, ὀργάνωση τῆς πορείας καὶ ἀραιοὶ σχηματισμοί, ὅλα αὐτὰ τὰ μέσα συντηροῦν τὴ λεγόμενη ἀντιαεροπορικὴ παθητικὴ ἄμυνα καὶ πρέπει νὰ παίρνονται μὲ σχολαστικότητα καὶ ἐπιμονὴ ἀπὸ τὰ τμήματά μας. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἕνα σκέλος τῆς ἀντιαεροπορικῆς ἄμυνας.

Ἐμᾶς ὅμως ἡ ζωὴ μᾶς δίδαξε νὰ προτιμᾶμε τὸ δεύτερο σκέλος, τὴν ἀντιαεροπορικὴ ἐνεργητικὴ ἄμυνα καὶ μόνο μὲ τὴν ἔννοια νὰ διευκολύνει καὶ νὰ δημιουργεῖ εὐχέρεια στὴν ἀντιαεροπορικὴ ἐπίθεση γίνεται παραδεχτὸ τὸ πρῶτο σκέλος. Ὅλα τὰ παραπάνω μέσα πρέπει νὰ ἐξυπηρετοῦν τὴ βολὴ τῶν πολυβόλων καὶ ὁπλοπολυβόλων μας, ποὺ ὅταν διευθύνεται, τὰ ἀποτελέσματά της γίνονται σοβαρὰ καὶ ἀποδειγμένα στὴ ζωή.

Ὑπάρχει ἀκόμα στὴ διάθεση τῶν τμημάτων μας ἡ σχηματισμένη ἀπ' τὴ ζωὴ καὶ τὴν πεῖρα πεποίθηση γιὰ τὴν ἀποτελεσματικότητα τῆς σωστῆς χρησιμοποίησης τῶν μέσων ποὺ διαθέτουμε. Ὑπάρχει ἡ θέληση νὰ «γκρεμίσουμε στὴ γῆ τοὺς δολοφόνους τοῦ ἀέρα» κι' ἡ θέληση αὐτὴ ὀργανώνεται, καθοδηγεῖται καὶ διευθύνεται. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀντιαεροπορικὴ ἄμυνα τοῦ Δ.Σ. ποὺ στηρίζεται στὴν ἐπίθεση, λειτουργεῖ γιὰ τὴν ἐπίθεση κατὰ τῶν ἐχθρικῶν ἀεροπλάνων καὶ συγκροτεῖται ἀπ' τὴ λαϊκοεπαναστατικὴ δράση καὶ χρησιμοποίηση ὅλων τῶν μέσων.

Ο ΥΠΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΣΤΡΑΤΟ

ΣΤ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ, συνταγματάρχη πυροβολικοῦ

'Ο ὑπαξιωματικός εἶναι ὁ ἐπί κεφαλῆς τοῦ
πιό μικροῦ στρατιωτικοῦ τμήματος στό Δημ.
Στρατό. Διοικεῖ τούς **8—10** ἄνδρες τῆς ὁμάδας
μάχης ἤ ἀντίστοιχου σχηματισμοῦ. Εἶναι ὁ χθε-
σινός ἁπλός μαχητής πού μέσα στή φωτιά δια-
κρίθηκε γιά τήν προσωπική παλληκαριά του
καί γιά τίς διοικητικές του ἱκανότητες. Μέσα
στή ζωή καί τή δράση τῆς μονάδας του, ἀνα-
δείχτηκε σέ βαθμοφόρο, στρατιωτικό διοικητή,
ἱκανό όχι μόνο νά χτυπᾶ μέ τό ὅπλο του ἀ-
ποτελεσματικά τόν ἐχθρό, ἀλλά καί νά ὁδη-
γεῖ στή μάχη τούς ἄλλους συμπολεμιστές του.

Στό Δημ. Στρατό ὁ ὑπαξιωματικός εἶναι ὁ
βασικός μοχλός πού ἄμεσα, ζωντανά κινητο-
ποιεῖ τούς μαχητές, εἶναι ὁ μικρός ἀρχηγός
πού κυρίως μέ τό παράδειγμά του ἐμπνέει καί
ἐμψυχώνει τούς ἄνδρες τῆς ὁμάδας. Πρωτοπό-
ρος αὐτός στήν τόλμη καί τήν παλληκαριά,
στήν τάξη καί τήν πειθαρχία, στήν ἀντοχή καί
αὐταπάρνηση, ἀποτελεῖ τό σημαιοφόρο τῆς ὁ-
μάδας, εἶναι ὁ πρωταγωνιστής τῆς καλῆς πολε-
μικῆς ἐπίδοσης πού παρουσιάζει τό τμῆμα του.

Βασικά καί κύρια τόν ἀπασχολεῖ ἡ στρα-
τιωτική τεχνική κατάρτιση, ἡ δική του καί τῶν
ἀνδρῶν τῆς ὁμάδας του. Πρῶτ' ἀπ' ὅλα φρον-
τίζει ὁ ἴδιος, νά ξέρει καλά τά καθήκον-
τά του, νά ξέρει καλά τά ὅπλα καί τά
μηχανήματα πού χρησιμοποιεῖ τό τμῆμα του.
Διαρκῶς μελετᾶ τήν προσωπική του πεῖρα, τή
συνδυάζει μέ τίς γνώσεις του, ψάχνει νά βρεῖ
τί τοῦ λείπει, τί χρειάζεται, γιά νά τό συμπλη-
ρώσει μέ τή βοήθεια τοῦ διμοιρίτη ἤ τοῦ λο-
χαγοῦ. Ποτέ δέν ἐπαναπαύεται μέ τή σκέψη
πώς τἄμαθε ὅλα, ὅλο καί βελτιώνει τόν ἑαυ-
τό του, ἑτοιμάζεται γρήγορα γιά ἀνώτερα κα-
θήκοντα. Ξέρει καλά ὅτι κάθε μάχη διαφέρει
πολύ ἀπό μιά προηγούμενη καί ἀκονίζει τό
μυαλό του γιά νά μπορεῖ, χωρίς νά κολλάει
σέ καλούπια, νά ἐφαρμόζει ὅτι ξέρει, δημιουρ-
γικά, νά εἶναι στή διάρκεια τῆς μάχης εὐλί-
γιστος καί ἐφευρετικός.

Μέ τήν ἴδια προσοχή καί φροντίδα ἐκπαι-
δεύει τούς ἄνδρες. Τούς μαθαίνει καλά τό χει-
ρισμό τῶν ὅπλων, πώς νά σκοπεύουν εὔστοχα
τόν ἐχθρό, πώς νά χρησιμοποιοῦν σωστά τό
ἔδαφος, γιά νά προφυλάσσονται ἀπό τά ἐχθρι-
κά πυρά. Τούς ἐξασκεῖ πραχτικά σάν ἀνιχνευ-
τές, σάν παρατηρητές, σάν σκοπούς, σάν ὑπη-
ρέτες στά διάφορα ὅπλα καί μηχανήματα. Τούς
συνηθίζει πώς νά μάχονται μεμονωμένοι, πώς
νά πολεμοῦν πλαισιωμένοι μέσα στήν ὁμάδα,
γιά τό συμφέρον τοῦ συνόλου τῆς ὁμάδας. Στό
ἐκπαιδευτικό πλάνο τῆς ὁμάδας προσέχει νά
προχωρεῖ κανονικά ἀπό τά πιό ἁπλά στά δυσκο-
λότερα, ἀπό τά βασικά στά εἰδικότερα καί νά
ἐξαντλεῖ καί τήν τελευταία λεπτομέρεια πού
ἔχει σχέση μέ τό ἀξιόμαχο τῆς ὁμάδας.

Μέ μεγάλη ἐπιμέλεια καί φροντίδα ἐπιθεω-
ρεῖ καί ἐλέγχει τόν ὁπλισμό, τά μηχανήματα,
τό ὑλικό γενικά τῆς ὁμάδας. 'Ενεργώντας κα-
θημερινά ἔλεγχο αὐστηρό γιά νά διαπιστώσει
τήν καλή κατάσταση καί λειτουργία τοῦ ὑλι-
κοῦ, τήν ἐπάρκεια τῶν πυρομαχικῶν, ἀπαιτεῖ
ἀπό τούς μαχητές νά τοῦ ἀναφέρουν χωρίς ἀρ-
γοπορία κάθε ἔλλειψη, ἀνωμαλία ἤ βλάβη.
"Αν ἔχει μεταγωγικά στό τμῆμα του, τά προσέ-
χει τό ἴδιο ὅπως καί τούς ἄνδρες τῆς ὁμάδας.
Τά διατηρεῖ γερά, πεταλωμένα, μέ ὅλα τά εἴδη
τῆς σαγῆς σέ καλή κατάσταση, ἕτοιμα σέ κάθε
στιγμή νά μεταφέρουν τό ὑλικό μέ ταχύτητα
καί σιγουριά στόν προορισμό του.

Στή διάρκεια τῆς μάχης εἶναι ὁ διοικητής
τῆς ὁμάδας, αὐτός πού κατευθύνει τά πυρά,
πού κανονίζει τήν κίνηση τῶν μαχητῶν, πού
δίνει διαταγές ἁπλές καί κατανοητές στούς ἄν-
δρες, πού ἀναπτύσσει πρωτοβουλία, πονηριά,
καπατσωσύνη γιά τήν ἐκπλήρωση τῆς ἀποστο-
λῆς πού δόθηκε στήν ὁμάδα. Πρίν ἀπό τή μά-
χη, φροντίζει νά καταλάβει καλά, νά ξεκαθα-
ρίσει στό μυαλό του, ποιά ἀκριβῶς εἶναι αὐτή
ἡ ἀποστολή καί ἀπό κεῖ καί πέρα ἔχει διαρ-
κῶς προσηλωμένη τή σκέψη του στό πώς καλύ-
τερα θά τή φέρει σέ πέρας. Ποτέ δέν ξεχνᾶ
ὅτι κοντά στήν παλληκαριά χρειάζεται καί τέ-
χνη γιά νά φέρει ἀποτέλεσμα, γιά νά ἀντιμε-
τωπίσει μιά δύσκολη κατάσταση. Σάν ὑπόδειγ-
μα ὑπαξιωματικοῦ μπορῶ ν' ἀναφέρω τούς
ὁμαδάρχες 'Ηλία Μιχαλόπουλο καί Γιάννη
Κώττα πού κρατήσανε μέ τίς ὁμάδες τους τό
περίφημο πολυβολεῖο στό Τσεροβέτσι, στή μά-
χη τῆς Μουργκάνας στήν 'Ηπειρο. Κάτω ἀπό
ἀσταμάτητα πυρά πυροβολικοῦ, ἀεροπορίας καί
πεζικοῦ, χωρίς δυνατότητα ἐπικοινωνίας μέ τή
διοίκησή τους, ἐκπλήρωσαν τήν ἀποστολή τους
κρατώντας ἀδιάκοπη ἐπαφή μέ τούς ἄνδρες
τῆς ὁμάδας.

Στήν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν, κατά τή δι-
άρκεια τῆς μάχης ὁ ὑπαξιωματικός ἐπιμένει αχυ-
λαστικά, συνδέεται διαρκῶς μέ τό διμοιρίτη,
στόν ὁποῖο καί ἀναφέρει κάθε στιγμή. Βλέπει

τί γίνεται μπροστά, τί γίνεται πλάγια, τί πρός τά πίσω, ἔχει πάντα στά χέρια του τό ὁπλοπολυβόλο τῆς ὁμάδας. Δέν ἀφήνει τραυματία ἤ σκοτωμένο μαχητή νά πέσει στά χέρια τοῦ ἐχθροῦ. Ὅταν ἀποκοπεῖ ἀπό τό λόχο μέ τήν ὁμάδα του, ἀνοίγει μέ κάθε τρόπο δρόμο ἀνάμεσα ἀπό τόν ἐχθρό καί προσπαθεῖ νά γυρίσει τό γρηγορότερο στή Μονάδα του.

Γενικά ὁ ρόλος του στή μάχη εἶναι πολύ σημαντικός. Αὐτός πρῶτος ἔρχεται σέ ἐπαφή μέ τόν ἐχθρό, αὐτός πρῶτος θά τόν ἀντιμετωπίσει ἄμεσα. Ἀπό τή δική του καλή στάση καί ἐνέργεια, ἀπό τή δική του καλή ἐχτίμηση καί πληροφορία πού θά δόσει στή διοίκηση, θά ἐξαρτηθεῖ σέ μεγάλο βαθμό ἡ πάρα πέρα ἐξέλιξη τῆς κατάστασης.

Ἀλλά τά καθήκοντά του δέ σταματοῦνε στήν τεχνική προπαρασκευή, κατάρτιση καί τήν ἱκανότητα νά διευθύνει τή μάχη. Ἡ ὁμάδα μάχης ἤ τό ἀντίστοιχο μικρό στρατιωτικό τμῆμα, εἶναι στό Δημ. Στρατό τό βασικό σχολειό τῆς ὁμαδικῆς συμβίωσης. Μέ τό κοινό συσσίτιο, τόν κοινό ὕπνο, τούς κοινούς κόπους καί κινδύνους, ἀδελφώνει τούς μαχητές, σφίγγει τούς δεσμούς ἀνάμεσά τους, καλλιεργεῖ καί ἀναπτύσει τό πνεῦμα τοῦ μαζικοῦ ἡρωϊσμοῦ. Ὁ ὑπαξιωματικός κρατᾶ τόν παλμό τῆς ὁμαδικῆς αὐτῆς ζωῆς, εἶναι ὁ δάσκαλος πού καθημερινά διαπαιδαγωγεῖ τούς μαχητές, πού διαρκῶς, μέ τό παράδειγμά του, τούς σπρώχνει πρός τά μπρός.

Ὁ καλός ὑπαξιωματικός στό Δ. Σ. προσέχει σάν τά μάτια του τούς ἄνδρες τῆς ὁμάδας. Ἀκούραστα φροντίζει γιά τόν ὕπνο τους, τήν τροφή τους, γιά τό ντύσιμό τους. Ζῶντας ἀδιάκοπα μαζί τους στό ἴδιο καλύβι, στό ἴδιο χαράκωμα, στό ἴδιο ταμπούρι, ξέρει κάθε στιγμή καί μέ κάθε λεπτομέρεια τίς ἀνάγκες τους, τίς στενοχώριες τους, πῶς σκέφτονται γιά τά διάφορα προβλήματα πού τούς ἀπασχολοῦν, τίς ἀπορίες τους, τίς ἀμφιβολίες τους. Ἔτσι σέ ἀδιάρρηκτη ψυχική ἐπαφή μαζί τους, τούς βοηθᾶ πραχτικά νά ξεπερνοῦν τίς δυσκολίες, δένεται ὁλοένα περισσότερο μ' αὐτούς.

Μέ τήν καθημερινή βοήθεια τῆς διμοιρίας του καί τοῦ λόχου, ἐξασφαλίζει ὥστε οἱ μαχητές νά ἐνημερώνονται ταχτικά πάνω στήν ἐξέλιξη τῆς στρατιωτικῆς καί πολιτικῆς κατάστασης. Φροντίζει νά εἶναι ὅλοι καλά κατατοπισμένοι πάνω στό χαραχτῆρα καί τό περιεχόμενο τοῦ ἀγώνα πού διεξάγει ὁ Δ Σ., πάνω στούς σκοπούς πού ἐπιδιώκει. Ἐκλαϊκεύοντας καθημερινά τίς ἐπιτυχίες τοῦ Δ. Σ. στά διάφορα μέτωπα καί ἀναλύοντας ἁπλᾶ καί κατανοητά τούς παράγοντες πού ἐπιδροῦν στήν ἐξέλιξη τῶν ἐπιχειρήσεων, σκορπᾶ μέσα στήν ὁμάδα του τήν αἰσιοδοξία, τόν ἐνθουσιασμό, ἐξυψώνει τό φρόνημα τῶν μαχητῶν, τούς ἑδραιώνει τήν πεποίθηση γιά τή νίκη. Ἔτσι κρατᾶ τό τμῆμα του σέ ἀνώτερο ἐπίπεδο ἠθικοπολιτικό, μέ ἀνεπτυγμένο τό μαχητικό του πνεῦμα, ἕτοιμο κάθε στιγμή νά ἐκπληρώσει στό ἀκέραιο τήν πολεμική του ἀποστολή.

Ἔχοντας ὑπόψη του ὅτι τό καθησιό, ἡ ἀδράνεια μειώνει τή μαχητικότητα καί χαλαρώνει τήν πειθαρχία, ποτέ δέν ἀφήνει τούς μαχητές χωρίς δουλιά. Ἔξω ἀπό τήν καθορισμένη ἀπαραίτητη ὥρα γιά ἀνάπαυση, τούς κρατᾶ διαρκῶς σέ συναργερμό. Ἡ ἀπασχόλησή τους φροντίζει ποτέ νά μήν εἶναι ξεκομμένη ἀπό τό κύριο ἔργο τῆς ὁμάδας, πού πρέπει νά εἶναι ἡ ἀδιάκοπη προετοιμασία γιά τή μάχη. Μέ βάση τήν ἀποστολή τῆς ὁμάδας, τίς δυνατότητες πού ὑπάρχουν καί τίς συγκεκριμμένες κάθε φορά ἐλλείψεις καί ἀνάγκες, ἐξασφαλίζει στήν ὁμάδα μιά προγραμματισμένη ζωή, προσέχοντας ἡ ζωή αὐτή νά μήν εἶναι μονότονη. Ἰδιαίτερα φροντίζει γιά τήν καθαριότητα τῶν ἀνδρῶν καί γιά τήν ψυχαγωγία τους.

Γιά ὅλα τά πιό πάνω ἐπιδιώκει, σέ εὐγενική ἅμιλλα μέ τούς ἄλλους ὑπαξιωματικούς τῆς Μονάδας του, νά ἔχει αὐτός τήν ἀνώτερη ἐπίδοση, νά ἔχει ἡ ὁμάδα του, τό στοιχεῖο του, τά πρωτεῖα, νά εἶναι τό ὑπόδειγμα καί τό καμάρι στό λόχο.

Οἱ ὑπαξιωματικοί μας εἶναι στό σύνολό τους ἁπλά ἀγροτόπαιδα, πού διακρίνονται γιά τόν ἁγνό τους πατριωτισμό, γιά τήν προσωπική παλληκαριά, γιά τήν προσήλωσή τους στήν ἱερή ὑπόθεση τῆς λευτεριᾶς, τῆς ἀνεξαρτησίας καί τῆς δημοκρατίας. Σπούδασαν τήν τέχνη τοῦ πολέμου στό καλύτερο σχολειό, στό πεδίο τῆς μάχης, ὅμως ὑστεροῦν λίγο—πολύ ἀπό τήν τεχνική πλευρά. Γι' αὐτό τό λόγο ἔχουν ἀπόλυτη ἀνάγκη ἀπό βοήθεια καθημερινή. Πρέπει συχνά νά τούς βλέπουν οἱ διμοιρίτες μας, οἱ λοχαγοί, οἱ ἐπίτροποι. Ἡ ἐπαφή αὐτή μέ τήν ἀνώτερη διοίκηση, ὁ ἔλεγχος καί ἡ βοήθεια ἀπό τά πάνω τούς, σπρώχνει μπροστά, δυναμώνει τό κῦρος τους σάν διοικηκές, τούς ἀνεβάζει στή συνείδηση τῶν μαχητῶν. Ἡ συστηματοποίηση τῆς πείρας τους, ἡ συμπλήρωση καί βελτίωση τῶν γνώσεών τους, εἶναι βασικό καθῆκον ἰδιαίτερα τοῦ λοχαγοῦ ἤ τοῦ ταγματάρχη. Τό πέρασμά τους ἀπό ὀλιγοήμερες σχολές στό τάγμα ἤ τήν ταξιαρχία, ἡ ἀποστολή τους στή Σχολή Ἀξιωματικῶν τοῦ Γ.Α., τούς ἀνοίγει τό δρόμο γιά ἐξέλιξη. Ἔτσι πλουτίζεται ὁ Δ.Σ. μέ καινούριους ἀξιωματικούς, βγαλμένους ἀπό τά σπλάχνα τοῦ στρατοῦ μας, δεμένους μέ τή μάζα τῶν μαχητῶν.

Νά, γιατί σέ προηγούμενο ἄρθρο μας τονίσαμε ἰδιαίτερα σάν κύριο καθῆκον τῶν λοχαγῶν μας τήν καθημερινή παρακολούθηση καί προώθηση τῶν στελεχῶν τοῦ λόχου. Ἐδῶ ἔχουμε πολλά παραδείγματα πού δείχνουν ὅτι οἱ λοχαγοί μας χώνεψαν καλά αὐτή τή σοβαρή ὑποχρέωσή τους. Ἔχουμε ὅμως καί ἀ-

κετά άρνητικά. Άναφέρουμε δυό διαφορετικές περιπτώσεις:

Τόν τελευταίο καιρό ένας άνώτερος Διοικητής μας έπισκέφτηκε, χωρίς είδοποίηση μιά όμάδα μας πού βρισκόταν σέ προχωρημένο παρατηρητήριο, 2—3 ὥρες μακρυά άπό τό λόχο. Οἱ συνθῆκες έκεῖ ψηλά ήταν δύσκολες, εἶχε πολλά χιόνια, τό συσσίτιο δέν ήταν οὔτε άρκετό, οὔτε κανονικό, τά σκεπάσματα ήταν λίγα. Ἡ όμάδα βρέθηκε χωρίς κανένα μέτρο άσφάλειας, ό παρατηρητής κάθονταν στό καλύβι μέ τούς άλλους μαχητές, τά ὅπλα βρέθηκαν σκουριασμένα, οἱ μαχητές δέν ήξεραν γιά πολλές μέρες τί γίνεται ἔξω άπό τήν όμάδα τους. Ὁ ἴδιος ό όμαδάρχης, άντιμετωπίζοντας χωρίς βοήθεια τίς δυσκολίες εἶχε έκνευρισθεῖ, ήταν άπαισιόδοξος, ἄφησε νά χαλαρώσει ή πειθαρχία, ἔπαψε νά παίζει τό ρόλο τοῦ Διοικητῆ. Άπό ἔλεγχο διαπιστώθηκε ὅτι έπί 20 μέρες κανένας διοικητής ή έπίτροπος δέν πέρασε νά δεῖ τήν όμάδα καί ή έπαφή μέ τό λόχο γινόταν μονάχα μέ τό σύνδεσμο.

Ὁ ἴδιος έπισκέφτηκε τήν έπόμενη μέρα μιά ἄλλη όμάδα τοῦ ἴδιου τάγματος πού ήταν σέ φυλάκιο σέ μεγάλη άπόσταση άπό τό λόχο. Βρῆκε τήν όμάδα σέ συναγερμό, ό σκοπός ήταν στή θέση, ό όμαδάρχης έπιθεωροῦσε τά ὅπλα τῶν άνδρῶν, ή άτμόσφαιρα έκεῖ ήταν χαρούμενη, οἱ μαχητές ζωηροί, μέ κέφι ἄν καί οἱ συνθῆκες ήταν έξ ἴσου δύσκολες μέ τό παρατηρητήριο. Ποῦ όφείλονταν ή διαφορά; Τά παιδιά περίμεναν άπό στιγμή σέ στιγμή τό διμοιρίτη, ἴσως τήν ήμέρα έκείνη νά περνοῦσε καί ό λοχαγός ή ό έπίτροπος τοῦ λόχου. Θά τούς ἔφερνε νέα. Ἴσως κανένα τσιγάρο ή λίγο καπνό, θά τούς διηγοῦνταν ὅπως πρίν λίγες μέρες καμμιά εὔθυμη ίστορία, κανένα έπεισόδιο άπό τήν προχθεσινή μάχη. Ὁ κάθε μαχητής εἶχε έτοιμαστεῖ νά ρωτήσει τό λοχαγό ή τό διμοιρίτη γιά κάτι πού τόν άπασχολεῖ, ὅλοι ζοῦσαν έκεῖ τή ζωή τοῦ λόχου τους. Αὐτά τά δυό χτυπητά παραδείγματα δείχνουν πόσο εἶναι άναγκαία ή καθημερινή έπαφή, ή άδιάκοπη φροντίδα τοῦ λόχου καί τῆς διμοιρίας, γιά τήν όμάδα.

Αὐτό τό μικρό στρατιωτικό κομμάτι εἶναι τό θεμέλιο τοῦ Στρατοῦ μας, ό ρόλος τοῦ όμαδάρχη σοβαρός. Ἄν ἔχεις όμάδες γερές, πειθαρχημένες, ἄρτια έκπαιδευμένες μπορεῖ νάσαι βέβαιος ὅτι οἱ διμοιρίες, οἱ λόχοι, τό τάγμα θά εἶναι άξιόμαχα. Ἡ καλή όμάδα εἶναι έγγύηση γιά τήν καλή πολεμική μας δράση καί γι' αὐτό ή προσοχή κι' ή φροντίδα μας γιά τό βασικό αὐτό κύτταρο τοῦ στρατοῦ μας πρέπει νά δυναμώσει άκόμα πιό πολύ.

Ἀξιωματικοί τοῦ Δ.Σ.Ε.!

Ἦρθε καιρός νά δώσετε ἐξοντωτικά χτυπήματα στό μοναρχοφασισμό. Νά δείξετε τήν ἠθική καί στρατιωτική ὑπεροχή σας. Ὁ ἐχθρός πρέπει νά συντριβεῖ καί θά συντριβεῖ. Χρησιμοποιεῖστε τήν τέχνη τοῦ λαϊκοῦ ἐπαναστατικοῦ πολέμου. Διοικεῖστε καλά τίς μονάδες σας. Δῶστε ψύχραιμα χτυπήματα ἐκεῖ πού δέν περιμένει ὁ ἐχθρός. Ἐφαρμόστε κάτω ἀπό ὁποιεσδήποτε συνθῆκες τίς διαταγές. Τσακίστε τίς ἐφοδιοπομπές καί τίς συγκοινωνίες του, χρησιμοποιεῖστε τό μαζικό σαμποτάζ. Ἔργο δικό σας εἶναι νά χρησιμοποιήσετε τήν ταχτική τῆς ἐνεργητικῆς ἄμυνας προξενώντας στόν ἐχθρό μεγάλες ἀπώλειες μέχρι τή μεγάλη ἐκείνη ὥρα πού ἡ τελική μας ἐξόρμηση θά θάψει ὁριστικά τό μοναρχοφασισμό.

(Ἀπ' τήν ἡμερήσια διαταγή τοῦ στρατηγοῦ Μάρκου τῆς 22 τοῦ Ἰούνη 1948)

ΟΙ ΠΡΑΧΤΟΡΕΣ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ

ΜΙΛΤΙΑΔΗ ΠΟΡΦΥΡΟΓΕΝΗ

Εἶναι φανερὸ πὼς ὁ μοναρχοφασισμὸς περνάει κρίσιμες μέρες. Κατὰ τὰ τέλη τοῦ χειμῶνα οἱ ξένοι πάτρωνές του προσπαθοῦσαν νὰ τοῦ δόσουν κουράγιο γιὰ τὶς ἀνοιξιάτικες ἐξορμήσεις του. Ἔτσι εἶδαν τὸ φῶς οἱ κομπασμοὶ τοῦ Λήβσεϋ πὼς τὴν ἄνοιξη ἢ το πολὺ στὴν ἀρχὴ τοῦ καλοκαιριοῦ θὰ ἔχουν ἐξοντωθεῖ οἱ ἀντάρτες. Μὰ ἡ ἄνοιξη πέρασε, ἦρθε τὸ καλοκαῖρι καὶ ὁ μοναρχοφασισμὸς μόνο ἀποτυχίες ἔχει εἰσπράξει. Ἔγινε φανερὸ πὼς στρατιωτικὰ δὲ μπορεῖ νὰ τὰ βγάλει πέρα μὲ τὸ Δ.Σ. Γιατὶ Δ.Σ. θὰ πεῖ λαὸς καὶ τὸ λαό, ὅταν ξαίρει νὰ πολεμάει, δὲ μπορεῖ νὰ τὸν νικήσει κανένας. Ξέροντας αὐτὴ τὴν πηγὴ τῆς δύναμης τοῦ Δ.Σ.Ε. ὁ μοναρχοφασισμὸς στρέφει τὶς προσπάθειές του πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτή: Νὰ σπάσει τὸ ἠθικὸ τοῦ λαοῦ μὲ τὴν ἀπάνθρωπη βία ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ψευτιά, τὴ συκοφαντία καὶ τὴ διαλυτικὴ δουλειά. Στὴν κατεχόμενη Ἑλλάδα ἡ βία εἶναι τὸ κυριώτερο ὅπλο καὶ ἔχει πάρει τέτοια ἔκταση καὶ τόσο ἀνήκουστες μορφὲς ποὺ προκάλεσε μιὰ παγκόσμια ἀγανάκτηση. Μὰ καὶ κεῖ δὲν παραμελοῦν τὴν ψευτιὰ καὶ τὴ συκοφαντία. Τὰ τροπάρια γιὰ «ἐαμοβουλγάρους» ξαναζεσταίνονται καὶ σερβίρονται ταχτικὰ ἀπὸ ξετσίπωτους προδότες. Τὸ «παιδομάζωμα», ποὺ τάχα κάνουμε ἐμεῖς, ἔγινε καραμέλα στὸ στόμα τους (ὁ Τσαλδάρης, ποὺ δὲ φοβᾶται τὸ γελοῖο,[1] ἔφτασε νὰ μιλάει γιὰ παιδομάζωμα στοὺς ἄγγλους στρατιῶτες τοῦ ταγματος τῆς Κορνουάλης ὅταν τοὺς ἀποχαιρετοῦσε πρὶν νὰ ξεκουμπιστοῦν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα). Σκοτώνουν στὴ Ρούμελη μωρὰ καὶ προσπαθοῦν νὰ τὰ παρουσιάσουν γιὰ θύματα τοῦ Δ.Σ. ὡς ποὺ στο τέλος πέφτουν οἱ ἴδιοι στὸ λάκκο ποὺ σκάψαν. Δολοφονοῦν τὸν ἀμερικανὸ δημοσιογράφο Πολκ καὶ σκηνοθετοῦν ὁλόκληρο παραμύθι ἐνάντιά μας μὰ ποὺ ἡ τύχη τάφερε νὰ μὴ μπορέσουν νὰ τὸ κάνουν πιστευτό. Ξεπουλᾶν ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα καὶ βρίσκουν τὸ θράσος νὰ μιλᾶν γιὰ κινδύνους τῆς ἀκεραιότητας καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας μας ἀπὸ τὸ δικό μας ἐθνικὸ καὶ λαϊκὸ ἀγώνα. Ὑπολογίζουν πὼς ἀπὸ τὴν ἄφθονη αὐτὴ καὶ ἀχαλίνωτη ψευτιὰ κάτι μπορεῖ νὰ μείνει σὲ καθυστερημένους.

Στὴν ἐλεύθερη Ἑλλάδα ἡ βία τους δὲ φτάνει. Τοὺς μένει ἡ ψευτιὰ καὶ ἡ ἀπάτη, ἡ κατασκοπεία, ἡ διαλυτικὴ δουλειά. Κατορθώνουν πάντα νὰ βρίσκουν πορωμένα ὑποκείμενα πρόθυμα νὰ τοὺς ἐξυπηρετήσουν. Εἶναι λίγοι μὰ ἡ ζημιὰ γίνεται καὶ ἀπὸ λίγους. Συκοφαντίες, διαλυτικὰ συνθήματα καὶ διαλυτικὴ δουλειά, ὀργάνωση λιποταξιῶν καί, ὅπου τοὺς δίνεται ἡ εὐκαιρεία, καὶ σαμποτάζ, νὰ ἡ δουλειὰ ποὺ κάνουν οἱ πράχτορες τοῦ ἐχθροῦ στὶς ἐλεύθερες περιοχές.

Καὶ πρέπει νὰ ποῦμε πὼς τελευταῖα ἡ δράση αὐτὴ τῶν πραχτόρων τοῦ ἐχθροῦ ἔχει πάρει ἔκταση. Οἱ πράχτορες ἔχουν ἀποθρασυνθεῖ. Σένα χωριὸ ὁ καφετζῆς ἀπαγορεύει στοὺς ἀγρότες νὰ διαβάζουν τύπο στὸ καφενεῖο του. Σένα ἄλλο ἕνας πράχτορας ἀφοῦ ἔριξε τὸ δηλητήριό του σὲ μιὰ ὁμάδα ἀγροτῶν πρόσθεσε πὼς ὅποιος μαρτυρήσει τίποτα ἀπτὴ «συζήτηση» αὐτὴ θὰ τὸν σφάξει. Ἀλλοῦ μιὰ γυναῖκα πράχτορας ἔλεγε ἀνοιχτά. «Ἦρθε ἡ ὥρα μας». Ἄλλος ἀντιπρόεδρος Λ. Συμβουλίου ἔλεγε πὼς ὁ Δ. Σ. βρίσκεται σὲ ἀδυναμία νὰ χτυπήσει τοὺς πράχτορες. Σένα χωριό, ὕποπτη, προσφέρεται πρόθυμα νὰ δίνει καταλύματα σὲ ἀντάρτες καὶ τὸ πρωῒ βγαίνει καὶ λέει πὼς τάχα οἱ ἀντάρτες εἶχαν ἀνήθικες προθέσεις ἀπέναντί της. Πρόεδρος τοῦ Λ. Συμβουλίου ὅταν τοῦ ζητήθηκε νὰ βρεῖ ἀνθρώπους γιὰ νὰ μεταφέρουν τραυματία εἶπε: «Δὲν ἔχω· πετάξτε τον στη λίμνη». Γύρω στὰ παιδιὰ ὀργίασαν οἱ πράχτορες. Διάδιδαν ἄλλοτες πὼς πνίγηκαν 500 παιδάκια, ἄλλοτες πὼς ξετροχιάστηκε τραῖνο καὶ σκοτώθηκαν 700, ἄλλοτες πὼς θὰ τὰ μάθουν βουλγάρικα καὶ ἄλλοτες πὼς βόσκουν γουρούνια στὴ Σερβία. Σένα χωριὸ φτάσαν νὰ κόψουν τηλεφωνικὸ σύρμα. Ἀλλοῦ ἔχουν ὀργανώσει ὁλόκληρο δίχτυ γιὰ νὰ προκαλοῦν λιποταξίες επιστρατευμένων. Τοὺς πλησιάζουν, τοὺς χύνουν τὸ δηλητήριο καὶ ὕστερα τοὺς προτείνουν νὰ τοὺς δεί-

(1) *Στὰ Γιάννενα κατέπληξε τὸ σύμπαν μὲ τὴ μεγαλοπρεπὴ βλακεία ποὺ εἶπε, πὼς ἀπὸ 3000 χρόνια δὲ δόθηκε μάχη μεγαλύτερης σημασίας ἀπὸ τὴ μάχη τοῦ Γράμμου!!!».*

ξουν τὸ δρόμο (συνδέσεις κλπ.) γιὰ νὰ λιποτακτήσουν.

Ἡ ὁμοιότητα τῶν συνθημάτων καὶ τῶν μεθόδων δείχνει πὼς ἡ δουλειὰ εἶναι ὀργανωμένη. Εἶναι φυσικὸ, στὴν κρίσιμη αὐτὴ στιγμὴ ὁ μοναρχοφασισμὸς νὰ χρησιμοποιεῖ ὅλα τὰ μέσα του στὸ μεγαλύτερο βαθμό. Τὸ κακὸ εἶναι πὼς τὸν ἀφήσαμε νὰ τὸ κάνει.

Βασικὴ αἰτία γιαυτὸ εἶναι μιὰ ἀπαράδεχτη παρεξήγηση καὶ διαστρέβλωση τῆς πολιτικῆς μας. Ἡ συμφιλίωση διαστρεβλώθηκε σὲ πολιτικὴ ἑνὸς, χωρὶς ἀρχές, συμβιβασμοῦ. Ἡ ἀμνηστεία ποὺ τόσο γενναιόδωρα δόθηκε ἀπὸ τὴ Δημ. Κυβέρνηση θεωρήθηκε σὰν ἀνοχὴ τῶν προδοτῶν. Ἐνῶ ἦταν φανερὸ πὼς μὲ τὴν ἀμνηστεία ἡ Δημ. Κυβέρνηση ἔδινε τὴ δυνατότητα στοὺς προδότες καὶ παρασυρμένους νὰ γίνουν τίμιοι πολίτες ἀλλὰ καὶ τοὺς προειδοποιοῦσε πὼς θὰ τσακιστοῦν ἀμείλικτα ἂν συνεχίσουν. Ἡ αἰτιολογικὴ ἔκθεση τῆς ἀμνηστείας εἶναι πολὺ σαφὴς πάνω σαυτό. Ὡστόσο πολλὰ στελέχη παρεξήγησαν τὴν πολιτικὴ αὐτή. Σένα χωριό, ὁ ἴδιος ὁ ὑποφρούραρχος ἔρχεται σὲ κρυφοὺς συμβιβασμοὺς μὲ τοὺς πράχτορες. Ἀλλοῦ, μερικοὶ κρύβουν τὰ πράματα τῶν φυγάδων μὲ τὴ συμφωνία νὰ κρύψουν καὶ κεῖνοι τὰ δικά τους, ἂν χρειαστεῖ. Σὲ περιπτώσεις σὰν κιαυτὲς ποὺ ἀναφέραμε παραπάνω, ὑπεύθυνα στελέχη δὲν ἀπάντησαν ἄμεσα καὶ ἀποφασιστικὰ καὶ ἄφησαν ἀσύδοτους τοὺς πράχτορες ποὺ, φυσικά, πῆραν ἀέρα βλέποντας αὐτὴ τὴν ἀνοχή. Τὸ ἀποτέλεσμα σένα χωριὸ ἦταν νὰ φανοῦν καὶ φασιστικὰ συνθήματα σὲ τοῖχο τοῦ χωριοῦ. Αὐτὴ ἡ ταχτικὴ τοῦ διπλώματος μπροστὰ στοὺς πράχτορες ἔκανε ὥστε πολλὲς πράξεις προδοσιᾶς νὰ σκεπάζονται. Τόσο δὲ ξάπλωσε ἡ τακτικὴ αὐτὴ ὥστε νὰ ἐπηρεάσει ἀκόμα καὶ ὑπεύθυνα ὄργανα. Καὶ παρουσιάστηκε τὸ φαινόμενο, ὄργανα τῆς Λ. Πολιτοφυλακῆς νὰ διαπιστώνουν ὁρισμένες καὶ συγκεκριμμένες πράξεις πρακτόρων καὶ εἴτε νὰ μὴν τὶς ἀναφέρνουν εἴτε νὰ περιορίζονται σὲ μιὰ ἀναφορὰ καὶ νὰ μὴν παίρνουν κανένα μέτρο. Ἂν ψάξει κανένας θὰ βρεῖ στὸ βάθος αὐτῆς τῆς τακτικῆς τῶν συμβιβασμῶν καὶ τῆς ἀνοχῆς μιὰ λιποψυχία. Οἱ ἀνάγκες τοῦ ἀγώνα ἀλλὰ καὶ ἡ φύση τοῦ πολέμου ποὺ κάνει ὁ Δ. Σ. ἐπιβάλλει καμμιὰ φορὰ καὶ νὰ ἀφήνει μερικὰ χωριά, νὰ κάνει ἑλιγμοὺς ποὺ δείχνουν ὄχι ἀδυναμία ἀλλὰ τὴ δύναμή του. Αὐτὴ ἡ τακτικὴ τοῦ Δ. Σ. δημιουργεῖ ἀμφιβολίες σὲ μερικοὺς λιπόψυχους καὶ οἱ πράχτορες φυσικὰ ἐπωφελοῦνται ἀπὸ τὶς ἀμφιβολίες αὐτές. Τὸ κακὸ εἶναι πὼς οἱ λαϊκὲς ὀργανώσεις δὲν καταφέρνουν νὰ ἐξηγήσουν στοὺς διστακτικοὺς τὴν ταχτικὴ τοῦ Δ. Σ. καὶ νὰ τοὺς δώσουν νὰ καταλάβουν κάτι ποὺ εἶναι καθαρό, πὼς δηλ. οἱ ἑλιγμοὶ αὐτοὶ ἐπιτρέπουν ἀκριβῶς στὸ Δ. Σ. νὰ πραγματοποιήσει τὸ στρατηγικό του σκοπὸ ποὺ εἶναι ἡ συντριβὴ τοῦ μοναρχοφασισμοῦ. Κανένας δὲν πρέπει νὰ ξεχνάει πὼς οἱ ἑλιγμοὶ αὐτοὶ εἶναι ἐπεισόδια ποὺ διευκολύνουν τὴ νίκη. Ἂν αὐτὸ γίνει κατανοητὸ ἀπὸ ὅλους, πολλοὶ δισταγμοὶ θὰ λείψουν.

Ἄλλη αἰτία γιὰ τὸ ξεθάρεμα τῶν πραχτόρων εἶναι ἡ λειψή, πολλὲς φορὲς ἐγκληματικὰ λειψὴ ἐπαγρύπνηση. Πράχτορες τοῦ ἐχθροῦ εἰσχώρησαν σὲ λαϊκὲς ὀργανώσεις καὶ δροῦσαν ἀνενόχλητα μέσα ἀπὸ αὐτές. Τὸ παράδειγμα τοῦ Φλώρου (τοῦ Α.Κ.Ε.) εἶναι χαραχτηριστικό. Τὸ ὑποκείμενο αὐτὸ ἔχει ἀδερφὸ καὶ ὁλόκληρη οἰκογένεια Μάϋδες. Πιάστηκε στὰ 1946 καὶ τάχα δραπέτεψε. Παρουσιάστηκε στὴν Ἐλεύθερη Ἑλλάδα τάχα δραπέτης καὶ τοποθετήθηκε σὲ μιὰ ὀργάνωση τοῦ Α.Κ.Ε. Κανένας δὲ σκέφτηκε νὰ ἐξετάσει τὸ περιβάλλον του καὶ τὶς συνθῆκες αὐτῆς τῆς «δραπέτευσης» ποὺ φωνάζει πὼς εἶναι ὕποπτη. Ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλὰ τὸν θεωροῦσαν καλὸ στέλεχος καὶ τὸν ἐπαινοῦσαν. Στὸ τέλος πέρασε στοὺς Μπουραντάδες καὶ καυχιέται καὶ ὁ ἴδιος τώρα πὼς πρόδινε κιόταν δούλευε στὸ Α.Κ.Ε. ἀλλά, λέει 99ο)ο ἐξυπηρετοῦσε τὸ Δ.Σ. καὶ 1 ο)ο τοὺς Μπουραντάδες! Στὴν Ἤπειρο διαφωτιστὴς τοῦ Α.Κ.Ε ἐρχόταν σὲ συνεννόηση μὲ τοὺς Μάϋδες. Ἄλλο στέλεχος τοῦ Α.Κ.Ε λιποτάκτησε μόλις κατατάχτηκε στὸ Δ.Σ.Ε., πρόδωσε τὴν ἕδρα ἑνὸς στρατιωτικοῦ τμήματος μὲ ἀποτέλεσμα νὰ βομβαρδιστεῖ τὸ χωριὸ καὶ νὰ σκοτωθεῖ ἕνα παιδάκι. Ἄλλος ἀρνήθηκε νὰ στείλει τὰ παιδιά του καὶ ἔκανε ἔτσι καὶ τοὺς ἄλλους χωριανοὺς του νὰ μὴ στείλουν τὰ παιδιά τους. Σύνδεσμοι τοῦ Ν.Ο.Φ ποὺ πηγαινοέρχονται σὲ κατεχόμενες περιοχὲς κάνουν παρέα μὲ γνωστοὺς πράχτορες καὶ τοὺς κουβαλᾶν δέματα καὶ γράμματα ἀπὸ τὶς κατεχόμενες πόλεις. Σένα χωριό, ὑπεύθυνος τοῦ Ν.Ο.Φ ἦταν ἕνας πρώην ἔνοπλος συνεργάτης τῶν Μπουραντάδων καὶ σὰν ὑπεύθυνος βγῆκε καὶ Πρόεδρος τοῦ Λ. Δικαστηρίου, φυσικὰ γιὰ νὰ χρεωκοπήσει τὸ θεσμὸ τῆς Λ. Δικαιοσύνης. Αὐτὴ τὴν ἀπαράδεχτη ἔλλειψη ἐπαγρύπνησης τὴν ἐκμεταλλεύτηκαν οἱ πράχτορες. Καὶ τὸ λέγαν ἀνοιχτά. Ὅταν σένα χωριό, τὸ Α.Κ.Ε. κάλεσε τὸ λαὸ νὰ μπεῖ στὸ Α.Κ.Ε οἱ πράχτορες εἶπαν ἀνοιχτά. «Ἔτσι θὰ μείνουμε ἥσυχοι». Μὲ τὴν ταμπέλα τοῦ «ὀργανωμένου» παίρνουν εὔκολα ἄδειες γιὰ νὰ ἐπικοινωνοῦν, κάνουν συσκέψεις μεταξύ τους

κ.λ.π.

Στὴν κατάσταση αὐτὴ πρέπει νὰ μπεῖ τέρμα. Δὲν πρόκειται φυσικὰ νὰ ὑπερτιμήσουμε τὶς δυνατότητες ποὺ ἔχει ὁ ἐχθρὸς νὰ δουλέψει μέσα στὸ λαὸ στὴν Ἐλεύθερη Ἑλλάδα. Ὁ λαὸς παίρνει μὲ ἐνθουσιασμὸ μέρος στὸν ἀγώνα καὶ δὲν ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὴ δουλειὰ τῶν πραχτόρων. Καμμιὰ φορὰ αὐτὴ ἡ συναίσθηση τῆς δύναμής του καὶ τοῦ δικιοῦ του τὸν κάνει νὰ περιφρονεῖ τοὺς πράχτορες καὶ νὰ μὴν τοὺς δίνει σημασία. Πρόκειται γιὰ ἀπομονωμένους προδότες ποὺ εἶναι ἀνίκανοι νὰ νοιώσουν τὸ λαϊκὸ παλμό. Ὅμως, ὅπως δὲν πρέπει νὰ ὑπερτιμήσουμε τὴ σημασία τους ἔτσι δὲν πρέπει καὶ νὰ τὴν ὑποτιμήσουμε. Ζημιὰ κάνουν καὶ μποροῦν να κάνουν. Καὶ πρέπει ὅλα αὐτὰ τὰ σκουλήκια νὰ καταστοῦν ἀνίκανα νὰ βλάψουν. Μιὰ σειρὰ μέτρα πρέπει νὰ παρθοῦν γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἀπὸ τοὺς ὑπεύθυνους καὶ τὶς λαϊκὲς ὀργανώσεις.

Καὶ πρῶτα—πρῶτα πρέπει νὰ ξεπεραστοῦν οἱ ἐλλείψεις ποὺ παρουσιάζει ἡ δουλειὰ τῆς διαφώτισης μέσα στὰ χωριά, ἐλεύθερα, ἡμιελεγχόμενα καὶ κατεχόμενα. Ὑλικὸ ἄφθονο ὑπάρχει, ὅμως πολλὲς φορὲς δὲν κυκλοφορεῖ καλὰ καὶ ἔγκαιρα.

Ὁλόκληρες περιοχὲς κατεχόμενες καὶ ἡμιελεγχόμενες ἔχουν ἀφεθεῖ στὴ θρασύτατη καὶ χοντροκομένη μοναρχοφασιστικὴ προπαγάνδα. Καί, φυσικά, ὁ ἐχθρὸς ἐπωφελεῖται ἀπὸ τὶς συγχίσεις ποὺ σπέρνει καὶ ψαρεύει πράχτορες ἀνάμεσα στοὺς ἀφελεῖς. Ἀλλὰ καὶ στὶς ἐλεύθερες περιοχές, ἀφήνονται πολλὲς φορὲς ἀσύδοτοι οἱ πράχτορες νὰ ρίχνουν τὰ συνθήματά τους καὶ τόσο οἱ ὑπεύθυνοι ὅσο καὶ οἱ Λ. Ὀργανώσεις δὲν ἀπαντᾶν στὰ συνθήματα αὐτά. Σ' ἕνα χωριὸ πῆγαν στοὺς γονεῖς ἀπὸ τὰ παιδιά τους κάπου 60 γράμματα ὅπου τὰ παιδιὰ μὲ ἐνθουσιασμὸ περιέγραφαν τὴ ζωή τους στὶς Λ. Δημοκρατίες. Σ' ἕνα γράμμα τὸ παιδὶ ἑνὸς ἔγραφε πὼς δὲν τὸ σήκωσε τὸ κλίμα. Τὸ γράμμα αὐτό, τὸ μοναδικό, τὸ πῆραν οἱ πράχτορες καὶ τὸ καναν σημαία γιὰ νὰ τρομοκρατήσουν τοὺς γονεῖς. Καὶ δὲ βρέθηκε κανένας νὰ πάρει τὰ ἄλλα 60 γράμματα καὶ νὰ τοὺς τὰ τρίψει στὴ μούρη. Ὑπάρχουν μιὰ σειρὰ τέτοια παραδείγματα ποὺ δείχνουν μιὰ ἀπαράδεχτη ἐγκατάλειψη τοῦ σοβαροῦ καθήκοντος ποὺ εἶναι ἡ διαφώτιση τοῦ Λαοῦ καὶ ἡ ἄμεση ἀντιμετώπιση τῆς ἐχθρικῆς προπαγάνδας. Εἶναι φανερὸ πὼς αὐτὸ πρέπει νὰ λείψει.

Ὕστερα, πρέπει νὰ ἀναπτύξουμε πιὸ πολὺ τὴν ἐπαγρύπνησή μας. Μιλᾶμε πολλὲς φορὲς πάνω σ' αὐτό, μὰ ἡ πεῖρα δείχνει πὼς λιγώτερο, πολὺ λιγώτερο, ἐνεργοῦμε. Περιστατικὰ σὰν καὶ αὐτὰ ποὺ ἀναφέραμε πιὸ πάνω εἶναι πραγματικὰ ἐγκλήματα. Ὅταν ἀφήνονται πράχτορες, συνειδητοὶ ἢ ἀσυνείδητοι, νὰ χύνουν τὸ δηλητήριό τους καὶ δὲν ἀντιδροῦμε ἔγκαιρα, οὐσιαστικὰ τοὺς βοηθᾶμε εἴτε τὸ θέλουμε εἴτε ὄχι. Ἂν ὅμως π.χ. τὸν Πρόεδρο ἐκεῖνον ποὺ μίλησε ἔτσι γιὰ τὸν τραυματία μας τὸν καθίζαμε ἀμέσως στὸ σκαμνί, στὸ ἴδιο τὸ Λαϊκὸ Δικαστήριο τοῦ χωριοῦ του, καὶ ὁ ἴδιος θὰ μάθαινε πὼς δὲ μπορεῖ νὰ περιφρονεῖ τόσο αὐθάδικα τοὺς ἥρωές μας καὶ οἱ ἀγρότες θὰ βγάζαν ὁρισμένα διδάγματα. Καὶ ἂν οἱ λαϊκὲς ὀργανώσεις τοῦ χωριοῦ παίρναν ἀμέσως τὴν πρωτοβουλία νὰ ζητήσουν νὰ γίνει γενικὴ συνέλευση τῶν κατοίκων γιὰ νὰ καθαιρεθεῖ ὁ ὁ ἀνάξιος αὐτὸς Πρόεδρος, θὰ δίναμε ἕνα καλὸ μάθημα καὶ σαυτὸν καὶ στοὺς ἄλλους ὁμοιούς του.

Τὸ ἴδιο πρέπει νὰ γίνεται σὲ κάθε παρόμοια περίπτωση. Φυσικὰ πολὺ περισσότερο πρέπει νὰ ἀναπτύξει τὴ δουλειά της στὸν τομέα αὐτὸν ἡ Λαϊκὴ Πολιτοφυλακή, ἰδιαίτερα τὰ τμήματα Λαϊκῆς Ἀσφάλειας. Οἱ εὐθύνες της εἶναι εἰδικὲς καὶ μεγάλες. Καὶ περιπτώσεις σὰν ἐκείνη τῆς δραπέτευσης ποὺ κατάφερε νὰ κάνει μιὰ γυναῖκα πράχτορας μέσα ἀπὸ τὸ κρατητήριο στὸ Βατοχώρι δὲ δείχνουν πὼς ἀκόμα ὑπάρχει ἀρκετὴ συναίσθηση πάνω στὶς εὐθῦνες αὐτές. Πρέπει, ἐπίσης, νὰ λείψουν οἱ ἐπιείκειες. Στὶς κατεχόμενες περιοχὲς ἡ παραμικρὴ κουβέντα, ἀκόμα καὶ τοῦ πιὸ ἀθώου, γιὰ τὸ Δ.Σ. πληρώνεται μὲ ἀπερίγραφτα βασανιστήρια καὶ μὲ τουφεκισμὸ ἢ ἄμεση σφαγή. Φυσικὰ ἐμεῖς δὲν πρόκειται νὰ μιμηθοῦμε τοὺς ἐγκληματίες μοναρχοφασίστες. Γιαυτὸ καὶ δὲν κυνηγήσαμε κανένα γιὰ τὰ φρονήματά του. Ἀμνηστεύσαμε, ἀκόμα, καὶ σοβαροὺς ἐγκληματίες γιὰ νὰ τοὺς δώσουμε τὴ δυνατότητα νὰ γίνουν τίμιοι πολίτες. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ὅμως, ποὺ παρόλη αὐτὴ τὴ δημοκρατική μας πολιτική, ἕνας κάνει συγκεκριμμένες πράξεις ἐναντίον μας πρέπει νὰ τσακιστεῖ. Ὄχι γιατὶ θέλουμε νὰ ἐκδικηθοῦμε, ἀλλὰ γιατὶ θέλουμε νὰ σώσουμε δεκάδες καὶ ἑκατοντάδες ἄτομα, ἀθώους ποὺ ὁ θάνατός τους θἆναι συνέπεια τῆς προδοσιᾶς ἑνὸς καθάρματος. Κιαυτὸ πρέπει νὰ τὸ καταλάβουν ὅλοι καὶ νὰ πάρει ὁ καθένας τὶς εὐθῦνες του.

Πρέπει, ἀκόμα, νὰ πάψει ἡ φλυαρία. Ἕνας πράχτορας σ' ἕνα χωριὸ ἐμονάχιαζε τοὺς τραυματίες ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ τὸ χωριό, τοὺς «περιποιοῦνταν» καὶ τοὺς ψώνιζε. Οἱ τηλεφωνητὲς καὶ οἱ τηλεφωνήτριες ἀπὸ παληὰ συνήθεια ἐξακολουθοῦν νὰ φλυαροῦν στὰ τηλέφωνα. Καὶ φυσικά,

ὁ ἐχθρός τεντώνει τὸ αὐτί του. Πρέπει νὰ κοπεῖ μὲ τὸ μαχαίρι ἢ φλυαρία. Καὶ ὅπου δὲ φτάνει ὁ λόγος πρέπει νὰ παρθοῦν καὶ ἄλλα μέτρα.

Οἱ Λαϊκὲς ὀργανώσεις πρέπει νὰ ξεκαθαρίσουν τὶς γραμμὲς καὶ ἀπὸ τοὺς ὑπόπτους. Ἐπιπολαιότητες καὶ ἀδιαφορίες ποὺ δείχτηκαν ὥς τὰ τώρα δὲν μποροῦν νὰ ἐξακολουθήσουν. Νὰ μελετᾶν ὁρισμένες κακὲς ἐκδηλώσεις στελεχῶν ἢ μελῶν τους, νὰ βγάζουν συμπεράσματα καὶ νὰ παίρνουν ἀμέσως καί, ἀποφασιστικά, τὰ κατάλληλα μέτρα. Οἱ Λαϊκὲς ὀργανώσεις πρέπει νᾶναι σὲ κάθε χωριό, τὸ ἄγρυπνο μάτι πού, μαζὶ μὲ τἄλλα, θὰ παρακολουθεῖ καὶ πῶς ἐφαρμόζεται ἡ πολιτικὴ τῆς Προσωρινῆς Δημοκρατικῆς Κυβέρνησης στὸ χωριό τους.

Πρέπει πιὸ καλὰ νὰ ὀργανωθεῖ στὶς ἐλεύθερες περιοχὲς ὁ ἔλεγχος τῶν ταξιδιῶν. Ὑπάρχει σήμερα μιὰ κάποια ἀσυδοσία στὰ ταξίδια. Καὶ οἱ πράχτορες τὴν ἐκμεταλλεύονται. Οἱ περαστικοὶ πρέπει νὰ ἐλένχονται, ὅποιοι κιὰν εἶναι. Περνώντας ἀπὸ ἕνα χωριὸ ὁ Πρόεδρος τοῦ ΝΟΦ, δὲν εἶχε φύλλο πορείας καὶ ὅταν ἡ στρατ. ὑπεύθυνη τοῦ χωριοῦ τὸν σταμάτησε αὐτὸς μὲ τὸ ὕφος τοῦ «ἀρχηγοῦ» τὴ χτύπησε καὶ πέρασε. Ἐκ μέρους του ἡ ταχτικὴ αὐτὴ εἶναι ἀχαραχτήριστη. Ἀλλὰ καὶ ἡ στρατ. ὑπεύθυνος ἔπρεπε νὰ μὴν ὑποχωρήσει. Τὸ καθῆκον δὲ μπορεῖ νὰ ὑποχωρεῖ μπροστὰ σὲ ὁποιοδήποτε. Ἔπρεπε ὁ συναγ. αὐτὸς νὰ σταματηθεῖ ἔστω καὶ μὲ βία καὶ τότε θὰ καταλάβαινε καὶ ὁ ἴδιος πὼς εἶχε ἄδικο. Στὸ βιβλίο τοῦ Σνόου γιὰ τὴν Κίνα περιγράφεται τὸ ἀκόλουθο ἐπεισόδιο: "Ἕνας κινέζος πιτσιρίκος ἀντάρτης, σταμάτησε κάπου τὸ στρατηγὸ στρατιωτικὸ διοικητὴ τῆς περιοχῆς, αὐτὸν ποὺ ἔβγαζε τὶς ἄδειες κυκλοφορίας, καὶ τοῦ ζήτησε τὴν ἄδεια. Ὁ στρατηγός, δὲν εἶχε ἐκδόσει ἄδεια γιὰ τὸν ἑαυτό του. Ὁ μικρὸς τοῦ δήλωσε πὼς δὲ θὰ τὸν ἀφήσει νὰ περάσει. Αὐτὸς τοῦ ἐξήγησε τοῦ μικροῦ πὼς ὁ ἴδιος βγάζει τὶς ἄδειες καὶ δὲ χρειαζότανε νὰ βγάνει γιὰ τὸν ἑαυτό του. Τίποτα ὁ μικρός: «Δὲ θὰ περάσεις. Ἔπρεπε νὰ βγάνεις ἄδεια». Τότες ξεκαβαλίκεψε ὁ στρατηγός, ἔβγανε τὰ χαρτιά του, ὑπέγραψε μιὰ ἄδεια γιὰ τὸ ἑαυτό του καὶ τὴν παρουσίασε στὸ μικρὸ φρουρό. «Τώρα, πέρασε» τοῦ λέει ὁ μικρός. Καὶ ἔτσι μόνο πέρασε. Ἐλαστικότητες ἐδῶ δὲ χωρᾶν. Γιατί ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐλαστικότητα θὰ ἐπωφεληθεῖ καὶ ὁ πράχτορας.

Ὑποδείξαμε μερικὰ μέτρα ποὺ πρέπει νὰ παρθοῦν. Γενικὰ πρέπει νὰ κάνουμε μιὰ στροφὴ στὸ ζήτημα αὐτό. Οἱ μέρες εἶναι σκληρές. Πρέπει καὶ μεῖς νᾆμαστε σκληροί.

«Γιὰ νὰ κερδίσεις μιὰ μάχη στὸ διάστημα τοῦ πολέμου, γι' αὐτὸ μπορεῖ νὰ χρειαστοῦν μερικὰ σώματα τοῦ Κόκκινου στρατοῦ. Μὰ γιὰ νὰ χαντακώσεις αὐτὸ τὸ κέρδος τοῦ μετώπου, γι' αὐτὸ φτάνουν μερικοὶ κατάσκοποι, ποὺ νὰ βρίσκονται κάπου στὸ ἐπιτελεῖο τῆς στρατιᾶς εἴτε ἀκόμα καὶ στὸ ἐπιτελεῖο τῆς μεραρχίας καὶ ποὺ νὰ μπορέσουν νὰ κλέψουν τὸ σχέδιο ἐπιχειρήσεων καὶ νὰ τὸ δώσουν στὸν ἀντίπαλο.

Γιὰ νὰ φτιάσεις μιὰ μεγάλη σιδηροδρομικὴ γέφυρα, γι' αὐτὸ χρειάζονται χιλιάδες ἄνθρωποι. Μὰ γιὰ νὰ τὴν ἀνατινάξεις φτάνουν τὸ ὅλο μερικοὶ ἄνθρωποι».

Στάλιν

ΜΕΛΕΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ

12—11—47

Γ. ΚΑΤΕΜΗ, συνταγματάρχη πεζικοῦ

I.—ΕΙΣΑΓΩΓΗ. *Στὰ τέλη Ὀχτώβρη μὲ ἀρχὲς Νοέμβρη 1947 ἡ γενικὴ κατάσταση στὴ Θράκη παρουσιάζονταν πάνω—κάτω ὡς ἑξῆς:*

Α! Ὁ ἐχθρὸς ὕστερα ἀπ' τὴν περιβόητη «ἐαρινὴ ἐκστρατεία», εἶχε περιοριστεῖ μέσα στὶς πόλεις, ὅπου ὀχυρώθηκε σὲ δεσπόζοντα σημεῖα καὶ σημαντικὰ κτίρια. Στὴν ὀχύρωσή του κυριαρχεῖ τὸ πολυβολεῖο ἐπιφάνειας μὲ ἀσβεστολιθιά. Συμπληρωματικὰ τὸ χαράκωμα καὶ τὸ συρματόπλεγμα.

Ἔξω ἀπὸ τὶς πόλεις ὁ ἐχθρὸς κατέχει, σὲ ἀραιὴ διάταξη βασικὰ στρατιωτικὰ σημεῖα γιὰ τὴν ἄμεση ὑπεράσπιση τῶν πόλεων ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν ἄμεση τῶν συγκοινωνιῶν ἀφ' ἑτέρου. Τὰ σημεῖα αὐτὰ ἔχουν ὀργανωθεῖ σὲ κέντρα ἀντίστασης καὶ ἔχουν ὀχυρώσεις τὸ πιὸ πολὺ μόνιμες. Οἱ δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ παρουσίαζαν πάνω-κάτω, σ' ὅλη τὴ Θράκη τὴν ἑξῆς σύνθεση:

Στρατός:	26η	*Ταξιαρχία*	554, 555, 556 *Τάγματα.*	
	27η	»	557, 558, 559 » *καὶ* 551 *Τάγμα.*	
	2	*Πυροβολαρχίες.*	*Σύνολο στρατοῦ περίπου*	4. 000
Χωροφυλακή:		*χωροφύλακες*	» »	1. 500
Μ. Α. Υ.			» »	4. 500
			Γενικὸ σύνολο ἐνόπλων δυνάμεων μοναρχοφασιστῶν:	10. 000

Τὸ ἠθικὸ τοῦ ἐχθροῦ εἶναι ξεπεσμένο. Ἐπικρατεῖ πέρα γιὰ πέρα ἀμυντικὸ πνεῦμα καὶ μερικὲς ἀπόπειρες ἐκστρατείας τοπικῆς, στὴ Χαΐντοῦ καὶ Ξάνθη ἀπότυχαν.

Τὰ τμήματά μας ἀφοῦ ἀντιμετώπισαν μὲ ἀρκετὰ καλὰ ἀποτελέσματα τὴν «ἐαρινὴ ἐκστρατεία» τοῦ ἐχθροῦ τὸν Ἰούνη καὶ Σεπτέμβρη, πέρασαν στὴν ἐπίθεση μὲ μιὰ σειρὰ κρούσεις σὲ κατοικημένους τόπους καὶ τολμηρὲς διεισδύσεις στὸ Τρίγωνο Ἕβρου, κάμπου Κομοτινῆς—Ξάνθης καὶ Τσὰλ—Ντάγ. Ἀναπτύχθηκαν καινούργια τάγματα στὸν Ἕβρο καὶ Κομοτινή. Βρίσκονται σὲ περίοδο ὀργανικοτεχνικῆς προετοιμασίας. Ἡ δύναμη τοῦ Δ.Σ.Ε. στὴ Θράκη, τὴν ἐποχὴ αὐτή, ἀνέρχεται περίπου στοὺς 2 χιλιάδες ἄνδρες. Ὑλικὸ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐθελοντικὰ στρατολογημένο. Ἔχει ἀκμαῖο ἠθικὸ καὶ ἄριστο ἐπιθετικὸ πνεῦμα. Ὑστερεῖ σὲ στελέχη καὶ σὲ τεχνικὴ στρατιωτικὴ κατάρτιση.

Τὸ Α.Α.Μ.Θ. σύμφωνα μὲ τὶς ἐπιδιώξεις του, ἑτοιμάζει τὴ μετακίνηση σημαντικῶν δυνάμεων ἀπὸ Ἕβρο—Κομοτινὴ πρὸς Χαΐντοῦ—Δράμα. Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς συγκέντρωσης καὶ αὐτὸ τὸν τρόπο δυνάμεων στὴν περιοχὴ Κομοτινῆς, ἀποφασίζεται τὸ χτύπημα τοῦ στόχου ΚΟΜΟΤΙΝΗ. Στὴν ἐκλογὴ αὐτὴ βοηθᾶν ἀκόμα καὶ οἱ παρακάτω παράγοντες:

α) Ἡ Κομοτινὴ βρίσκεται πολὺ κοντὰ στὶς βάσεις τοῦ Δ.Σ.Ε. σ' αὐτὴ τὴν περιοχὴ καὶ εἶναι σχεδὸν ἀκάλυπτη ἀπὸ βορρᾶ. Καλύπτεται μόνο ἀπὸ τὸ ὀχυρό Νυμφαία, τελείως ἀδρανὲς τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὄχι μόνο ἀπὸ ἐλλειπῆ ἐπάνδρωση, μὰ ἀκόμα καὶ ἀπὸ τὴ γεωγραφική του θέση σὲ σχέση πρὸς τὰ δρομολόγια κίνησης τῶν τμημάτων μας.

β) Οἱ μοναρχοφασίστες ἔχουν συγκεντρώσει ἐκεῖ ἀναγκαστικὰ ἀρκετὰ μεγάλο ἀριθμὸ πατριωτῶν, ἀπὸ τὴν περιοχὴ ποὺ εἶναι ἄλλωστε φτωχὴ σὲ ἑλληνικὸ στοιχεῖο λόγω τῆς σύνθεσης τοῦ πληθυσμοῦ, στερώντας μας ἔτσι τὴ στρατολογική μας βάση

γ) Ἡ Κομοτινὴ εἶναι πρωτεύουσα τῆς Δ. Θράκης καὶ συγκεντρώνει τὶς πολιτικὲς ἀρχὲς τῆς περιοχῆς αὐτῆς. Τὸ χτύπημά της θἄχει μεγάλο ἀντίχτυπο στὸ λαὸ ὅλης τῆς περιοχῆς καὶ στὴν ἀντίδραση.

II.—ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ: *Βασικός, κύριος σκοπὸς τῆς ἐπιχείρησης ἦταν ἡ ἐπιστράτευση τῶν πατριωτῶν ποὺ 'χαν κλεισμένους μέσα στὴν πόλη Κομοτινῆς οἱ μοναρχοφασίστες, ἀφοῦ τοὺς ξεσπίτωσαν ἀπ' τὰ χωριά τους.*

Ἔτσι ὁ Δ.Σ.Ε. ἔσωζε ἀπὸ τὶς ἐξορίες καὶ τὰ βασανιστήρια ἀρκετὰ μεγάλο ἀριθμὸ πατριωτῶν καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ δυνάμωνε ὁ ἴδιος τὶς γραμμές του γιὰ ἀποφασιστικότερες μάχες. Σὰ δευτερεύοντες σκοποὶ ἔμπαιναν, ἡ ἐξόντωση [illegible]σμένων ἀντιστάσεων, ἡ ἐξουδετέρωση ἄλλων μὲ παρενόχληση, ποὺ φυσικὰ δυσκόλευαν καὶ ἐπέτρεπαν τὴν πραγματοποίηση τοῦ κύριου σκοποῦ, καὶ ἡ ἐπιμελητειακὴ ἐκμετάλλευση.

III.—ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΣ ΔΥΝΑΜΕΩΝ: Α'. Ἐχθροῦ: Οἱ δυνάμεις καὶ ἡ διάταξη τοῦ ἐχθροῦ στὴν περιοχὴ τῆς Κομοτινῆς κατὰ τίς 12—13)11)47 ἦταν ἡ ἀκόλουθη:

1) Κομοτινή: 556 Τάγμα μεῖον δυὸ Λόχους σὺν Λόχος τοῦ 554 Τάγματος,
σὺν οὐλαμὸς πεδινοῦ πυροβολικοῦ, σὺν τέσσερα θωρακισμένα αὐτοκίνητα, σὺν 250
χωροφύλακες, σὺν 300 Μ.Α.Υ. σύνολο στρατὸς 500, χωροφύλακες 250, Μ.Α.Υ 300=
=1050 περίπου.

		100
2) Νυμφαία:	Λόχος 558 Τάγματος	120
3) Σώστης:	» » σὺν χωροφύλακες	30
4) Ἀσώματος:	Διμοιρία χωροφυλάκων Μ.Α.Υ.	150
5) Γρατινή:	Λόχος 558 Τάγματος μικτὸς Λ.Ο.Κ..	300
6) Ἀριαννά:	554 Τάγμα μεῖον δυὸ Λόχοι	35
7) Ξύδια:	Διμοιρία 554 Τάγματος	200
8) Σάππαι:	Λόχος » » σὺν χωροφύλακες Μ.Α.Υ	30
9) Ἀρίσβη:	Διμοιρία » »	30
10) Βέννα:	» » »	

Σύνολο περίπου στρατὸς	1.200
χωροφύλακες	300
Μ.Α.Υ.	600=
	=2.100

Β! Δικά μας τμήματα:	1)	641	Τάγματος	Κομοτινῆς	300	
	2)	315	»	»	250	
	3)	654	»	Ἕβρου	200	
	4)	868	»	»	200	
	5)	Τμήματα Ἀρχηγ. Ξάνθης			250	ἀνδρῶν
	6)	Σχολὴ Ὁμαδαρχῶν			70	»
Σύνολο τῶν δυνάμεών μας περίπου					1450	»

ΙΥ.—ΣΧΕΔΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ: Τὸ σχέδιο ἐ-
νέργειας πρόβλεπε τὴ διάθεση τῶν δυνάμεων
καὶ τὴν κατανομὴ τῶν ἀποστολῶν ὡς ἑξῆς:

Α'. Τὰ τάγματα 641, 868 σὺν λόχος τοῦ 315
τάγματος σὺν οὐλαμὸς σχολῆς ὁμαδαρχῶν συ-
νολικῆς δύναμης 650 περίπου ἀνδρῶν κάτω ἀπὸ
τὴν ἄμεση διοίκηση τοῦ Ἀρχηγείου Κομοτινῆς 1)
νὰ ἐπιτεθοῦν στὸν κύριο στόχο (Κομοτινή), μὲ
γρήγορη καὶ ἀποφασιστικὴ κίνηση νὰ πλησιάσουν
καὶ νὰ ἐξουδετερώσουν τὶς βασικὲς ἀντιστάσεις μέ-
σα στὴν πόλη. 2) νὰ ἐπιστρατεύσουν ὅσο τὸ δυνα-
τὸ μεγαλύτερο ἀριθμὸ πατριωτῶν.

Β'. Τὰ τμήματα τοῦ Ἀρχηγείου Ξάνθης, 1)
νὰ ἐγκαταστήσουν δυὸ διαδοχικὲς ἐνέδρες στὸ δρό-
μο Κομοτινῆς—Ξάνθης γιὰ νὰ παρεμποδίσουν μὲ
κάθε θυσία τὴν ἄφιξη ἐνισχύσεων ἀπὸ Ξάνθη.
2) νὰ ἐνεργήσουν ἀντιπερισπασμὸ στὸ Σώστη καὶ
Ἀσώματο καὶ 3) νὰ συνεχίσουν τὴν προσπάθεια
κατὰ τοῦ Ἀσώματου καὶ τὴν ἑπόμενη μέρα γιὰ
τὴν πλήρη ἐξόντωση τοῦ στόχου.

Γ'. Τὸ 315 τάγμα μεῖον λόχος 1) νὰ ἐνερ-
γήσει ἀντιπερισπασμὸ στὴ Νυμφαία καὶ Γρατινή.
2) Νὰ συνεχίσει τὴν ἐπίθεση κατὰ τῆς Γρατινῆς
καὶ τὴν ἑπόμενη μέρα γιὰ τὴν ἐξόντωση τοῦ
στόχου.

Δ'. Τὸ 645 τάγμα, 1) νὰ ἐνεργήσει ἀντιπερι-
σπασμὸ κατὰ τῶν Ξυδιῶν, Ἀριαννῶν, Σαπ-
πῶν, Ἀρίσβης. 2) Νὰ συνεχίσει τὴν ἐπίθεση κα-
τὰ τῶν Ξυδιῶν καὶ τὴν ἑπόμενη μέρα γιὰ ἐξόν-
τωση τοῦ στόχου.

Υ.—ΕΚΤΕΛΕΣΗ: Βασικὸ στοιχεῖο τῆς ἐπιτυ-
χίας ἦταν ὁ αἰφνιδιασμὸς καὶ ἡ ταχύτητα ἐνέρ-
γειας. Ἔπρεπε ὁ ἐχθρὸς νὰ καταληφθεῖ «ἐξ ἀπί-
νης», ὅπως λέγεται συνήθως σ' αὐτὲς τὶς περι-
πτώσεις, νὰ μὴ προλάβει νὰ συνέλθει καὶ ἀντιδρά-
σει πρὶν ἐμεῖς πραγματοποιήσουμε τὸν ἐπιδιωκό-
μενο σκοπό.

Ἡ ἐπιχείρηση σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιο, ἔπρε-
πε ν' ἀρχίσει καὶ νὰ τελειώσει μέσα σὲ καθορι-
σμένο χρόνο,ἤτοι: ἔναρξη ὥρα 22.00' τῆς 12-11-47
καὶ λήξη τὴν 03 00' τῆς 13-11-47. Τόσο ἡ κί-
νηση τῶν τμημάτων πρὸς τοὺς χώρους συγκέντρω-
σης, ὅσο καὶ ἡ κίνησή τους πρὸς τοὺς στόχους,
τὸ βράδυ τῆς 12-11-47 ἔγινε μὲ ἱκανοποιητικὴ
ἀκρίβεια καὶ ταχύτητα. Τὰ λίγα στραπάτσα ποὺ
παρατηρήθηκαν στὶς προπαρασκευαστικὲς κινήσεις,
ὅπως ἦταν ἡ κίνηση τῶν τμημάτων Ἕβρου μιὰ
μέρα πρὶν τὴν καθορισθεῖσα ἀπὸ τὴ διαταγὴ ἐπι-
χείρησης, καθὼς καὶ ἡ καθυστέρηση τῆς ἐνέρ-
γειας σὲ μερικοὺς δευτερεύοντες στόχους, δὲν εἶ-
χαν οὐσιώδη ἐπίδραση στὴν ἐξέλιξη τῆς ἐπιχεί-
ρησης.

Στὸν κύριο στόχο, πόλη Κομοτινῆς, χτυπήθη-
καν πολὺ καλὰ τὸ χτίριο τῆς Μεραρχίας μὲ μπα-
ζοῦκας καὶ φυλάκια φόρου Ξάνθης καὶ φόρου
πρὸς Κιτήδιο. Ἀπομονώθηκαν οἱ στρατῶνες πε-
ζικοῦ καὶ δυὸ προσπάθειες τῶν μονιμοφασιστῶν
νὰ ἐνισχύσουν τοὺς στρατῶνες μὲ ἐνισχύσεις με-
ταφερόμενες μὲ θωρακισμένα αὐτοκίνητα μαται-
ώθηκαν, ἀφοῦ βλήθηκαν ἐπιτυχῶς μὲ μπαζοῦκας
ἕνα θωρακισμένο αὐτοκίνητο καὶ ἕνα χάρτινο.

Τὰ τμήματα τοῦ 641 τάγματος ποὺ 'χαν καὶ

τὴν κύρια προσπάθεια ἀπὸ κατεύθυνση Ν.Α. καὶ Ν. τῆς πόλης, ἀπασχολήθηκαν περισσότερο μὲ ἀντιστάσεις στὴν παρυφὴ τῆς πόλης. Ἐνῶ βρῆκαν μεγάλα διάκενα καὶ μποροῦσαν νὰ διεισδύσουν στὴν καρδιὰ τῆς πόλης καὶ νὰ πετύχουν τὸν κύριο σκοπὸ δὲν προχώρησαν, δίσταξαν, ἀδράνησαν καὶ τελικὰ συμπτύχτηκαν χωρὶς νὰ πετύχουν σχεδὸν τίποτα. Στὸν τομέα αὐτὸν ἔγινε διείσδυση μὲ 5 ὁμάδες χωρὶς ἑνιαία διοίκηση καὶ ὅταν χρειάστηκε νὰ συνδυάσουν τὴν προσπάθειά τους γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση θωρακισμένου αὐτοκινήτου κι' ἐχθρικῆς περιπόλου δὲν τὸ κατόρθωσαν μὲ ἀποτέλεσμα νὰ πανικοβληθοῦν, ν' ἀφήσουν 8 ἐπιστρατευμένους ποὺ 'χαν μέχρι τὴ στιγμὴ καὶ νὰ μὴ μπορέσουν νὰ ἐκμεταλλευτοῦν ἢ στὸ τέλος νὰ καταστρέψουν σημαντικὸ ἀλευρόμυλο καὶ ἀποθήκη ἀλεύρων ποὺ 'χαν καταλάβει, ἀνοίξει κλπ.

Στὴ συγκεκριμένη αὐτὴ περίπτωση, τὸ τάγμα δὲ στάθηκε ἱκανὸ νὰ κρατήσει στενὴ σύνδεση καὶ νὰ ἐνισχύσει ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τὸ τμῆμα αὐτό, νὰ περιφρουρήσει τὴν ἐνέργειά του ἀφοῦ μάλιστα εἶχε πάρει γνώση τῆς κατάστασης καὶ διέθετε ἀκόμα δυὸ διμοιρίες.

Ἡ διεύθυνση τῆς ἐπιχείρησης βρίσκονταν δυτικὰ Κάλχα 1500 μέτρα. Εἶχε στὴ διάθεσή της μιὰ διμοιρία καὶ ἕναν ὁμαδικὸ ὅλμο. Ὁ ὁμαδικὸς ὅλμος ἐνῶ προβλέπονταν μὲ τὸ σχέδιο νὰ ἐκτελέσει βολὴ κατὰ τῶν στρατώνων πεζικοῦ δὲ χρησιμοποιήθηκε καὶ τάχθηκε στὰ ὑψώματα Κάλχα γιὰ ὑποστήριξη τῆς σύμπτυξης. Ἡ διεύθυνση τῆς ἐπιχείρησης στὴ 01.00' ὥρα τῆς 13/11/47 πῆρε ἀναφορὰ τοῦ 641 τάγματος γιὰ τὴν εὐνοϊκὴ ἐξέλιξη τῆς ἐπιχείρησης στὸ Ν.Α. τομέα τῆς πόλης καὶ ἐφησύχαζε μέχρι τὴν 2.15 ὥρα ὁπότε πληροφορεῖται ὅλως διόλου τ' ἀντίθετα. Τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἀντὶ νὰ τρέξει πρὸς τὸ ἐπίκαιρο σημεῖο τῆς μάχης καὶ νὰ πάρει ἀπόφαση νὰ παρατείνει ἔστω γιὰ λίγο τὴ διάρκεια τῆς ἐπιχείρησης ὑποτάχτηκε μοιρολατρικὰ στὸ σχέδιο καὶ διέταξε τὴ σύμπτυξη.

Στὸν Ἀσώματο, σὲ σκληρὸ ἀγῶνα ἀπὸ μικρὴ ἀπόσταση, καταστράφηκαν καὶ καταλήφθηκαν δυὸ πολυβολεῖα καὶ ἐνῶ ἡ ἀντίσταση τῶν χωροφυλάκων εἶχε καμφθεῖ, τὸ χτίριο τῆς ἀστυνομίας εἶχε βληθεῖ μὲ μπαζοῦκας καὶ εἶχε ὑποστεῖ σοβαρὲς βλάβες καὶ μόνο ἕνα πολυβολεῖο ἀκόμα ἀντιστέκονταν δὲν γίνεται ἡ τελευταία προσπάθεια μὲ τὴν ἀστεία δικαιολογία νὰ μὴν ἐξαντληθοῦν ὅλα τὰ μπαζοῦκας.

Στὰ Ξύδια τὰ τμήματά μας ὅλη τὴ νύχτα τῆς 12 πρὸς 13/11/47 ἐνήργησαν πολὺ καλὰ παρὰ τὶς ἀδυναμίες ποὺ παρουσιάστηκαν. Ἔκαναν ἐπανειλημμένες προσπάθειες νὰ πλησιάσουν τὰ πολυβολεῖα ἀπὸ τὰ ἀντικρυνὰ τους σπίτια, προχωρώντας ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι μέσω ἀνοιγμάτων ποὺ 'φτιασαν οἱ ἴδιοι στὶς μεσοτοιχίες καὶ τοὺς τοίχους τῶν σπιτιῶν. Μόλις ἄνοιγαν τὴν τρύπα πρὸς τὸ στόχο ὁ ἐχθρὸς ἀπὸ τὰ πολυβολεῖα του τοὺς ἔβαζε μὲ πιὰτ καὶ αὐτόματα. Μὰ ἔτσι οἱ τρύπες γίνονταν ἀκόμα μεγαλύτερες καὶ βοηθοῦσαν στὴν προσπάθειά μας. Οἱ μαχητές μας μὲ τὴ δικαιολογία ὅτι ἔτσι τὸ μέρος αὐτὸ γίνονταν ἐπισημασμένο, τὸ ἐγκατέλειπαν καὶ προχωροῦσαν παραπέρα, σωστὰ βέβαια, μὰ δὲν εἶχαν τὴν πονηράδα νὰ γυρίσουν πίσω καὶ σὲ συνέχεια νὰ ἐπαναλάβουν τὶς προσπάθειες ἀπὸ τὸ πρῶτο κλπ.

Τὸ πρωὶ ἐνῶ εἶχαν πλεονεχτικὲς θέσεις μέσα στὸ χωριό, κρατοῦσαν καὶ τὰ γύρω ὑψώματα, δὲ συνεχίζουν ἀπὸ κεῖ τὴν προσπάθεια γιὰ ἐκμηδένιση τοῦ στόχου ὅπως εἶχαν ἐντολή, ἀλλὰ βγῆκαν ἔξω στὰ ὑψώματα καὶ ἀπὸ κεῖ ἐξακολουθοῦσαν νὰ βάζουν τὸν ἐχθρό, σχεδὸν ὁλάκληρη μέρα, χωρὶς φυσικὰ νὰ ἐπαναλάβουν τὴν προσπάθεια κατάληψης τοῦ στόχου.

Κάτι παρόμοιο ἔγινε καὶ στὴ Γρατινή.

VI.— ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ: Πρῶτα - πρῶτα ὁ σκοπὸς ποὺ μπῆκε ἦταν πραγματοποιήσιμος ἂν ὄχι 100ο)ο τουλάχιστο κατὰ 70ο)ο.
Αὐτὸ ποὺ βασικὰ ἐπέδρασε στὴν ἀποτυχία μαζὶ μὲ τὰ λάθη ποὺ ἀναφέρονται παρακάτω, ἦταν ἡ ἔλλειψη προσαρμογῆς σὲ τέτοιου εἴδους ἀγώνα καὶ ἡ ἀνεπάρκεια τῶν στελεχῶν μας.

Στὴν ἐπιχείρηση αὐτὴ διαπιστώθηκε: 1) Ἀπὸ δική μας πλευρὰ ὅτι α) οἱ ἄνδρες μας ἔδειξαν ἐπιμονὴ καὶ ἡρωισμό. Ἀντίθετα τὰ στελέχη μας δὲν ἀνταποκρίθηκαν στὶς ἀπαιτήσεις τοῦ βαθμοῦ τους, σὲ ὅτι ἀφορᾶ τὸ συνδυασμὸ τῶν προσπαθειῶν, τὴν ἀναπροσαρμογὴ στὶς ταχτικὲς ἀλλαγὲς (ταχτικὴ ἀντίληψη) κλπ.

β) Τὰ θωρακισμένα μέσα τοῦ ἐχθροῦ ἀντιμετωπίστηκαν ψύχραιμα καὶ βλήθηκαν ἐπιτυχῶς μὲ μπαζοῦκας. Καταστράφηκαν 2 κάρριερς, ἕνα θωρακισμένο αὐτοκίνητο καὶ 2 αὐτοκίνητα μὲ στρατὸ ποὺ μετέφεραν ἐνισχύσεις.

γ) Ἡ ὁρμὴ τοῦ πεζικοῦ μας ἀνακόπηκε μέσα σὲ 1/2-2 ὧρες. Ἀπὸ κείνη τὴ στιγμὴ χωρὶς χρονοτριβὴ ἔπρεπε νὰ ριχτοῦν στὴ μάχη οἱ ἐφεδρεῖες ποὺ δὲν ὑπῆρχαν σ' ὅλα σχεδὸν τὰ κλιμάκια.

2) Ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ ἐχθροῦ:

α) Ὁ ἐχθρὸς παρουσίασε σύστημα ὀχυρωμένων σημείων μὲ μικρὸ σχετικὰ βάθος σ' ὅλη τὴν περίμετρο τῆς πόλης. Ὀχύρωση μέσα στὴν πόλη εἶχε μόνο γύρω ἀπὸ τὶς ἐγκαταστάσεις τῶν ὑπηρεσιῶν του. Ὑπῆρχαν πολλὰ διάκενα κι' ἔτσι μποροῦσαν νὰ διεισδύσουν τουλάχιστον τὴ νύχτα πολλὰ τμήματα.

β) Τὸ σχέδιο πυρὸς τοῦ ἐχθροῦ εἶναι καλὰ ὀργανωμένο καὶ λειτουργεῖ ταχύτατα ὁ φραγμὸς πυρὸς του, σ' ὁποιο σημεῖο δέχεται πίεση. Τὰ πυρὰ τῶν ὅλμων του ἐφαρμόζονται σχεδὸν πάντα στὰ πολυβολεῖα καὶ εἶναι τὰ μόνα δραστικὰ πυρὰ κατὰ τὴ νύχτα.

γ) Τὰ θωρακισμένα μέσα του περιπολοῦν τὴν πόλη καὶ συνδέουν τις ὀχυρὲς θέσεις, τὶς ἐνισχύουν μὲ πυρὰ καὶ μὲ δυνάμεις.

δ) Τὸ πυροβολικό του δὲν μπόρεσε νὰ ταχθεῖ κάπου τὴ νύχτα καὶ νὰ βάλλει.

ε) Ὁ ἐχθρὸς προσάρμοσε τὴν ταχτική του γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν μπαζοῦκας, ἐκκαθα-

ρίζοντας τὸ χῶρο γύρω ἀπ' τὰ πολυβολεῖα. Βάζει μὲ πίατ καὶ ἐμπρηστικὰ κατὰ τῶν κτιρίων ποὺ καταλαμβάνουν τὰ τμήματά μας γιὰ νὰ βάλουν τὰ ὀχυρά του.

ΥΙΙ — ΛΑΘΗ: 1) Τὸ βασικότερο σφάλμα στὴν ἐπιχείρηση αὐτὴ ἦταν ἡ μὴ σωστὴ κατανομὴ τῆς δύναμης. Πρῶτα-πρῶτα δὲν ἔπρεπε νὰ μποῦν τόσοι καὶ μὲ τέτοιο χαραχτῆρα δευτερεύοντες σκοποὶ ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ἐπιβαλλόμενους ἀπαραίτητους ἀντιπερισπασμούς. Π.χ. ὁλόκληρο τὸ 645 τάγμα μποροῦσε κι' ἔπρεπε νὰ πάρει τὴν κατάληψη ἀπὸ Γρατινὴ καὶ Ἀριαννὰ χωρὶς νὰ ἐνεργήσει κὰν ἀντιπερισπασμό. Ἔτσι ὁλόκληρο τὸ 315 τάγμα ἐξοικονομεῖτο γιὰ τὴν κύρια προσπάθεια. Τὸ σφάλμα αὐτὸ ὀφείλεται ὡς ἕνα βαθμὸ καὶ στὸ ἐξ ἴσου σοβαρὸ σφάλμα τῆς ὑποτίμησης τῆς δύναμης ἀντίστασης τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ καὶ ὑπερτίμησης τῆς δικῆς μας δύναμης. Πήγαμε κατὰ τὴ λαϊκὴ παροιμία, νὰ πιάσουμε «μ' ἕνα σμπάρο δυὸ τρυγώνια».

2) Ἔγινε μεγάλη διασπορὰ τῶν δυνάμεων στὸν κύριο στόχο, πρᾶγμα ποὺ εἶχε σὰ μειονέχτημα α) νὰ μὴ λειτουργήσει σχεδὸν καθόλου ὁ σύνδεσμος καὶ ὅλως διόλου ὁ συντονισμὸς τῶν προσπαθειῶν καὶ β) νὰ διατεθοῦν πολὺ λίγες δυνάμεις γιὰ τὴν ἐπιστράτευση.

3) Ἔλλειψε ἡ πρόβλεψη ἐφεδρειῶν σ' ὅλα τὰ κλιμάκια. Σ' αὐτὸ ἐπέδρασε ἡ διασπορὰ τοῦ στόχου μὰ ἀκόμα καὶ ἡ προκαθορισμένη διάρκεια τῆς ἐπιχείρησης. Ὅμως καθόλου σωστὸ δὲν ἦταν αὐτό, γιατὶ οὔτε σ' ὅλες τὶς ἀντιστάσεις χρειάζονταν νὰ δοθεῖ προσοχή, μὰ οὔτε καὶ ὁ χρόνος ἦταν λίγος, 5 ὧρες, ποὺ μποροῦσαν κάλλιστα νὰ γίνουν 7 στὴν πορεία τῆς ἐξέλιξης τῆς ἐπιχείρησης.

4) Οἱ σταθμοὶ διοίκησης, τῆς Διοίκησης τῆς ἐπιχείρησης στὸν κύριο στόχο καὶ τῶν ταγμάτων ἦταν πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὰ μαχόμενα τμήματα κι' ἔτσι ἡ σύνδεση ἀπαιτοῦσε 1 1/2 καὶ πλέον ὥρα. Ἀκόμα περισσότερο ἡ Διοίκηση ποὺ ὀργάνωσε τὴν ὅλη ἐπιχείρηση ἔπρεπε νὰ σταθεῖ πάνω στὸν κύριο στόχο, ἄγρυπνη πάνω ἀπ' τὸ σκοπὸ ποὺ ἔβαλε, ἐπίμονη, ἀδιάλλαχτη στὴν πραγματοποίηση. Ἔτσι θὰ σπρωχνε πιὸ μπρὸς τὶς κατώτερες διοικήσεις.

5) Δὲ χρησιμοποιήθηκαν οἱ ὅλμοι ἀπὸ τὸ φόβο μήπως βληθοῦν τὰ δικά μας τμήματα. Στὴν πράξη ἀποδείχτηκε πὼς μποροῦσαν νὰ χρησιμοποιηθοῦν στοὺς στρατῶνες τῆς Κομοτινῆς, στὸ Σώστη καὶ στὰ Ἀριαννά. Ἂν ὑπῆρχε ὁ στενὸς σύνδεσμος αὐτὸ θὰ γινόταν ἀπὸ τὴν ἴδια πίεση τῶν πεζῶν.

6) Σ' ὅλους τοὺς στόχους ρίχτηκαν τὰ μπαζούκας ὄχι μελετημένα καὶ ὑπολογισμένα ἔτσι ὥστε νὰ γίνει παράλληλα καὶ ἡ ἀνάλογη ἐκμετάλλευση τῶν ἀποτελεσμάτων τους.

7) Οἱ ὁμάδες δὲ χρησιμοποιοῦσαν κατάλληλους σχηματισμοὺς καὶ διάταξη μπροστὰ στὸ στόχο κι' ἔτσι εἴχαμε πολλὰ θύματα τελείως ἀδικαιολόγητα. Ὅλα σχεδὸν τὰ θύματά μας ἦταν ἀπὸ τρεῖς ὁμάδες στὴν Κομοτινὴ καὶ ἀπὸ μιὰ ὁμάδα στὴ Γρατινὴ καὶ ὅλα ἀπὸ 3-4 βλήματα ὁμαδικοῦ ὅλμου.

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ἐπιχείρησης δὲν πέτυχε. Εἴχαμε μόνο μερικὲς ἐπιτυχίες στὰ χτυπήματα τῶν ἐχθρικῶν ἀντιστάσεων, καθὼς καὶ στὴ συνέχιση τοῦ ἀγώνα σὲ μερικοὺς στόχους καὶ τὴ μέρα.

Ἡ ἐπιχείρηση εἶχε εὐνοϊκὴ ἐπίδραση στὸ λαὸ τῆς περιοχῆς καθὼς καὶ στὸ στρατό μας. Ἀντίθετα συντάραξε τὴν ἀντίδραση καὶ τὸ μοναρχοφασιστικὸ στρατό.

Δοκιμάσαμε τὶς δυνάμεις μας καὶ πλουτίσαμε τὴν πεῖρα μας γιὰ τέτοιας μορφῆς ἐπιχειρήσεις.

1—6—48

ΔΙΕΙΣΔΥΣΕΙΣ ΜΕ ΣΟΒΑΡΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΟΥ ΕΛΕΓΧΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΧΘΡΟ

ΜΗΤΣΟΥ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ, συνταγματάρχη πεζικοῦ

Οἱ διεισδύσεις, ἰδιαίτερα μέ σοβαρές δυνάμεις, σέ περιοχές πού ἐλέγχονται ἀπό τόν ἐχθρό, ἔχουν ἐξαιρετική σημασία γιά τίς δυνάμεις τοῦ Δ.Σ. γιατί πολλές φορές ἀνατρέπουν ὁλόκληρα σχέδια ἐκστρατείας τοῦ ἐχθροῦ ἐνάντια στό Δ.Σ. Ὅπως ἡ διείσδυση στά Ζαγόρια στά τέλη τοῦ Ἰούνη κι' ἀρχές τοῦ Ἰούλη τοῦ 1947, ἡ διείσδυση στά Πιέρρια, Βέρμιο κι' ἀλλοῦ τόν περασμένο Φλεβάρη κι' ἀκόμα πιό μικρές διεισδύσεις, ὅπως μιά μέ δυό τάγματα στά Βέντζια τό Σεπτέμβρη τοῦ 1947 κι' ἄλλη μιά τῆς ταξιαρχίας μας στά Δυτικά Χάσια ἀπό 1—7 τοῦ Μάη, ἀνάγκασαν τόν ἐχθρό σέ ἀναδιάταξη γιά ἐξοικονόμηση δυνάμεων ν' ἀντιμετωπίσει τίς δυνάμεις τῆς διείσδυσης, πράγμα πού βοήθησε πολύ ἄλλα τμήματά μας στίς ἐνέργειές τους. Μά, ἀκόμα, οἱ διεισδύσεις ἔχουν καί πολιτικό σοβαρό ἀντίχτυπο σέ βάρος τοῦ ἐχθροῦ πού κλονίζει ὁλόκληρο τό στρατόπεδό του γιατί κουρελιάζουν τήν ἀσφάλειά του καί ἰδιαίτερα πιό πολύ ἐπιδροῦν στό ἠθικό τοῦ στρατοῦ πού καταλαβαίνει ὅτι δέν ἔχει πουθενά ἀσφάλεια καί ξεκούραση.

Ἀντίθετα, οἱ διεισδύσεις ξεσηκώνουν πολύ τό ἠθικό τοῦ λαοῦ καί τῶν τμημάτων τοῦ Δ.Σ. φέρνουν πιό κοντά τό λαό καί τό στρατό καί δίνουν τή δυνατότητα πιό ἔντονης δράσης ἀπό μέρους τοῦ Δ.Σ. ἐνάντια στίς δυνάμεις τοῦ μοναρχοφασισμοῦ.

Ἐπειδή ὅμως οἱ διεισδύσεις ἀπαιτοῦν μεγάλες καί συνεχεῖς πορεῖες καί ἰδιαίτερα νυχτερινές καί ἀκόμα προκαλοῦν τόν ἐχθρό σέ συγκρούσεις οἱ ὁποῖες κι' αὐτές ὅταν ἀρχίσουν γίνονται συνεχεῖς, ἀπό τούς δυό βασικούς αὐτούς λόγους οἱ διεισδύσεις ἀποβαίνουν ἕνα εἶδος δύσκολου ἀγώνα πού δέ θἆταν περιττό νά λέγαμε λίγα γι' αὐτόν, γιά τήν προπαρασκευή καί ὀργάνωσή του, γιά τήν ἐκτέλεσή του καί γιά τίς δυσκολίες του ἀπό κάθε πλευρά.

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΙΣΔΥΣΗΣ — ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Βασικά ἡ διείσδυση θά κριθεῖ ἀπό τήν ἱκανότητα τοῦ στελέχους πού θά τήν ἐνεργήσει πρῶτα κι' ὕστερα ἀπό παράγοντες ἄλλους ἀστάθμητους πού φυσικά στήν πορεία τῆς διείσδυσης ὁ ἡγήτορας μπορεῖ νά τούς ὑπολογίζει καλά καί νά ἀποφεύγει δυσάρεστες ἐπιδράσεις τους. Γι' αὐτό στό κεφάλαιο αὐτό θά ἀρχίσουμε ἀπό τόν ἡγήτορα, τό στέλεχος πού θά κατευθύνει τή διείσδυση πού κι' αὐτός εἶναι ἀνάγκη νά προετοιμαστεῖ.

Ἄν ξέρει καλά τό ἔδαφος τοῦ χώρου τῆς διείσδυσης καί τά δρομολόγια πού ὁδηγοῦν ἐκεῖ, πάει καλά. Ἄν ὅμως δέν τά ξέρει πρέπει νά βάλει κάτω τό χάρτη καί νά φροντίσει νά βρεῖ ὅλες τίς λεπτομέρειες πού σημειώνει ὁ χάρτης. Νά ἐπιμείνει μέχρι τό σημεῖο πού μέ τή φαντασία του, ὕστερα ἀπό τή μελέτη τοῦ χάρτη, νά μπορεῖ νά ἀναπλάσσει τό ἔδαφος καί νά μήν πέφτει σέ χοντρές γραμμές ἔξω ἀπ' τήν πραγματικότητα. Νά συμπληρώνει ὕστερα ἀπό πληροφορίες τή γνώση του γιά τό ἔδαφος καί τήν κάλυψή του καί παράλληλα νά συγκεντρώνει πληροφορίες γιά τή διάταξη τοῦ ἐχθροῦ στό χῶρο τῆς διείσδυσης.

Ἀφοῦ πετύχει τά παραπάνω πρέπει νά μελετήσει κατόπιν ἕνα σχέδιο ἐνέργειας στό χῶρο τῆς διείσδυσης, πού ν' ἀρχίζει ἀπ' τίς κινήσεις τοῦ χώρου τῆς βάσης ἐξόρμησής του, μέχρι τό χῶρο τῆς πορείας. Σέ συνέχεια ἐνεργεῖ μέ ταχύτητα σ' ὅσους στόχους οἱ δυνάμεις του τό ἐπιτρέπουν, μά καί βλέπει δυνατότητες ἐπιτυχίας, ἐξετάζει κάθε ἄποψη τοῦ προβλήματος μέ τά δεδομένα πού ἔχει, δίδει λύση μέ τό μυαλό καί τό δουλεύει συνεχῶς τό πρόβλημα, μέχρι τή μέρα πού ξεκινάει καί στό τέλος μέ τό σκελετό τῆς ὅλης ὑπόθεσης τῆς διείσδυσης, πού τόν διατηρεῖ ζωηρά στό μυαλό του, εἶναι ἕτοιμος νά ξεκινήσει. Αὐτό πρέπει ἀπαραίτητα νά τὄχει φτιάξει γιατί ἀλλοιῶς ὅταν βρεθεῖ σέ μιά δύσκολη στιγμή, στήν πραγματικότητα, θά δυσκολεύεται νά βρεῖ τή λύση, θά τά χάνει καί τότε θά παραδέρνει μέ τό τμῆμα του καί ποιός ξέρει τί μπορεῖ νά πάθει. Τήν ὥρα πού ξεκινάει πρέπει νά παίρνει τήν ἀπόφαση πώς ὅτι κι' ἄν συμβεῖ πρέπει νά βρίσκει τρόπο νά προχωρεῖ, γιατί ἄν αὐτή ἡ ἀπόφαση δέν εἶναι παρμένη μέ τά πρῶτα ἐμπόδια, πού ἴσως τοῦ παρουσιάσουν νεώτερες πληροφορίες μονάχα, θά τόν κάναν νά σκεφτεῖ τό πίσω.

Τό τμῆμα του στό μεταξύ κι' αὐτό πρέπει νά προετοιμάζεται καί πρέπει νά προσεχτοῦν τά παρακάτω σημεῖα:

1) Νά γίνει ὁ ξεχωρισμός τῶν ἀσθενικῶν

ἀνδρῶν καί γυναικῶν πού δέ μποροῦν ν' ἀκολουθήσουν στίς πορεῖες. 2) Νά βελτιώσει κατά τό δυνατό τόν ἱματισμό καί ὑπόδηση τῶν ἀνδρῶν. 3) Νά ἑτοιμαστεῖ τροφή γιά τήν πορεία μέχρι τό χῶρο τῆς διείσδυσης. 4) Νά ὀργανωθεῖ συστηματικά ἡ ἐπαγρύπνηση. 5) Νά προσαρμοστεῖ ἡ ὀργάνωση τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἐπιμελητείας στίς ἀνάγκες πού πρόκειται ν' ἀντιμετωπισθοῦν στή διείσδυση. 6) Νά βρεθοῦν οἱ κατάλληλοι ὁδηγοί γιά τά τμήματα κι' ἄν εἶναι δυνατό νά διατίθεται ἕνας σέ κάθε λόχο 7) Ν' ἀπαλλαγεῖ τό τμῆμα ἀπ' τά περιττά κι' ἀδύνατα ζῶα. 8) Ν' ἀπαλλαγεῖ ἀπ' τούς περιττούς φόρτους (ἀντίσκηνα, ἀποσκευές, ἀρχεῖα κλπ.) 9) Ὅλα τά ζῶα νἄναι πεταλωμένα καί νά ὑπάρχουν καί ἐφεδρικά πέταλα καί καρφιά. 10) Νά πάρουν τά τμήματα μαζί τους, ἄν ἔχουν, καί ἐφεδρικά πυρομαχικά. 11) Νά ἐφοδιαστοῦν τά τμήματα μέ ὑγειονομικό ὑλικό. 12) Νά ρυθμιστεῖ ὁ σχηματισμός τῆς φάλαγγας, ἡ θέση τῶν μεταγωγικῶν. 13) Νά γίνουν σχετικά μαθήματα γιά τήν τάξη στήν πορεία. 14) Νά γίνει σχετική ὁμιλία, πολιτική, γιά τή συμπεριφορά στό λαό τῆς περιοχῆς καί γιά τ' ἀποτελέσματα τῶν ἀντιλαϊκῶν ἐνεργειῶν καί τέλος 15) ἄν οἱ συνθῆκες τό ἐπιτρέπουν νά μιλήσουν οἱ διοικητές τῶν τμημάτων σέ γενική συγκέντρωση τοῦ τμήματός τους κι' ἀκόμα πιό καλά, ἄν μποροῦσε, σέ μιά εὐκαιρία, τίς τελευταῖες στιγμές πρίν ἀπ' τό ξεκίνημα κι' ὁ διοικητής τῆς ὅλης φάλαγγας νά μιλήσει γιά τή σημασία τῆς ἀποστολῆς τῶν τμημάτων του καί νά ξεσηκώσει τό ἠθικό τῶν ἀνδρῶν.

Πρέπει ὅλες οἱ παραπάνω δουλειές νά γίνουν μέ προσοχή καί πρό παντός νά μή μαθευτεῖ ὁ χῶρος πού θά γίνει ἡ διείσδυση, γιατί σ' ἐμᾶς τουλάχιστο ἔχει συμβεῖ ἀπό ὁρισμένες ἀπροσεξίες νά μαθαίνουν οἱ ἄνδρες ἀπό νωρίτερα γιά ποῦ θά πηγαίναμε καί δημιουργοῦνται ἕνα σωρό ζητήματα (προσποιητή ἀρρώστεια ἀπό μερικούς καί ἄλλοι πού ἦταν ἀδύνατοι καί δέν θ' ἀκολουθοῦσαν ἐπέμεναν νἄρθουν ὁπωσδήποτε κλπ.), ἐκτός ἀπό τόν κίνδυνο νά προδοθεῖ καί ἡ διείσδυση στόν ἐχθρό. Καί βασική προϋπόθεση γιά τήν ἐπιτυχία μιᾶς διείσδυσης εἶναι ὁ αἰφνιδιασμός τοῦ ἐχθροῦ.

Πολλές φορές οἱ δουλειές τῆς προπαρασκευῆς καί ὀργάνωσης τῆς διείσδυσης σκοντάφτουν σέ σοβαρές δυσκολίες, ἐλλείψεις σέ τρόφιμα, πυρομαχικά, κούραση τῶν ἀνδρῶν ὅπως π.χ. τό δικό μας τμῆμα στή διείσδυση στά Ζαγόρια τό περασμένο καλοκαίρι συνέχισε τήν πορεία καί τίς μάχες ἀμέσως μόλις ἔφτασε στό Βόϊο. Στή διείσδυση στά Πιέρρια ξεκίνησε ἐνῶ ἦταν πάλι κουρασμένο ἀπό συνεχεῖς διεισδύσεις στήν περιοχή Γρεβενῶν καί χωρίς τρόφιμα. Ἐπίσης μέ τήν τελευταία διείσδυση στά Δυτικά Χάσια ξεκίνησε χωρίς τρόφιμα κι' ὕστερα ἀπό 4 μέρες συνεχεῖς πορεῖες καί νηστεία χτύπησε τόν ἐχθρό στήν Ὀξύνεια καί ἐφοδιάστηκε. Στή διείσδυση στά τέλη τοῦ Μάη τό 1947 στά Χάσια ξεκίνησε μέ 150 σφαῖρες σέ κάθε ὁπλοπολυβόλο καί πολύ λίγες στά ντουφέκια καί ἔκανε ὅλο τό γύρω Χάσια, Πιέρρια, Βέρμιο, Καϊμακτσιλάν, Βίτσι, δίνοντας συνέχεια μάχες. Συνεπῶς καί μονάχα μέ προετοιμασία σχετική μέ τό χρόνο καί τά μέσα ἡ διείσδυση μπορεῖ νά πραγματοποιηθεῖ, νά πετύχει τούς σκοπούς της καί πολλές δουλειές τῆς προπαρασκευῆς καί ὀργάνωσης νά γίνονται στήν πορεία.

ΕΚΤΕΛΕΣΗ — ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Ἔτσι, κάτω ἀπό ὁμαλές συνθῆκες ὅταν γίνεται ἡ διείσδυση, μποροῦν ὅλες οἱ δουλειές τῆς προπαρασκευῆς καί ὀργάνωσης νά γίνουν κανονικά, ἀλλά αὐτό δέ σημαίνει ὅτι κι' ὅλα τέλειωσαν καί ἡ ἐπιτυχία τῆς διείσδυσης εἶναι ἐξασφαλισμένη. Ἀπό τήν πρώτη στιγμή τῆς ἐκκίνησης πρέπει ν' ἀρχίσει ὁ ἔλεγχος πού πρέπει νά εἶναι τώρα συνεχής καί αὐστηρός.

Ἡ ἐπιθεώρηση τῶν Διοικητῶν τῶν τμημάτων στήν ἐκκίνηση θά βρεῖ ἀκόμα πολλές ἀτέλειες κι' ἄλλες τόσες ἀκόμα θά ἀνακαλύψει ὁ ἴδιος ὁ Διοικητής τῆς ὅλης φάλαγγας: ζῶα ὄχι καλά φορτωμένα, περίσσια ζῶα, ἄντρες ξυπόλυτους, ὄχι μπαλωμένους κλπ. Στήν πορεία ὄχι καλή τάξη, κόψιμο φάλαγγας, συνθήματα ἀνεξέλεγχτα «πιό σιγά, πιό γρήγορα, σταματεῖστε, κόπηκε ἡ φάλαγγα», σταμάτημα στίς βρύσες, στά ποταμάκια, πραγματικό κόψιμο τῆς φάλαγγας στόν ἀνήφορο, στόν κατήφορο, στά ποτάμια. Γιά νά ἀποφευχθοῦν ὅλα αὐτά,
τά στελέχη πρέπει ὅλα, ἀπό τόν ὁμαδάρχη καί
τό διμοιρίτη ὡς τόν ἴδιο τό διοικητή τῆς φά-
λαγγας νά κινοῦνται ἀκούραστα ἰδιαίτερα τίς
πρωϊνές ὧρες πού οἱ ἄντρες ἀποκάμουν ἀπό τήν
πορεία ὁλόκληρης τῆς νύχτας, ἀκόμη τά στελέ-
χη πρέπει μέ στοργή νά μαζεύουν καί νά βοη-
θᾶνε τούς ἄντρες τους καί νἄναι ἀκού-
ραστα.

Πρεπει να παιρνονται αυστηρα μετρα ασφα-
λειας γιατί ἕνας αἰφνιδιασμός μπορεῖ νά σκορ-
πίσει τή φάλαγγα. Κι' ἄν κάτι τέτοιο συμβεῖ,
τά στελέχη πρέπει μέ ἀποφασιστικότητα νά ἐνε-
ργήσουν. Νά μή θελήσουν χωρίς μάχη ν' ἀν-
τιμετωπίσουν τήν κατάσταση, γιατί θά χαθοῦν.
Γι' αὐτό θά φέρω ἕνα παράδειγμα. Ὅταν τόν
Ἰούνη τοῦ 1946 περνούσαμε νύχτα τό Μουχα-
ρέμ Χάνι, πέσαμε σέ ἐνέδρα. Τό τμῆμα σκόρ-
πισε καί ποιός ξέρει τί θά γίνονταν ὡς τό πρωΐ, ἄν
ἀμέσως τά στελέχη δέν ἔρριχναν τό σύνθημα
«ἐπάνω τους» καί ν' ἀρχίσουν τή μάχη. Ἐνῶ
ἕνα τμῆμα μας μάχονταν μέ τόν ἐχθρό οἱ ἄλ-
λοι πού εἶχαν σκορπίσει, ἀπό τά πυρά τῆς μά-
χης, βρῆκαν τόν προσανατολισμό τους καί ἀ-
κολούθησαν τό δρομολόγιο. Ἀκόμα, ἡ μάχη
τούς ἔδωσε κουράγιο, τούς ἔδειξε ὅτι ὁ ἐχθρός
ἦταν σ' ἕνα σημεῖο κι' ὄχι παντοῦ, ὅπως μέσα
στόν πανικό τους καί στό σκοτάδι ἔβλεπαν.

Ὅταν τό ἔδαφος εἶναι ἀνοιχτό καί ἐπιτρέπει νά βαδίζει ἡ φάλαγγα σέ σχηματισμούς, παίρνονται ἀμέσως. Ἐκεῖ ὅ,τι ἐμπόδια καί νά ὑπάρχουν, ὅταν δέ βαδίζουμε σέ μακαρόνι τ'ἀνατρέπουμε.

Ὅταν π.χ. ἡ φάλαγγά μας στή διείσδυση τῶν Πιερρίων, στόν κάμπο τῆς Ἐλασσόνας ἔπεσε σέ ἐνέδρα λόχου καί τάνκς, ἡ πλαγιοφυλακή μας ἀμέσως πῆρε διάταξη, ἔκαμε ἐπίθεση, τούς ἀνέτρεψε μαζί καί τά τάνκς πού ἐνίσχυαν τήν ἐνέδρα, τά κατάστρεψε καί ἐνώ ἡ κύρια φάλαγγα δέν ἔκοψε τό δρόμο της, σέ λίγο βάδιζε μαζί της καί ἡ ἴδια πλαγιοφυλακή πού ἔκανε ὅλες τίς παραπάνω ἐνέργειες.

Τούς δημόσιους δρόμους ὅταν τούς περνᾶμε παίρνουμε ὅλα τά μέτρα πού ἐπιβάλλεται. Σταθερές πλαγιοφυλακές, ναρκοθετήσεις, ἐνέδρες κλπ

Τά ποτάμια πρέπει νά τά περνᾶμε μέ προσοχή, ἀφοῦ πρῶτα κάνουμε προγεφύρωμα καί νά μή συγκεντρώνεται ἡ φάλαγγα καί τά μεταγωγικά στίς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ. Γιά ν' ἀποφεύγουμε αὐτό, προωθοῦμε τό τμῆμα πού θά κάνει τό προγεφύρωμα καί μόλις φτάσει ἡ φάλαγγα δέ σταματάει καθόλου, τραβάει περνώντας, χωρίς οἱ ἄντρες νά βγάλουν καί τά ροῦχα τους. Ἄν τό ρέμα εἶναι ὁρμητικό φτιάνουμε ἁλυσσίδα χέρι μέ χέρι καί περνᾶμε σύντομα. Ἄν τό νερό εἶναι πάνω ἀπό τό στῆθος, τότε κολυμπώντας, δυό τρεῖς περνοῦν ἀπέναντι μ' ἕνα σχοινί, τό ἁπλώνουμε ἀπό τίς δυό ἄκρες καλά καί κρατώντας τό περνᾶμε.

Ὅταν φτάσουμε τώρα στό χῶρο τῆς διείσδυσης, πρέπει μέ ταχύτητα νά ἐνεργήσουμε. Γιαυτό πρέπει ὁ ἡγήτορας νά τάχει ὅλα σχεδιασμένα στό μυαλό του καί χωρίς καθυστέρηση μεγάλη ν' ἀρχίσει ἀμέσως τίς ἐπιχειρήσεις ἐνάντια στόν ἐχθρό. Νά χτυπήσει ἕνα ἤ δυό στόχους ἀνάλογα μέ τίς δυνάμεις πού διαθέτει, ἀλλά τά χτυπήματα νάναι συντριφτικά. Τότε ἡ διείσδυση θάχει σοβαρές συνέπειες γιά τόν ἐχθρό. Τότε ὁ ἐχθρός θά τά χάσει, θά κοποῦν τά νήματα τῶν πληροφοριῶν του, δέ θά ξαίρει πόση εἶναι ἡ δύναμή μας καί θ' ἀρχίσει νά ζαλίζεται. Θ' ἀρχίσει τίς κινήσεις του πού θάναι σπασμωδικές. Τότε ἐμεῖς χρειάζεται νά κάνουμε γρήγορα. Ἀκούραστα πρέπει νά κινούμαστε καί νά χτυπᾶμε γιατί δέ θ' ἀργήσει νά συνέλθει καί τότε θά πάρει τήν πρωτοβουλία, ἀφοῦ συγκεντρώσει δυνάμεις.

Ὅταν ὁ ἐχθρός καί πάλι πετύχει τίς συγκεντρώσεις τουκαί τίς ὁποῖες ἐμεῖς παρακολουθᾶμε, δέν πρέπει νά τά χάνουμε καί νά πανικοβαλλόμαστε. Δέν εἶναι εὔκολη ἡ ἐξόντωση κι' ὅταν εἴμαστε κυκλωμένοι, ἀρκεῖ νά μή τά χάνουμε καί νά πολεμᾶμε. Τά τμήματά μας στίς διεισδύσεις πού ἔκαναν ὥς τά τώρα, βρέθηκαν πολλές φορές κυκλωμένα,(Χάσια 29 Μάη 1947, δυό λόχοι κυκλωμένοι ἀπό δυό τάγματα ἐχθρικά, οἱ ἴδιοι λόχοι τήν 1η τοῦ Ἰούνη στήν κορυφή τῆς Μπουνάσσας ἀπό ἐχθρικό τάγμα, δυό τάγματά μας στά Βέντζια τό Σεπτέμβρη τοῦ 1947 ἀπό σοβαρές δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ, ἡ ταξιαρχία μας στή διείσδυση τῶν Πιερρίων κυκλώθηκε πολλές φορές στά Πιέρρια καί στήν ἐπιστροφή) ἀλλά χάρη στήν ἀποφασιστικότητα μαχητῶν καί στελεχῶν πάντα πετύχαιναν νά κινοῦνται σ' ὅποια κατεύθυνση ἤθελαν. Ἰδιαίτερα τή νύχτα τό γλύστρημα τῶν τμημάτων εἶναι πολύ εὔκολο ἀκόμα καί χωρίς μάχη μέ τόν ἐχθρό. Γι' αὐτό κι' ὅταν ὁ ἐχθρός θέλει νά μᾶς διώξει ἀπό μιά περιοχή πού διεισδύσαμε, δέν πρέπει νά φεύγουμε εὔκολα. Πρέπει νά ἐξαντλοῦμε ὅλα τά ἐδαφικά πλεονεχτήματα πού μᾶς παρέχονται, νά τσακίζουμε τόν ἐχθρό κι' ὕστερα νά ἐγκαταλείπουμε τήν περιοχή.

Πολλές φορές ὅμως, συμβαίνει νά πέσουμε σέ πολύ σοβαρές δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ καί νά πέσουμε σέ σοβαρές περιπέτειες καί ν' ἀναγκαστοῦν τά τμήματά μας νά βαδίζουν καί νά μάχονται συνέχεια χωρίς ἀνάπαυση, ὕπνο καί φαγητό.

Μέ τή διείσδυση στά Χάσια τοῦ Ἀρχ. Χασίων τό Μάη τοῦ 1947, δυό τάγματα τοῦ Ἀρχηγείου βάδιζαν καί μάχονταν συνέχεια δυό βδομάδες. Ἔμειναν χωρίς νά βάλουν μπουκιά στό στόμα οἱ ἄντρες6 ὁλόκληρες μέρες ἀπό Μπούρινο—Χάσια—Ἀμάρμπεη καί τή μέρα μάχονταν, τή νύχτα περπατοῦσαν. Ὅλοι οἱ ἄντρες εἶχαν ἀκμαῖο τό ἠθικό τους κι' εἶχαν ἐπιτυχίες σ' ὅλες τίς μάχες.

Μέ τή διείσδυση τῶν Πιερρίων, τά τμήματά μας 37 ὁλόκληρες μέρες χωρίς διακοπή τή μέρα μάχονταν καί τή νύχτα περπατοῦσαν. Ἔδωσαν σ' αὐτές τίς 37 μέρες, 25 μάχες καί συμπλοκές. Ἔκαναν πορεῖες 15 ὧρες χωρίς στάση καί ἔμειναν χωρίς νά φᾶνε τίποτα ἀπολύτως 4 μέρες. Πρέπει συνεπῶς ἕνα τμῆμα πού κάνει τή διείσδυση νάναι καί γι' αὐτές τίς δυσκολίες προετοιμασμένο, γιατί ἀλλοιῶς θά διαλυθεῖ. Εἶναι σκληρό ν' ἀντέχει κανένας σέ τέτοιες δοκιμασίες καί γιά ν' ἀντέξει πρέπει νάναι ἑτοιμασμένος νά μή τοὖρθει ξαφνικά

Ὕστερα ἀπό ὅσα εἴπαμε γιά τίς διεισδύσεις, νομίζω ὅτι μποροῦν ν' ἀποτελέσουν γιά καθ' ἕνα ἀπ' τά στελέχη μας σοβαρή ἀφορμή νά ἐπεξεργαστοῦν τό πλούσιο αὐτό θέμα μέ ξεχωριστή μελέτη γιά νά καταλήξουμε σέ πλούσια καί θετικά συμπεράσματα, πού θά βοηθήσουν πολύ στό λαϊκοεπαναστατικό μας κίνημα πού σήμερα χρησιμοποιεῖ συχνά τό δύσκολο αὐτό εἶδος τοῦ ἀγώνα ἐνάντια στόν ἐχθρό καί πού εἶναι μάλιστα πολύ πλούσιο σέ ἀποτελέσματα.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΑΧΤΙΚΗΣ

ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Ν. ΠΥΡΑΥΛΟΥ, ἀντισυνταγματάρχη πεζικοῦ

Σὲ πάρα πολλὲς μάχες, ποὺ δυὸ χρόνια τώρα ἔδωσε ὁ Δ.Σ.Ε. μὲ τὸ ξενόδουλο μοναρχοφασιστικὸ στρατό, τὰ τμήματά μας παρουσίασαν μιὰ βασικὴ ἀδυναμία.

Ἐνῶ διώχνουν τὸν ἐχθρὸ ἀπὸ τὶς πρῶτες θέσεις ποὺ κρατᾶ, δὲν κατορθώνουν νὰ ὁλοκληρώσουν τὴν πρώτη αὐτὴ νίκη, νὰ τσακίσουν τὰ ἐχθρικὰ τμήματα, νὰ αἰχμαλωτίσουν, νὰ διαλύσουν τὸν ἐχθρό.

Ἀκόμα καὶ σὲ ἐνέργειες μεγαλυτέρων τμημάτων, ἐνῶ ὁ ἐχθρὸς μὲ συνεχεῖς μάχες παθαίνει σοβαρὲς ζημιὲς καὶ παίρνει κατήφορο πρὸς τὴν ὁλοκληρωτικὴ καταστροφή, τὰ τμήματά μας δὲ μπόρεσαν ν' ἀντιληφτοῦν τὴν ἀλλαγὴ αὐτή, νὰ νοιώσουν ὅτι δημιουργήθηκαν συνθῆκες γιὰ ἐνέργειες μεγαλύτερης καὶ ὄχι τοπικῆς σημασίας καὶ ἔτσι χάθηκαν θαυμάσιες εὐκαιρίες γενικότερης ἀλλαγῆς τῆς κατάστασης.

Συγκεκριμένα τέτοια παραδείγματα ὑπάρχουν πάρα πολλά. Ὅλα τὰ στελέχη μας ἔχουν ζήσει τέτοιες στιγμές.

Τὰ τμήματα τοῦ Γράμμου στὴν ἐαρινὴ ἐκστρατεία τοῦ ἐχθροῦ στὸ χρόνο 9)7)47—14)7)47 ἑλίχθηκαν ἀριστοτεχνικά. Αἰφνιδίασαν γενικότερα τὸν ἐχθρό. Χτύπησαν καὶ διέλυσαν τὰ ἐχθρικὰ τμήματα στὶς περιοχὲς Κόνιτσας καὶ γέφυρας Μπουρζάνη. Ὁ ἐχθρὸς πανικόβλητος ἔφευγε πρὸς Γιάννενα. Τὸ μοναρχοφασιστικὸ ἐπιτελεῖο ἀνέτοιμο, ἦταν ἀνίκανο ν' ἀντιμετωπίσει τὴν κατάσταση. Ἀναγκάστηκε νὰ συμπτύξει τὶς δυνάμεις του ἀπ' τὸν ὀρεινὸ ὄγκο τοῦ Γράμμου. Τὰ τμήματά μας δὲν κατόρθωσαν ἔγκαιρα νὰ ἐκμεταλλευτοῦν τὴν ἐπιτυχία τους αὐτή, στὸ βαθμὸ ποὺ ἦταν δυνατό, δημιουργῶντας ἔτσι πολὺ πιὸ ἄσχημη κατάσταση γιὰ τὸν ἐχθρό, ὅπως ὕστερα τουλάχιστο φαίνεται.

Στὴν ἐπιχείρηση τοῦ Μετσόβου ἀπὸ 18)10)47—20)10)47 τὰ τμήματά μας σὲ σειρὰ ἀπὸ μάχες ἐνῶ ἔδιωχναν τὸν ἐχθρὸ ἀπ' τὶς πρῶτες του θέσεις, δὲν κατόρθωναν νὰ ὁλοκληρώσουν τὴ νίκη τους. Ὁ ἐχθρὸς διέφευγε καὶ συγκρατιόταν παραπίσω σὲ ἄλλα ὑψώματα. Ἔτσι τελικὰ κρατήθηκε, κέρδισε χρόνο, ἔφερε ἐνισχύσεις καὶ ἀπώθησε ἀργότερα τὰ τμήματά μας.

Σήμερα, ἀκόμα περισσότερο γίνεται πολὺ πιὸ ζωτικὴ ἡ ἀνάγκη νὰ παθαίνει ὁ ἐχθρὸς ὅλο καὶ μεγαλύτερες ζημιὲς σὲ ἔμψυχο ὑλικό. Αὐτὸ θὰ κάνει δυνατὴ μιὰ τέτοια ἀλλαγὴ στὸ συσχετισμὸ τῶν δυνάμεων, ὥστε νὰ μπορέσει γενικότερα ὁ Δ.Σ.Ε νὰ πραγματοποιήσει τὶς στρατηγικές του ἐπιδιώξεις.

* * *

Ὁ ἐχθρὸς μετὰ τὴν πρώτη ἀποτυχία του σὲ μιὰ μάχη, προσπαθεῖ νὰ μπαλώσει τὴ ζημιά. Ἐπιδιώκει νὰ κερδίσει ὅσο τὸ δυνατὸ χρόνο. Ν' ἀποφύγει προσωρινὰ τὴν ἐπαφὴ μαζί μας. Νὰ μπορέσει παραπίσω, σχετικὰ ἀνενόχλητος, νὰ ἀναδιοργανώσει τὰ τμήματά του. Νὰ ἀποκαταστήσει τοὺς ὀργανικοὺς δεσμοὺς ποὺ ἐξαρθρώθηκαν. Νὰ ἀνασυγκροτηθεῖ. Νὰ συνέλθει. Νὰ ξαναπάρει θάρρος. Ν' ἀνεφοδιαστεῖ. Νὰ μπορέσει ἔτσι νὰ προβάλει νέα ἀντίσταση ἢ ν' ἀντεπιτεθεῖ μὲ σκοπὸ νὰ μᾶς ἀπωθήσει.

Γιὰ νὰ συμπτυχθεῖ ἀνενόχλητος, χρησιμοποιεῖ πολλὲς φορὲς ἔξυπνους τρόπους, γιὰ νὰ ξεγελάσει τὰ τμήματά μας καὶ νὰ γλυτώσει τὴν καταδίωξη.

Κάνει ψεύτικες ἢ καὶ καμμιὰ φορά, ἀληθινές, μὲ ἐφεδρικὸ τμῆμα, ἐπιθέσεις, ὅπως φέτος στὶς μάχες τῆς Ἠπείρου ἐνῶ ἡ κύρια δύναμη τὴν ἴδια ὥρα συμπτύσεται.

Διατηρεῖ μὲ μικρὲς δυνάμεις τὴ φυσιογνωμία τῆς μάχης. Δημιουργεῖ φραγμὸ πυρὸς μὲ τὸ πυροβολικό του ἢ τὴν ἀεροπορία καὶ ἔτσι καλύπτει τὴν ὑποχώρησή του.

Πολλὲς φορὲς πετᾶ ἐξεπίτηδες διάφορα εἴδη, ὁπλισμό, τρόφιμα, ἱματισμὸ κλπ. μὲ σκοπό, ἐνῶ τὰ τμήματά μας φασχολοῦνται στὴν περισυλλογὴ τῶν λαφύρων, αὐτὸς ἀνενόχλητος νὰ διαφύγει.

Τὶς πιὸ πολλὲς φορὲς ἐκμεταλλεύεται τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ τμήματά μας δὲν κρατᾶνε στενὴ ἐπαφὴ μαζί του καὶ συμπτύσεται πρὶν προλάβουν νὰ τὸν φτάσουν.

Στελέχη καὶ μαχητές μας πρέπει νὰ νοιώσουν ὅτι μιὰ ἐπιτυχία στὴ μάχη εἶναι

μιση, ἄν δέν ἐπακολουθήσει, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν δυνατότητες, ἡ ἐκμετάλλευση τῆς ἐπιτυχίας.

Ὁ τρόπος ἐνέργειας τῶν τμημάτων μας γιά τήν πραγματοποίηση τῆς ἐκμετάλλευσης τῆς ἐπιτυχίας δέν εἶναι δυνατό νά καθοριστεῖ ἀκριβῶς ἐδῶ, γιά τήν κάθε συγκεκριμένη περίπτωση.

Ἡ γρήγορη μελέτη ἐπί τόπου τῆς μορφῆς τοῦ ἐδάφους, τοῦ τόπου σύμπτυξης τοῦ ἐχθροῦ, τῆς κατάστασης τῶν τμημάτων, τῶν διαθέσιμων ἐφεδρειῶν, τοῦ χρόνου καί ἄλλα, θά δώσουν κάθε φορά τό συγκεκριμένο τρόπο ἐνέργειας.

Ὁ κάθε ἡγήτορας ὀφείλει νά ἐκτιμήσει σωστά τήν ταχτική κατάσταση. Ν' ἀντιληφθεῖ πολύ γρήγορα τήν πραγματικότητα. Νά μή γελαστεῖ ἀπ' τά τεχνάσματα τοῦ ἐχθροῦ. Νά μπορέσει ἔτσι σωστά νά ἐνεργήσει.

Γενικότερα, βασικό γιά νά μπορεῖ ἕνα τμῆμα νά κάνει ἐκμετάλλευση μιᾶς ἐπιτυχίας εἶναι νά δ ι α τ η ρ ε ῖ τ ή ν ἐ π α φ ή μέ τόν ἐχθρό.

Ἡ διατήρηση τῆς ἐπαφῆς συντελεῖ στό νά μήν ἐπιτρέψει στόν ἐχθρό νά ἀνασυγκροτηθεῖ. Μεγαλώνει τή σύγχισή του. Προκαλεῖ μεγαλύτερο πανικό. Τόν ἐξαρθρώνει περισσότερο. Τόν διαλύει. Τόν κάνει ἀνίκανο νά προβάλει καινούργια ἀντίσταση. Δέν τοῦ δίνει καθόλου χρόνο ἀνάπαυλας.

Ὅταν κάνουμε ἐκμετάλλευση τῆς ἐπιτυχίας, χαραχτηριστικό στόν τρόπο ἐνέργειάς μας εἶναι ἡ δ ι ε ί σ δ υ σ η καί ἡ γ ρ ή γ ο ρ η ἀποφασιστική κίνηση.

Ἔστω καί μικρά εὐκίνητα τμήματα, μέ ταχύτητα διεισδύουν ἀνάμεσα ἀπ' τίς μικροαντιστάσεις πού ἀφήνει τυχόν πίσω του ὁ ἐχθρός καί χτυπᾶνε τήν κύρια δύναμη πού προσπαθεῖ νά διαφύγει.

Τά χτυπήματα ἐπιδιώκεται νά δοθοῦν στά π λ ε υ ρ ά κ α ί π ί σ ω, πάνω στόν ἄξονα τῆς ὑποχώρησης.

Κάθε ντουφεκιά στόν ἄξονα τῆς ὑποχώρησης, κάθε ξαφνικό χτύπημα ἐκεῖ πού ἐλπίζει ὅτι θά σωθεῖ, τόν φέρνουν στήν ἀπόγνωση, βοηθᾶνε στήν ὁλοκληρωτική διάλυσή του.

Ἐδῶ σοβαρό καί σημαντικό ρόλο μπορεῖ νά παίξουν μικρά, τολμηρά, εὐκίνητα, ἀποφασιστικά τμήματα, πού ἐνεργοῦν μέ ξύπνο καί πρωτότυπο τρόπο. Ἀνταρτοομάδες, ὁμάδες σαμποτέρ, ἐλεύθεροι σκοπευτές καί ἄλλες μικροομάδες, μέ ἱκανό ἡγήτορα μποροῦν νά προσφέρουν πολύτιμη ὑπηρεσία.

Ὅλες οἱ μέθοδες δράσης μπορεῖ καί πρέπει νά χρησιμοποιηθοῦν. Πιάσιμο ὑποχρεωτικῶν διαβάσεων. Ναρκοθετήσεις. Ἐνέδρες. Αἰφνιδιαστικά χτυπήματα στά πλευρά, σέ μέρη πού δέν ὑπολογίζει ὁ ἐχθρός. Σαμποτάζ κλπ.

Σ' αὐτή τή φάση τῆς μάχης ἡ π ρ ω τ ο β ο υ λ ί α τῶν στελεχῶν πρέπει ν' ἀναπτύσσεται στό μεγαλύτερο βαθμό. Ἔτσι θά μπορέσουν κάθε φορά νά βροῦν χίλιους δυό τρόπους, γιά νά καταφέρουν ἀποφασιστικά χτυπήματα.

Ἡ καταδίωξη τοῦ ἐχθροῦ γίνεται καλύτερα ὅταν ὑπάρχουν ξεκούραστα τμήματα. Γι' αὐτό οἱ ἐφεδρεῖες στήν ἐκμετάλλευση τῆς ἐπιτυχίας παίζουν οὐσιώδικο ρόλο.

Σέ καμμιά ὅμως περίπτωση, ὅσο κουρασμένο καί ἐξαντλημένο κι' ἄν εἶναι ἕνα τμῆμα, ὅταν βλέπει τόν ἐχθρό νά συμπτύσσεται ἄταχτα, δέ σταματᾶ τήν καταδίωξη. Τά στελέχη πρέπει ἀποφασιστικά νά παρασέρνουν τούς κουρασμένους μαχητές σ' ἕνα συνεχές ἀποφασιστικό κυνήγημα τοῦ ἐχθροῦ. Αὐτό καλύτερα ἀπό κάθε τί ἄλλο, θά ξεκουράσει τούς ἀντάρτες.

Σέ καμμιά ὅμως περίπτωση δέν πρέπει τά στελέχη μας νά παρασέρνονται σέ ἐνέργειες πρίν μελετήσουν ψύχραιμα καί γρήγορα τήν κατάσταση. Πάντα πρέπει νά προσέχουν τίς παγίδες πού θά προσπαθήσει νά τούς παρασύρει ὁ ἐχθρός, ἔγκαιρα νά τίς ἀντιλαμβάνονται καί νά παίρνουν μέτρα γιά νά μποροῦν νά τίς ἀντιμετωπίσουν. Πάντως αὐτό σέ καμμιά περίπτωση δέν πρέπει νά σταθεῖ ἐμπόδιο στήν πραγματοποίηση τῆς ἐκμετάλλευσης τῆς ἐπιτυχίας.

* * *

Ἡ ἐκμετάλλευση τῆς ἐπιτυχίας εἶναι ἐκδήλωση τοῦ ἐπιθετικοῦ πνεύματος. Ὁ Δ. Σ. Ε. ἀκριβῶς διακρίνεται ἀπ' τούς ἀμερικανόδουλους φασίστες ἐκτός ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα καί ἀπό τό ἐπιθετικό πνεῦμα, πού εἶναι ἐκδήλωση στρατοῦ λαϊκοῦ ἐπαναστατικοῦ. Γι' αὐτό πρέπει τά στελέχη μας νά μελετήσουν τό πρόβλημα αὐτό. Νά βροῦν στόν τομέα τους, τίς αἰτίες γιά τίς ὁποῖες παρουσιάζουν τέτοια ἀδυναμία καί νά τίς ξεπεράσουν.

Ἡ πεποίθηση στόν καθ' ἕνα, ὅτι ἡ ἐκμετάλλευση τῆς ἐπιτυχίας ἀποτελεῖ τή δικαίωση τῶν θυσιῶν πού ἔδωσαν γιά τήν πρώτη ἐπιτυχία, πρέπει νά τούς ὁδηγεῖ στή πραγματοποίησή της, σέ κάθε δοσμένη περίπτωση.

Ο ΑΝΤΙΑΡΜΑΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ

ΑΝΤ. ΒΡΑΤΣΑΝΟΥ, ἀντισυνταγματάρχη μηχανικοῦ

Τὰ ἅρματα μάχης καὶ θωρακισμένα ὀχήματα, εἶναι μέσα ἀναγνώρισης, διείσδυσης καὶ διάσπασης τοῦ ἀμυντικοῦ συστήματος. Ἀκόμα, χρησιμοποιοῦνται καὶ σὰν μέσα συνοδείας, κάλυψης καὶ παρατήρησης. Μὲ τὴ σύγχρονη τεχνική τους βελτίωση, τὴν ἐνίσχυση τοῦ θώρακα καὶ τοῦ ὁπλισμοῦ τους, ἀπόχτησαν στὸ πεδίο τῆς μάχης μιὰ ὑπεροχή, ποὺ πολλὲς φορὲς ξεπερνᾶ τὰ ὅρια τῆς πραγματικῆς πολεμικῆς τους ἀξίας. Ἡ ὑπεροχὴ αὐτή, γίνεται περισσότερο αἰσθητὴ κι᾽ ἔχει σοβαρὴ ἐπίδραση πάνω στὸ ἠθικὸ τῶν μαχητῶν, ποὺ δὲ γνωρίζουν τὶς ἰδιότητες καὶ τοὺς τρόπους ἀντιμετώπισης τῶν Α. Μάχης. Γιὰ μαχητὲς ὅμως, ποὺ ἔχουν ἐξασκηθεῖ στὴ καταπολέμησή τους καὶ εἶναι ἀποφασισμένοι ν᾽ ἀντισταθοῦν, χάνουν ἀρκετὲς ἀπ᾽ τὶς μαχητικὲς τους ἱκανότητες καὶ περιορίζουν τὶς θεαματικὲς ἐπιδείξεις τους.

Ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ τὴ δράση τοῦ Δ.Σ., ἔχουμε πολλὰ παραδείγματα, ποὺ δείχνουν πὼς στὴ μορφὴ αὐτὴ τοῦ ἀγώνα, καθυστεροῦμε σοβαρά.

Τὸ ἄρθρο μας αὐτό, ἔχει σκοπό, νὰ βοηθήσει στὴν ἀποτελεσματικότερη καταπολέμηση τῶν Α. μάχης καὶ νὰ ἐξοπλίσει τοὺς μαχητὲς καὶ τὰ στελέχη μας μὲ τὶς στοιχειώδεις γνώσεις, γιὰ τὶς τεχνικὲς καὶ ταχτικὲς τους ἰδιότητες ὥστε νὰ τὰ πλησιάζουν καὶ νὰ τὰ καταστρέφουν μὲ τέχνη καὶ πονηριά, γνωρίζοντας τὰ ἀδύνατα καὶ τρωτά τους σημεῖα.

Ι. ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΑΡΜΑΤΩΝ ΜΑΧΗΣ

1) ΤΕΧΝΙΚΕΣ: Τὰ ἅρματα μάχης διαιροῦνται σὲ ἐλαφρά, μεσαῖα καὶ βαρειά. Στὴν κατηγορία τῶν ἐλαφρῶν, ὑπάγονται καὶ τὰ θωρακισμένα ὀχήματα «κάριερς» κλπ. ἀναγνωριστικά.

Τὰ σύγχρονα ἅρματα, χαραχτηρίζονται ἀπὸ τὴ γερή τους θωράκιση, τὸν ἄρτιο ἐξοπλισμό τους καὶ τὴν εὐκινησία τους, ποὺ εἶναι ἀνάλογη μὲ τὴν ἐδαφικὴ διαμόρφωση. Στὸ δικό μας ὀρεινὸ καὶ ἀνώμαλο ἔδαφος, δὲ μποροῦν νὰ χρησιμοποιηθοῦν βαρειὰ ἅρματα κι᾽ ἀκόμα ὁρισμένοι τύποι ἀπ᾽ τὰ μεσαῖα. Ἐπίσης δὲ μποροῦν νὰ δράσουν σὰν ξεχωριστὸ ὅπλο.

Τὰ Α.Μ. παρὰ τὴν τελειοποίησή τους παρουσιάζουν ἀρκετὰ ἀδύνατα καὶ τρωτὰ σημεῖα, ἀπ᾽ τὰ ὁποῖα τὰ κυριότερα εἶναι:

α) Οἱ θυρίδες παρατήρησης: Στὰ σημεῖα αὐτά, τὸ ἅρμα προσβάλλεται, ἀκόμα καὶ ἀπ᾽ τὰ πυρὰ ἐλαφρῶν ὅπλων (ἀπὸ κοντινὴ ἀπόσταση).

Σὲ πολλοὺς τύπους Α.Μ. τὸ ἄνοιγμα τῶν θυρίδων ρυθμίζεται ἀπ᾽ τὸ πλήρωμα. Ἔτσι, ὅταν δεχτοῦν τὰ πυρὰ οἱ ἄνδρες του, θὰ ἐξαναγκαστοῦν νὰ τὶς κλείσουν στὸ ἐλάχιστο, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ περιοριστεῖ κατὰ πολὺ ἡ παρατήρηση καὶ ὁ ἀερισμός. Ὁρισμένοι τύποι Α.Μ. διαθέτουν περισκόπιο καὶ προστατευτικὲς τζελατίνες γιὰ τὶς θυρίδες, ἀδιαπέραστες ἀπ᾽ τὰ πυρὰ ἐλαφρῶν ὅπλων, οἱ βολίδες ὅμως τὶς ραγίζουν καὶ τὶς ἀχρηστεύουν. Στὴν περίπτωση αὐτὴ πρέπει νἄχουμε ὑπ᾽ ὄψη, πὼς οἱ ἐφεδρικὲς τζελατίνες εἶναι λίγες κι᾽ ὅταν χρησιμοποιοῦνται, ἡ παρατήρηση εἶναι πολὺ περιορισμένη καὶ ὁ ἀερισμὸς τοῦ ἅρματος ἀδύνατος.

β) Ἡ κοιλιὰ καὶ ἡ κορυφή: Τὰ μέρη τοῦ ἅρματος ποὺ ἔχουν τὴν πιὸ γερὴ θωράκιση εἶναι ἡ πρόσοψη καὶ τὰ πλευρά. Ἡ θωράκιση τῆς κορυφῆς κι᾽ ἀκόμα περισσότερο τῆς κοιλιᾶς εἶναι οἱ πιὸ ἀδύνατες. Ὅταν τὸ Α. προσπαθεῖ ν᾽ ἀνέβει ἀπότομες πλαγιὲς ἢ νὰ περάσει ἐμπόδιο, μᾶς διευκολύνει νὰ τὸ χτυπήσουμε στὴν κοιλιά. Τὰ πυρά, γιὰ νἆναι ἀποτελεσματικά, πρέπει νὰ ἐκτελοῦνται ἀπὸ κοντινὲς ἀποστάσεις.

γ) Ἑρπύστριες (ἁλυσσίδες): Ἡ κίνηση τοῦ Α. ἐξασφαλίζεται μονάχα ὅταν λειτουργοῦν κανονικὰ οἱ ἑρπύστριες. Ὅταν τὸ ἔδαφος εἶναι ἀνώμαλο καὶ βραχῶδες, ἐξασθενίζουν καὶ μποροῦν ν᾽ ἀχρηστευτοῦν καὶ μὲ ἄμεση βολὴ ἀντιαρματικοῦ ντουφεκιοῦ. Ἐπίσης ἡ βολὴ τοῦ πάντζερ καὶ οἱ ἀντιαρματικὲς βομβίδες εἶναι ἀποτελεσματικὰ μέσα.

δ) Θυρίδες ἀερισμοῦ (σχάρες): Χρησιμεύουν γιὰ τὴν εἴσοδο τοῦ ἀέρα ποὺ εἶναι ἀπαραίτητος γιὰ τὴν ψύξη τῶν μηχανῶν καὶ ἀερισμὸ τοῦ πληρώματος. Ἂν πετύχουμε τὴν ἔκρηξη μιᾶς ἐμπρηστικῆς βομβίδας στὴ σχάρα ἐμποδίζουμε τὴν εἴσοδο τοῦ ἀέρα καὶ τὸ πιθανότερο ποὺ θὰ συμβεῖ εἶναι ἡ ἀνάφλεξη τοῦ Α.

ε) Πυργίσκοι: Ὅταν τὸ ἐπιτρέπουν οἱ συνθῆκες τὸ Α. κινεῖται μὲ τὴ θυρίδα τῆς κορυφῆς τοῦ πυργίσκου ἀνοιχτὴ γιὰ νὰ παρατηρεῖ ὁ διοικητής. Ἔτσι, τὸ Α. εἶναι ἐκτεθειμένο στὶς ἐνέργειες ἐνεδρευτῶν, ποὺ μποροῦν νὰ χρησιμοποιήσουν κάθε εἴδους ἀντιαρματικὰ ὅπλα καὶ πυρὰ αὐτομάτων πάνω ἀπὸ δέντρα ἢ βράχους. Τὰ παραπάνω εἶναι τὰ πιὸ τρωτὰ σημεῖα τῶν Α.Μ.

Ἄλλες ἀδυναμίες ποὺ ἔχουν εἶναι:

α) Περιορισμένο πεδίο παρατήρησης: Ἰδιαίτερα ὅταν οἱ θυρίδες βάλλονται ἡ παρατήρηση εἶναι ἀσήμαντη. Ἂν ἡ κορυφὴ τοῦ πυργίσκου καὶ ἡ θυρίδα εἰσόδου τοῦ πληρώματος εἶναι κλειστές, ὁ παρατηρητὴς δὲ μπορεῖ νὰ δεῖ σὲ κοντινὴ ἀπόσταση (5—6 μέτρα), ὅτε πλά-

νω ἀπ' τὴν ἐπιφάνεια τοῦ ἅρματος.

β) Πεδίο βολῆς: Οἱ πυργίσκοι τῶν Α.Μ. περιστρέφονται σχετικὰ ἀργά, τὰ δὲ πυρά τους μποροῦν νὰ τὰ προστατέψουν μονάχα κατὰ μῆκος τῆς ακολευτικῆς τους γραμμῆς. Τὰ πυροβόλα καὶ πολυβόλα τῶν Α.Μ., δὲ μποροῦν νὰ βάλουν σὲ κοντινὴ ἀπόσταση (7—8 μέτρα), οὔτε ὑπὸ γωνία ἀνώτερη τὸν 25°, κατὰ συνέπεια, δὲν προσβάλλονται στόχοι ποὺ βρίσκονται πολὺ κοντά, ψηλὲς ὄχθες, ὑψώματα καθὼς καὶ τὰ παράθυρα τοῦ πρώτου πατώματας τῶν σπιτιῶν. Μὰ ταυτόχρονη ἐπίθεση ἀπὸ 2—3 σημεῖα θὰ βρεῖ πολλὰ κενὰ στὴν ἄμυνα τοῦ ἅρματος.

γ) Ἡ νύχτα: Τὸ σκοτάδι, εἶναι σοβαρὸ ἐμπόδιο γιὰ τὰ Α.Μ. Ἡ μετακίνησή τους τὴ νύχτα εἶναι ἀδύνατη, ἐχτὸς ἂν ἔχει φεγγάρι καὶ ὁ Διοικητὴς ἀνοίξει τὸ κάλυμμα τοῦ πυργίσκου γιὰ νὰ τὸ κατευθύνει στὴν περίπτωση ὅμως αὐτὴ τὸ Α. προσβάλλεται ἀπὸ κάθε εἴδους πυρά.

δ) Καύσιμη ὕλη: Πρέπει νἄχουμε ὑπόψη μας, πὼς τὰ Α.Μ. σχεδὸν ἀχρηστεύονται, ὅταν τελειώσει ἡ καύσιμη ὕλη τους. Γιὰ τὸν ἀνεφοδιασμό τους, μπορεῖ νὰ διαθέτουν αὐτοκίνητες δεξαμενὲς καυσίμων, αὐτὲς ὅμως, εἶναι ἀθωράκιστες καὶ μποροῦν νὰ πάρουν φωτιὰ μὲ τροχιοδεικτικὲς σφαῖρες καὶ ἐμπρηστικὲς βομβίδες κάθε τύπου.

ε) Πληρώματα: Ἡ κόπωσή τους εἶναι σοβαρή, λόγω τῆς ὑπερέντασης τῶν νεύρων καὶ τῆς παραμονῆς τους σὲ κλειστὸ χῶρο. Ὕστερα ἀπὸ μακρυνὴ διαδρομὴ ἔχουν ἀνάγκη ξεκούρασης, ὕπνου καὶ διατροφῆς. Γι' αὐτό, καμμιὰ φορὰ δὲν πρέπει νὰ ἀναπαύονται ἀνενόχλητα.

2) Ἡ ταχτικὴ τῶν Α.Μ. σὲ γενικὲς γραμμὲς περιλαβαίνει:

—Κρούσεις κατ' ὅλο τὸ μῆκος τοῦ μετώπου μὲ ἐλαφρὰ ἀναγνωριστικὰ ἅρματα γιὰ ν' ἀποκαλύψουν τὰ ἀδύνατα σημεῖα.

—Βολὲς ἐνάντια σὲ πιθανὲς θέσεις, μὲ σκοπὸ τὴν ἀποκάλυψη καὶ ἐπισήμανσή τους, απ' τὰ παρατηρητήρια ποὺ διαθέτουν.

—Σὲ συνέχεια, περισσότερα καὶ βαρύτερα Α.Μ. ἀναλαβαίνουν σοβαρότερες ἐνέργειες. Χρησιμοποιοῦν μοτοσυκλετιστές, συνοδεύονται ἀπὸ ἀντιαρματικὰ πυροβόλα καὶ ἀκολουθοῦν τμήματα μηχανοκίνητου πεζικοῦ.

—Τὰ θωρακισμένα ὀχήματα, «Κάριερς» κ.λ. δροῦν σὲ συνδυασμὸ μὲ τὰ Α.Μ. κάνοντας ἐπιδρομικὲς ἐνέργειες στὰ πλευρὰ τοῦ ἐχθροῦ· μόνα τους δὲ μποροῦν νὰ δράσουν γιατὶ δὲν ἔχουν γερὴ θωράκιση καὶ ἀποτελοῦν εὔκολους στόχους τῶν ἀντιαρματικῶν πυροβόλων καὶ ναρκῶν.

—Πολλὲς φορὲς τὰ Α.Μ. δὲν ἐπιχειροῦν νὰ ἐκκαθαρίσουν ἢ νὰ καταλάβουν τὴν περιοχὴ μέσα στὴν ὁποία ἐνεργοῦν, ἀλλὰ συγκεντρώνουν τὴν προσπάθειά τους στὸ νὰ πετύχουν βαθειὰ διείσδυση ἀδιαφορώντας γιὰ τὰ ἐκτεθειμένα πλευρά τους. Σκοπός τους εἶναι ἡ ἀποκοπὴ τῶν συγκοινωνιῶν, προσβολὴ κέντρων ἐφοδιασμοῦ, ἐξάρθρωση τῶν διοικήσεων, δημιουργία σύγχισης καὶ πανικοῦ στὰ νῶτα τοῦ ἐχθροῦ, ὥστε νὰ διευκολύνουν τὸ πέρασμα καὶ ἄλλων δυνάμεων, γιὰ νὰ πετύχουν τελικὰ τὴ συντριβή, διάλυση καὶ αἰχμαλωσία τῶν ἐχθρικῶν σχηματισμῶν.

Ὅταν συναντήσουν γερὴ ἀντίσταση, προσπαθοῦν νὰ ὑπερφαλαγγίσουν τὴν τοποθεσία, χρησιμοποιώντας καὶ τοὺς μοτοσυκλετιστὲς μὲ τὸ πεζικὸ συνοδείας.

—Τὸ πεζικὸ σὲ ὁρισμένες περιπτώσεις μεταφέρεται πάνω στὰ ἴδια τὰ Α.Μ.

—Τὰ Α.Μ. ἐφαρμόζουν μεταξύ τους τὸ σύστημα τῆς ἀμοιβαίας ὑποστήριξης, δηλ. κάθε Α. προστατεύει μὲ τὰ πυρά του καὶ τὸ γειτονικὸ Ἅρμα.

II. ΑΝΤΙΑΡΜΑΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΟΠΛΑ

Γιὰ τὴν ἐξουδετέρωση τῶν Α.Μ. χρησιμοποιοῦνται:

1) Τὰ ἀντιαρματικὰ πυροβόλα καὶ ὅπλα.

2) Τὰ ναρκοπέδια καὶ οἱ διεσπαρμένες ἀντιαρματικὲς νάρκες.

3) Τὰ ἀντιαρματικὰ ἐμπόδια (τάφροι, παγίδες, ὁδοφράγματα).

4) Οἱ ἐπιθετικὲς ἐνέργειες κατὰ τῶν Α.Μ. (καταστροφὴ αἰφνιδιαστικῆς μορφῆς ἀπὸ κοντά).

—Ἀντιαρματικὰ πυροβόλα: Σὰν τέτοια, χρησιμοποιοῦνται τὰ εἰδικὰ ἀντιαρματικὰ καὶ ἀντιαεροπορικὰ πυροβόλα τῶν 37 καὶ 88 χιλ, τὰ πεδινὰ καὶ ὀρειβατικὰ τῶν 75. 105 κ.λ.π. Τὸ ἀντιαρματικό, ἐπαναληπτικὸ τουφέκι τῶν 13, 97 χιλ. μπορεῖ νὰ διαπεράσει τὴ θωράκιση τῶν ἐλαφρῶν Α.Μ. καθὼς καὶ μερικῶν βαρύτερου τύπου. Ἂν ἡ βολὴ γίνει ἀπὸ κοντινὴ ἀπόσταση ἀχρηστεύει τὶς ἐρπύστριες ὁποιουδήποτε τύπου ἅρματος.

—Ναρκοπέδια καὶ ἀντιαρματικὲς νάρκες: Τὰ ναρκοπέδια εἶναι ἀπ' τὰ καλύτερα καὶ οἰκονομικότερα σὲ ὑλικὸ καὶ χρόνο ἀντιαρματικὰ ἐμπόδια. Ἔχουν τὸ πλεονέκτημα τοῦ αἰφνιδιασμοῦ, κλονίζουν τὸ ἠθικὸ καὶ καταστρέφουν ἢ ἀκινητοῦν τὰ Α.Μ. Τὰ ναρκοπέδια, θὰ πρέπει πάντα νὰ καλύπτονται μὲ πυρά, γιὰ νὰ προκαλοῦν στὸν ἐχθρὸ μεγαλύτερη φθορὰ καὶ ἐπιβράδυνση· αὐτὸ πιὸ σίγουρα μποροῦμε νὰ τὸ πετύχουμε μὲ τὶς ἐνεργητικὲς πυροδοτήσεις συστήματος ναρκῶν ἢ ἐνισχυμένων ἐκρηχτικῶν γεμισμάτων.

—Τὰ ἀντιαρματικὰ ἐμπόδια: Γιὰ νἆναι ἀποτελεσματικὰ πρέπει:

α) Νὰ ἐπιτηροῦνται καὶ νὰ καλύπτονται μὲ πυρά.

β) Νὰ προξενοῦν στὸν ἐχθρὸ τὴ μεγαλύτερη κατὰ τὸ δυνατὸν καθυστέρηση.

γ) Νὰ ἐξουδετερώνονται δύσκολα ἀπ' τὸν ἐχθρὸ (ἀνυψωτικοὶ μηχανισμοί, κ.λ.π.).

δ) Νὰ ἐξασφαλίζουν τὸν αἰφνιδιασμὸ (στροφές, ὑποχρεωτικὲς διαβάσεις, στενωποί, δάση, ψηλοὶ θάμνοι).

Κατὰ τὴν ἐγκατάσταση τῶν ἐμποδίων, θὰ πρέπει νὰ προσέχουμε, ὥστε νὰ μὴν ἐμποδίζουν

τὴν παρατήρηση καὶ τὰ πυρὰ τῆς ἄμυνας.

—Νὰ μὴν ἀποκαλύπτουν τὶς θέσεις μας.

—Νὰ μὴν παρέχουν κάλυψη στὸν ἐχθρό.

Σὲ καμμιὰ περίπτωση δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦμε τὰ παραπλανητικὰ ἐμπόδια, ναρκοπέδια καὶ θέσεις πυρός, γιατὶ προκαλοῦν στὸν ἐχθρὸ σπατάλη πολύτιμων πυρομαχικῶν, καθυστέρηση καὶ ἐκνευρισμό.

Τὰ ἀντιαρματικὰ ἐμπόδια, εἶναι φυσικὰ καὶ τεχνητά. Τὰ κυριότερα ἀπ' αὐτά, ποὺ μποροῦν ν' ἀκινητήσουν Α.Μ. 30—35 τόννων εἶναι·

α) Οἱ πλαγιές, ποὺ ἡ κλίση τους σὲ σχέση μὲ τὸ ὁριζόντιο ἔδαφος εἶναι παραπάνω ἀπὸ 45^0. Ὡρισμένοι τύποι Α.Μ. μποροῦν ν' ἀνέβουν κλίσεις μέχρι 65^0, μὲ τὴν προϋπόθεση ὅμως, νἄχουν ἀναπτυγμένη ταχύτητα καὶ ἡ διαδρομὴ τῆς μεγάλης κλίσης νὰ μὴν εἶναι παραπάνω ἀπὸ 12 μέτρα.

β) Τὸ βραχῶδες ἔδαφος μὲ ἐλαφρὰ ἀνώμαλη ἐπιφάνεια ἢ μικρὰ δέντρα, ποὺ ἡ κλίση του εἶναι 25^0—35^0.

γ) Τὰ βαλτώδη ἐδάφη, ποὺ ὁ ἄνθρωπος βυθίζεται 0,60 καὶ τὸ τάνκς 0,75, εἶναι ἀποτελεσματικὸ ἐμπόδιο γιὰ ὅλα τὰ Α.Μ. Τὸ βάθος νεροῦ ποὺ δὲ μποροῦν νὰ περάσουν τὰ Α.Μ. εἶναι 0,90 1,10, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἀμφίβια γερμανικοῦ τύπου, ποὺ περνοῦν ὁποιοδήποτε βάθος νεροῦ.

δ) Μεμονωμένα δέντρα, ποὺ τὸ πάχος τους εἶναι πάνω ἀπὸ 0,60. Γιὰ δέντρα 0,20 μέχρι 0,30 χρειάζονται πέντε διαδοχικὲς σειρὲς μὲ ἀποστάσεις μεταξύ τους 1,5—2 μέτρα.

ε) Κομμένες ρίζες δέντρων, ὕψους 0,75 καὶ πάχος 0,50. Γιὰ δεντροτομίες τὸ πάχος πρέπει νἆναι πάνω ἀπὸ μισὸ μέτρο. Κατὰ πλάτος τοῦ δρόμου, ρίχνουμε σὲ κάθε σημεῖο τὸ λιγότερο δυὸ δέντρα διασταυρωμένα, μὲ τὸ πάνω μέρος πρὸς τὴν κατεύθυνση τοῦ ἐχθροῦ· στὰ σημεῖα ἐπαφῆς τους μὲ τὸ ἔδαφος, ἀπαραίτητα νὰ παγιδεύονται μὲ ψιλὸ σύρμα.

στ) Ὁ κρατήρας ποὺ ἀνοίγει γέμισμα ἐκρηκτικοῦ 25 κιλῶν, τοποθετημένο σὲ βάθος 1,50 μ. εἶναι ἀποτελεσματικὸ ἐμπόδιο, ἰδιαίτερα ὅταν παγιδεύεται.

ζ) Ἀντιαρματικοὶ τάφροι (χαντάκια) μὲ πλάτος 4,50—5,50 μέτρα καὶ βάθος 1,50 εἶναι κατάλληλοι γιὰ ὅλους τοὺς τύπους τῶν Α.Μ. Ὅταν τὸ ἔδαφος εἶναι συνεχτικό, οἱ πλαγιὲς γίνονται ἀπότομες (κάθετες). Ἂν εἶναι μπόσικο δίνουμε κλίση 45^0, αὐξάνουμε ὅμως τὸ βάθος. Ὅταν σκεπάζουμε τὸ χαντάκι μὲ ἀδύνατα ξύλα μὲ κλαδιὰ καὶ πάνω τους ρίξουμε ἕνα ἐλαφρὸ στρῶμα ἀπὸ χῶμα γίνεται μιὰ πρώτης τάξης ἀντιαρματικὴ παγίδα.

Γενικὰ γιὰ τοὺς τάφρους, θὰ πρέπει νὰ ξέρουμε, πὼς τὸ ἅρμα δὲ μπορεῖ νὰ περάσει χαντάκι, ποὺ τὸ πλάτος του εἶναι ἴσο, μὲ τὸ μισὸ μάκρος τοῦ Α, αὐξημένο κατὰ μισὸ μέτρο (Γιὰ καλύτερη κατανόηση τῶν στοιχείων τοῦ Α. καὶ τῶν ἀντιαρματικῶν τάφρων βλ. σχήματα).

III—ΕΠΙΘΕΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΡΜΑΤΩΝ ΜΑΧΗΣ *

Ἡ βάση τῆς ἐπιτυχίας στὴν ἀντιμετώπιση τῶν Α.Μ. ἀπὸ κοντά, βρίσκεται στὴν ἐκλογὴ κατάλληλης θέσης, τὸν αἰφνιδιασμὸ καὶ τὴν κεραυνοβόλα, δίχως δισταγμό, ἐνέργεια. Ὅταν αὐτὰ ἐξασφαλιστοῦν δὲν ὑπάρχουν ἐλπίδες διαφυγῆς γιὰ τὸ ἅρμα.

Μέσα, ποὺ χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὶς κοντινὲς ἀποστάσεις εἶναι:

1) Οἱ ἀντιαρματικοὶ ἐκτοξευτῆρες (πάντσερ, πίατ, ἀντιαρματικὲς ἀγγλικὲς ὁπλοβομβίδες).

2) Οἱ καπνογόνες καὶ ἐμπρηστικὲς χειροβομβίδες.

3) Ἡ ἀντιαρματικὴ βομβίδα «Μολότωφ» (πετρελαίου).

4) Ἡ κολλητικὴ ἀντιαρματικὴ βόμβα (ἀντιτάνκς).

5) Οἱ κρουσιφλεγεῖς ἀντιαρματικὲς καὶ ἡ ναρκοβομβίδα Νο 75.

6) Τὰ τυποποιημένα καὶ διάφορα ἄλλα ἐκρηκτικὰ γεμίσματα 1-3 κιλῶν (δέσμες)

—Ἡ χρήση τῶν ἀντιαρματικῶν ἐκτοξευτῶν, καθὼς καὶ τῶν χειροβομβίδων, εἶναι σ' ὅλους γνωστή.

— Ἡ ἀντιαρματικὴ βομβίδα «Μολότωφ» δὲν εἶναι τίποτα ἄλλο παρὰ ἕνα μπουκάλι πετρελαίου, ἀνάμικτο μὲ πίσσα 50ο)ο, γιὰ νὰ μὴν ἐξατμίζεται εὔκολα. Ἡ διάρκεια τῆς καύσης καὶ ἡ κολλητική της ἰδιότητα, μπορεῖ ν' αὐξηθεῖ, προσθέτοντας ἕνα ποσοστὸ ἀπὸ βαρειὰ λάδια (Νιῆζελ, δρυκέλαια, παραφίνη) ἢ λίγα πριονίδια μὲ κουρέλια, βουτηγμένα σὲ στάχτη. Ἡ ἀνάφλεξή της πετυχαίνεται μὲ εἰδικὰ σπίρτα ποὺ δὲ σβύνουν ἢ μὲ κουρέλια, βαμπάκι κλπ. Ὑπάρχει καὶ βελτιωμένος τύπος (κοκτέϊγ Μολότωφ) ποὺ περιέχει καὶ μικρὴ ποσότητα φωσφόρου μὲ ἄδειο τὸ 1)10 τοῦ ἐσωτερικοῦ της. Ἡ ἀνάφλεξή της πετυχαίνεται αὐτόματα μὲ τὸ σπάσιμο τοῦ μπουκαλιοῦ καὶ τὴν ἐπαφὴ τοῦ φωσφόρου μὲ τὸν ἀτμοσφαιρικὸ ἀέρα.

— Ἡ κολλητικὴ βόμβα (ἀντι-τάνκς) ἔχει σχῆμα στρογγυλό, διάμετρο 10 πόντους καὶ εἶναι κλεισμένη σὲ δυὸ ἡμισφαίρια ἀπὸ λαμαρίνα· ἀφαιρώντας τὴν ἀσφάλεια ποὺ συγκρατεῖ τὰ ἡμισφαίρια, παρουσιάζεται ἕνα τόπι μὲ κολλητικὴ οὐσία. Τὸ ἐκρηκτικὸ ὑλικὸ ποὺ ἔχει στὸ ἐσωτερικό του, εἶναι ὑγρό. Ὁ μηχανισμὸς τῆς πυροδότησης εἶναι περίπου συστήματος «Μίλς» καὶ βρίσκεται στὴ λαβή, ἡ ὁποία βιδώνεται. Ἔχει ἐπιθωράκιση 7'' μπορεῖ νὰ καταστρέψει θώρακα μέχρι 25 χιλ., εἶναι κατάλληλη γιὰ ἐλαφρὰ Α.Μ. καὶ θωρακισμένα ὀχήματα. Γιὰ τὰ μεσαῖα καὶ βαρειά, χρησιμοποιεῖται μονάχα στὰ τρωτά τους σημεῖα.

— Οἱ κρουσιφλεγεῖς ἀντιαρματικὲς βομβίδες, ἔχουν σχῆμα κυλινδρικὸ ἐπίμηκες· τὸ βάρος τους εἶναι 1 1)2 περίπου κιλὸ καὶ εἶναι κατάλληλες γιὰ ὅλα τὰ Α.Μ· ὁ πυροδοτικός τους μηχανισμὸς λειτουργεῖ μὲ σφαιρίδιο καὶ ταινία, ποὺ ξετυλίγε-

ται κατὰ τὴν ἐκσφενδόνιση, ὅπως στὶς ἐπιθετικὲς ἀμερικάνικες χειροβομβίδες ἀπὸ βακελίτη.

Τά τυποποιημένα γεμίσματα 1-3 κιλῶν, ἐκσφενδονίζονται στὴν κοιλιά ἤ στὶς ἐρπύστριες τοῦ Α. καὶ πρὸ πάντων, ὅταν εἶναι πεσμένα σὲ τάφρους.

Στὶς ὑποδοχές τους, προσαρμόζουμε ἐναύσματα ἐπιθετικῶν χειροβομβίδων ἐπιβράδυνσης 7''.

Οἱ Ναφκοβομβίδες Νο 75, εἶναι κατάλληλες γιά ἐκσφενδόνιση μὲ ὁποιαδήποτε πλευρὰ κι' ἂν πέσουν λειτουργοῦν· ρίχνονται ἀπὸ θάμνους, ἀτομικὰ ὀρύγματα, θέσεις ἐνεδρευτῶν κλπ

Τρόποι ἐνέργειας: Γιὰ κάλυψη τῶν ἐνεδρευτῶν Α. χρησιμοποιοῦνται:

α) Θάμνοι, φράχτες καὶ λάκκοι ποὺ βρίσκονται κοντὰ στοὺς δρόμους ἤ στὶς πιθανὲς διαβάσεις.

β) Τὰ ἐρείπια κατεστραμμένων σπιτιῶν καὶ τὰ παράθυρα τῶν ὑπογείων καί ἄλλων πατωμάτων, ἐκτός ἀπ' τὸ ἰσόγειο.

γ) Στενὰ ἀτομικὰ ὀρύγματα, καμουφλαρισμένα μὲ σχολαστικότητα.

δ) Δέντρα ἤ βράχοι καὶ ὑψώματα, ποὺ δεσπόζουν πάνω στὶς διαβάσεις.

ε) Παραπετάσματα καπνοῦ (καπνογόνες χειροβομβίδες κλπ.) σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν κατάλληλη χρησιμοποίηση τοῦ ἐδάφους.

1) Γιὰ τὴν καταστροφὴ τῶν Α.Μ.

α) Οἱ ἐνεδρευτὲς ὅταν πλησιάσουν στὶς ἀποσιάστάσεις ποὺ ἀναφέραμε, ἐκσφενδονίζουν καπνογόνες χειροβομβίδες ἤ μπουκάλια πετρελαίου, γιὰ νὰ τυφλώσουν τὸν ὁδηγό καὶ τὸ πλήρωμα. Σὲ συνέχεια, σκαρφαλώνουν στό ἅρμα, σπάζουν τό περισκόπιο ἂν ἔχει καὶ τυλίγουν τὸν πυργίσκο μὲ κουβέρτα, γιὰ νὰ ἐξουδετερώσουν ἐντελῶς τὰ μέσα παρατήρησης· ὕστερα ἀπ' αὐτὸ, τοὺς φωνάζουν νὰ παραδοθοῦν... Ἂν ἀρνηθοῦν ρίχνουν σὲ μιὰ ἀπ' τὶς θυρίδες ἤ στὴν κορυφὴ τοῦ πυργίσκου μιὰ ἀντιαρματικὴ βόμβα ἤ ἐκρηκτικὸ γέμισμα (1-3 κιλῶν). Μετὰ τὴν ἔκρηξη, τὸ πιὸ συνηθισμένο φαινόμενο εἶναι τὸ πλήρωμα νὰ τεθεῖ ἐκτός μάχης καὶ ἕνα ποσοστὸ ἀπ' τοὺς ἄντρες του νὰ χάσει τὸ λογικό.

β) Ἀπὸ σημεῖα ἐπίκαιρα (δέντρα, ψηλὲς ὄχθες, τάφρους, παράθυρα σπιτιῶν) σκοπεύουμε μὲ πάντζερ τὶς σχάρες τῆς μηχανῆς ἤ τὴν κορυφὴ τοῦ πυργίσκου. Ἐπίσης τὰ πυρὰ τῶν ἐλεύθερων καὶ ἐπίλεχτων σκοπευτῶν, ἰδιαίτερα ὅταν τὸ κάλυμά τοῦ πυργίσκου εἶναι ἀνοιχτό, ἔχουν καλὰ ἀποτελέσματα. Πρέπει νἄχουμε ὑπόψη ὅτι ἡ σκόπευση θά γίνεται στὸ μπροστινὸ μέρος, ὅταν τὸ ἅρμα βρίσκεται σὲ κίνηση.

γ) Μὲ ὑπονόμευση: Ὁρισμένα κατάλληλα σημεῖα, ὑπονομεύονται καὶ καμουφλάρονται τὸ σύστημα πυροδότησης εἶναι μιὰ παγίδα ἕλξης κι' ἕνα καλώδιο, ποὺ καταλήγει στὴ θέση τοῦ ἐνεδρευτή. Ὅταν τὸ Α φτάσει στὸ καθορισμένο σημεῖο ἐνεργεῖ στὸ καλώδιο καί τὸ ἀνατινάζει.

Ἄλλος τρόπος ποὺ μποροῦμε ν' ἀχρηστέψουμε προσωρινὰ τὶς ἐρπύστριες καὶ ν' ἀκινητήσουμε τὸ ἅρμα, εἶναι νὰ σπρώξουμε ἀνάμεσα στοὺς τροχοὺς καὶ στὶς ἐρπύστριες ἕνα σιδερένιο λοστὸ ἤ σιδεροδοκό.

δ) Ὅταν τὸ ἅρμα πέσει στὰ χέρια μας σὲ κατάσταση λειτουργίας καὶ οἱ συνθῆκες καὶ τὸ ἔδαφος μᾶς ἐπιτρέπουν, τὰ ὁδηγοῦμε στὴ λεύτερη περιοχή. Διαφορετικὰ, ἀφοῦ κατασχίσουμε τοὺς κώδικες καὶ τὰ ἔγγραφα, παίρνουμε τὸν ἀσύρματο, τὶς μπαταρίες καὶ ὅ,τι ἄλλο, ἀπαραίτητα χρήσιμο. Σὲ συνέχεια προκαλοῦμε τὴν ἔκρηξη στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ πυργίσκου μιᾶς ἀντιαρματικῆς νάρκης ἤ συγκεντρώνουμε τὰ βλήματα καὶ τὰ πυρομαχικὰ τοῦ Α. μέ τοὺς πυροσωλῆνες πρὸς τὸ κέντρο καὶ ἀφοῦ κλείσουμε τὶς θυρίδες μ' ἕνα ἐκρηκτικό γέμισμα, τὰ ἀνατινάζουμε. Ἀκόμα καί μὲ τὴν ἴδια τὴ μπενζίνα τοῦ Α περιχύνουμε στὸ ἐσωτερικὸ του 4 μπετόνια καὶ μ' ἕνα στουπὶ ἤ κουρέλι δεμένο σὲ πέτρα βάζουμε φωτιά.

Σὲ ὅλες τὶς παραπάνω περιπτώσεις, οἱ ζημιές εἶναι ἀνεπανόρθωτες καὶ κάθε συναρμολόγηση τοῦ ἅρματος ἀδύνατη.

2) Ἐπίθεση σὲ χώρους στάθμευσης: Τὰ Α.Μ. κατὰ τὴ νύχτα, συγκεντρώνονται ὅλα μαζὶ σὲ καταυλισμοὺς ἤ διάταξη ποὺ παίρνουν ἔχει σχῆμα τετραγώνου μὲ τὶς κάννες τῶν πυροβόλων πρὸς τὰ ἔξω. Μερικὰ ἀπ' τὰ Α.Μ. ἂν δὲν ἔχουν ἰδιαίτερη φρουρὰ πεζικοῦ, ἀναλαβαίνουν τὴ φρούρηση τὸ προσωπικό τους παραμένει σὲ ἐπιφυλακή, ἡ μαχητικότητά του ὅμως εἶναι πολὺ περιορισμένη, ἀπ' τὴν ἀϋπνία καὶ τὴν κόπωση.

Ξέχωρα ἀπ' αὐτὸ, τὰ Α.Μ. κατὰ τὴ νύχτα, χάνουν τὰ πλεονεχτήματα τῆς παρατήρησης καὶ τῆς κίνησης κι' ἔτσι προσβάλλονται εὐκολώτερα.

Μιὰ ταυτόχρονη καὶ αἰφνιδιαστικὴ ἐπίθεση μὲ πάντζερ στοὺς καταυλισμοὺς ἔχει πάντα καλὰ ἀποτελέσματα, ἀρκεῖ νὰ γίνεται ἀπ' τὰ πρὶν λεπτομερὴς ἀναγνώριση καὶ νὰ ὑπονομεύονται οἱ δρόμοι διαφυγῆς τῶν Α.Μ. Στὴν περίπτωση αὐτὴ τὸ σύστημα πυροδότησης τῶν ναρκῶν θὰ πρέπει νὰ ἐξασφαλίζεται μὲ συρματοπαγίδες, ποὺ τεντώνονται καθ' ὅλο τὸ πλάτος τοῦ δρόμου. (Στήριξη, τοῦ σύρματος σὲ κοντινά δέντρα, τηλεγραφόξυλα κι ὅπου δὲν ὑπάρχουν σὲ 2 πασσάλους μπηγμένους στὴ γῆ).

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΕ ΜΙΑ ΣΧΟΛΗ ΣΤΕΛΕΧΩΝ

Ν. ΑΚΡΙΤΙΔΗ, ταγματάρχη Π.Ε.

Στό 2ο φύλλο τοῦ «Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ» στό ἄρθρο «Ἡ πολιτική δουλειά στό Δ.Σ.Ε.» ἀπό τόν πολιτικό ἐπίτροπο τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγείου, καθορίζεται καθαρά τό περιεχόμενο καί ἡ σημασία τῆς πολιτικῆς δουλειᾶς καί στό 6ο φύλλο στό ἄρθο «Γιά τόν Πολιτικό Ἐπίτροπο» ὁ ρόλος τοῦ πολιτικοῦ ἐπίτροπου γιά νά γίνουν πράξη τά παραπάνω. Ἔτσι δέ χρειάζεται νά προσθέσουμε τίποτε.

Θά βοηθούσαμε ὅμως στό νά φωτισθεῖ τό ζήτημα, ἄν ἐξετάζαμε πῶς ἐμεῖς στή Σχολή στελεχῶν τοῦ Δ.Σ.Ε. πιάσαμε τήν πολιτική δουλειά. Ἡ πεῖρα αὐτή, οἱ καλές της πλευρές, οἱ ἐλλείψεις καί ἀδυναμίες θά βοηθούσανε ὥστε ὅλη αὐτή ἡ δουλειά νά γίνει καλύτερα, πιό ἐπιστημονικά, πιό μελετημένα ἀκόμα μέσ' στό Δ.Σ.Ε.

Ἐκεῖνο πού πρέπει νά ποῦμε εἶναι ὅτι ἀπ' τήν ἀρχή -ἐδῶ καί 6-7 μῆνες- δέν εἴχαμε νοιώσει σ' ὅλο της τό βάθος καί τό πολύμορφο περιεχόμενό της, τή δουλειά αὐτή. Τήν πολιτική δουλειά τή βλέπαμε συγκεντρωμένη στή διαφωτιστική δουλειά, σέ μιά σειρά πολιτικά, ἐγκυκλοπαιδικά κ.ἄ. μαθήματα, πού ἀπόβλεπαν στό νά πλουτίσουν τίς γνώσεις τους τά στελέχη μας, νά μορφωθοῦν πολιτικά, νά διαπαιδαγωγηθοῦν.

Ἀργότερα, μέ τή βοήθεια τῶν ἔντυπων καί μέ τίς ὁδηγίες, ὅσο καί τήν προσωπική βοήθεια τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγείου ξεκαθαρίσαμε μιά σειρά ζητήματα.

Ἔτσι καταλάβαμε πώς μέ τόν ἁπλό καθορισμό ὅτι ἕνας λαϊκός ἀξ)κός δίπλα στίς στρατιωτικές γνώσεις καί τήν πολεμική μαστοριά, θά πρέπει νά διαθέτει κι' ὅλα τά γνωρίσματα καί τ' ἄλλα χαρίσματα ἑνός λαϊκοῦ ἀγωνιστή δέ λυνόταν τό ζήτημα. Κι' ὅτι θάπρεπε ἡ πολιτική μας δουλειά ν' ἀποβλέπει καί σέ κάτι ἄλλο. Θάπρεπε ν' ἁπλωθεῖ στό πεδίο τῆς καθαρά -ἄν μπορεῖ νά χρησιμοποιήσουμε τόν ὅρο αὐτό- στρατιωτικῆς ἐκπαίδευσης. Γιατί ἀλλοιῶς κάναμε οὐσιαστικά ἕνα χωρισμό μηχανικό τῆς στρατιωτικῆς ἐκπαίδευσης καί τῆς ἄλλης μορφωτικῆς, διαπαιδαγωγικῆς, πολιτικῆς δουλειᾶς, πράγμα ὄχι σωστό.

Στό τέλος ξεκαθαρίσαμε καί πάνω σ' αὐτό βασίσαμε ὅλη τή στρατιωτική ἐκπαίδευση, ὅτι ἡ πολεμική ἐπιστήμη καί τέχνη πού δέν βασίζονται στήν ἀκριβῆ γνώση καί μελέτη τῶν συνθηκῶν κάτω ἀπ' τίς ὁποῖες γίνεται ὁ σημερινός πόλεμος -πράγμα πού προϋποθέτει τήν ἀνάπτυξη τοῦ πολιτικοῦ κριτηρίου τῶν στελεχῶν- καί πού δέ διαμορφώνονται προσαρμόζοντας στίς συνθῆκες αὐτές δημιουργικά ὅ,τι καλό ἔχει νά παρουσιάσει ἡ παληά κλασική στρατιωτική ἐπιστήμη ἡ πολεμική τέχνη, θάπαυε πιά νάναι γιά μᾶς ἐκείνη πού θά μποροῦσε νά βοηθήσει τό Δ.Σ.Ε. νά νικήσει.

Κι' ὅτι ἡ πολιτική μας δουλειά κι' ἐκεῖ -ἄν ὄχι κυρίως ἐκεῖ- ἔπρεπε νά βοηθήσει. Νά βοηθήσει τούς μαθητές νά νοιώσουν μέ ποιό τρόπο ἔπρεπε τίς γνώσεις καί τούς κανόνες τῆς πολεμικῆς τέχνης πού μαθαίνουν νά τίς μελετοῦν μέ βάση τόν πόλεμο πού κάναν πρίν ναρθοῦν στή Σχολή καί πῶς θά τούς ἐφαρμόσουν στό μέλλον, στόν πόλεμο πού θά κάνουν. Νά ξεκαθαρίσουν ἐκ τῶν προτέρων ὅτι ὅλες αὐτές οἱ γνώσεις καί ἀρχές -τεχνικές τακτικές ἰδιότητες τῶν ὅπλων, ἡ ἰδέα τοῦ ἐλιγμοῦ, τῆς ἐπίθεσης, τῆς ἄμυνας κλπ. κλπ.- δέν ἦταν καλούπια, δέν ἦταν τό παντοβότανο, μά μόνο μιά βάση πάνω στήν ὁποία ἀναπτύσσεται καί διαμορφώνεται στή ζωή μιά πολεμική μαστοριά πού γεννιέται ἀπ' τίς συνθῆκες καί τό χαραχτῆρα τοῦ πολέμου πού κάνουμε. Καί ὅτι ὅσο πιό δημιουργικά, πρωτότυπα, μέ φωτεινό μυαλό, ἐξυπνάδα καί σαφῆ πλατειά προοπτική τίς ἐφάρμοζε τόσο πιό πολύ θ' ἀνταποκρινόταν στό ρόλο του σάν ἀξ)κοῦ τοῦ Δ.Σ. καί θά πετύχαινε στήν ἀποστολή του.

Φυσικά, εἶναι ἀλήθεια πώς αὐτό, τό νά μπεῖ τό ζήτημα, εἶναι τό πιό ἁπλό. Τό πιό δύσκολο εἶναι πῶς ἐμεῖς, μέ τί μέθοδες καί τρόπους θά κάναμε πράξη ὅλ' αὐτά. Γιατί ἄλλο νά ξέρεις τί θελεις καί ἄλλο νά ξέρεις πῶς θά τό πετύχεις.

Ἔπειτα, ὅλη αὐτή ἡ δουλειά ἦταν ὄχι μόνο καινούρια μά κι' ἄν δέν κάνεις ἕνα συνεχῆ ἔλεγχο εἶναι πολύ δύσκολο νά βρεῖς ἄν ἀκολουθᾶς τό σωστό δρόμο, ἤ χτίζεις στήν ἄμμο. Γιατί ἄν ὀργανώσεις καλά ἤ κακά μιά ἐπιχείρηση αὐτό θά φανεῖ ἀμέσως στ' ἀποτελέσματα, θά τά μελετήσεις καί θά διορθώσεις πολλές ἀδυναμίες. Ἐνῶ ἐδῶ τά πράγματα διαφέρουν πολύ.

Ἔτσι κάναμε μια συνεχῆ μελέτη καί ἀναπροσαρμογή τῶν μεθόδων καί τῶν τρόπων μέ τούς ὁποίους προσπαθούσαμε ἡ πολιτική μας δουλειά νάναι τέτοια πού ἔπρεπε. Καί μάλιστα γιά τή Σχολή μας παρουσιάζονταν καί

κάτι τό καινούργιο. Θάπρεπε τά στελέχη μας νά νοιώσουν ὅλη τή σημασία τῆς πολιτικῆς δουλειᾶς καί τήν οὐσία της ὥστε ὄχι μόνο νά ὠφεληθοῦν ἀπ' αὐτήν μά καί νά μπορέσουν πηγαίνοντας στά τμήματα, νά συντελέσουν στό δυνάμωμά της, βοηθώντας ἔτσι στήν ἀνάπτυξη τῆς πολεμικῆς δραστηριότητας, τήν κατάχτηση τῆς στρατιωτικῆς τέχνης, στήν ἀποφασιστικώτερη διεξαγωγή τοῦ πολέμου ἀπ' τό ΔΣΕ.

Βασικά ἀπό δυό πλευρές μποροῦμε νά ἐξετάσουμε τήν πολιτική μας δουλειά στή σχολή:

Πρῶτο. 'Απ' τήν πλευρά τῆς πρακτικῆς της ἐκδήλωσης, μέ τήν ὅλη ὀργάνωση τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς στή Σχολή, τή συμπεριφορά καί βοήθεια τῶν στελεχῶν πρός τούς μαθητές, τό πνεῦμα πού θά δίναμε καί θά διαπότιζε ὅλη τή στρατιωτική ἐκπαίδευση, πράγματα πού θά ἐπιδροῦσαν στή σωστή διαπαιδαγώγηση τῶν μαθητῶν.

Δεύτερο. 'Από τήν πλευρά τῆς σειρᾶς τῶν μαθημάτων, διαλέξεων καί ἄλλης διαφωτιστικῆς δουλειᾶς, τήν καλή λειτουργία τῆς λαϊκοδημοκρατικῆς ὀργάνωσης πού θά συμπληρώναν τή σωστή διαπαιδαγώγηση τῶν μαθητῶν τήν ἀνάπτυξη τοῦ μορφωτικοῦ τους ἐπιπέδου, τοῦ πολιτικοῦ τους κριτηρίου καί τῆς συνειδητοποίησής τους.

Γενικά μποροῦμε νά ποῦμε πώς στό πρῶτο πετύχαμε πιό πολύ παρά στό δεύτερο.

Πραγματικά, τό πνεῦμα τῆς πειθαρχίας, τῆς τάξης, τῆς καθαριότητας, τῆς καλῆς ὀργάνωσης τῆς ἐπιμελητείας, ἡ ἱκανοποίηση τῶν ἄλλων ἀναγκῶν πού ὑπάρχουν—μέσ' τίς δυνατότητες πού ἔχουμε—μέ χίλιους δυό συνδυασμούς. 'Η καλή γενικά συμπεριφορά—ἐξαιρέσεις ἐλάχιστες πάντα ὑπάρχουν γιά νά μᾶς κάνουν πιό προσεχτικούς—ἡ βοήθεια στούς μαθητές, ἡ στοργή, ἡ φροντίδα γιά περιφρούρηση τῆς περιουσίας τοῦ λαοῦ πού βρισκόταν στή διάθεσή μας κτλ. βοήθησαν ὥστε οἱ μαθητές νά διαπαιδαγωγηθοῦν σωστά, νά πάρουν τήν πιό σωστή εἰκόνα γιά μίμηση καί νά διορθώσουν μιά σειρά ἀδυναμίες καί κακές συνήθειες στόν τρόπο πού σκέπτονταν καί ἐνεργοῦσαν προηγούμενα.

Πρός τήν κατεύθυνση φυσικά αὐτή βοηθοῦσαν καί οἱ διαπαιδαγωγικές ὁμιλίες πού κάναμε καί ὁ τρόπος καί τά μέτρα πού παίρναμε γιά νά διορθώσουμε τούς μαθητές πού πέφταν σέ σφάλματα. Στίς περιπτώσεις αὐτές ἀπευθυνόμασταν στή συνείδηση καί τό φιλότιμο τῶν μαθητῶν, δίχως νά τούς στραπατσάρουμε καί τούς ἐκθέσουμε ἀδικαιολόγητα.

Σ' ὅτι ἀφορᾶ τώρα τό δεύτερο, παρουσιάζονταν ὁρισμένα ἐμπόδια πού τά ξεπεράσαμε πιό δύσκολα ἀπ' ὅτι μπορούσαμε καί ἔπρεπε.

Τό πρῶτο ἦταν τό χαμηλό σχετικά μορφωτικό ἐπίπεδο—καλύτερα λίγες γραμματικές γνώσεις— τῶν μαθητῶν. (95 ο)ο εἶναι μόλις τελειόφοιτοι τοῦ δημοτικοῦ καί ἕνα μεγάλο ποσοστό ἀπ' αὐτούς μέ λιγώτερες γραμματικές γνώσεις). Δίπλα σ' αὐτό ἦταν σχετικά χαμηλή καί ἡ πολιτική κατάρτιση τῆς πλειοψηφίας τῶν μαθητῶν.

'Εμεῖς ὅμως, ἐνῶ μιλᾶμε γιά τήν ἀντιλαϊκή ἐκπαιδευτική πολιτική τῆς ἀντίδρασης, φαίνεται ὅτι μόνο μιά θεωρητική καί ἀφηρημένη γνώση εἴχαμε γιά τό ζήτημα αὐτό.

Γιατί ἀλλοιῶς δέ θά χάναμε πολύτιμες ὥρες γιά τήν ἱστορία, τή γεωγραφία, τήν τοπογραφία καί δέ θ' ἀραδιάζαμε σειρά ἀπό λεπτομέρειες πού χρειάστηκε ἀρκετός καιρός νά καταλάβουμε πώς εἶχαν σάν ἀποτέλεσμα οἱ μαθητές νά μή μάθουν κι' ἐκεῖνα τά βασικά πού μποροῦσαν καί πού ἦταν ἐπί τέλους καί τά ἀπαραίτητα.

Καί ἑπόμενα θάπρεπε παίρνοντας ὑπόψη τόν παράγοντα αὐτόν, μά καί ἀπό τήν ἄλλη πλευρά τήν ἐξυπνάδα, τό ζῆλο καί τήν προθυμία τῶν μαθητῶν γιά μάθηση νά ὀργανώσουμε καλύτερα τή μορφωτική μας γενικά δουλειά.

'Εδῶ ἀκόμα δέν εἶναι τί θά δώσεις, μά καί πῶς θά τό δώσεις. Πῶς θά μιλήσεις, μέ τί γλῶσσα. Μέ ποιό ἁπλό τρόπο καί ποιά σειρά συλλογισμῶν θά φτάσεις στό συμπέρασμα. Ποιό εἶναι τό βασικό πού πρέπει νά τονίσεις γιά νά μείνει καί ποιά τά δευτερεύοντα πού ὅταν ὑπάρχει φόβος νά μπερδευτοῦν μέ τό βασικό νά παραλείπονται. Ποιές εἶναι οἱ μίνιμουμ γνώσεις πού μποροῦν ν' ἀφομοιωθοῦν στό δοσμένο χρονικό διάστημα καί εἶναι οἱ ἄμεσα χρήσιμες καί ἀπαραίτητες σήμερα.

"Ετσι γιά τήν ἱστορία π.χ. περιοριστήκαμε στήν 'Ελλ. ἐπανάσταση, τοῦ 21 προσπαθώντας νά κάνουμε νά καταλάβουν τά προβλήματα πού εἶχε νά λύσει, τό ρόλο τῶν Κοτσαμπάσηδων στή διάρκεια τοῦ ἀγώνα. Τήν κατοπινή πολιτική τῆς ἀντίδρασης στήν περίοδο τοῦ "Οθωνα καί τῶν Γλύξμπουργ ὥστε νά μείνουν ἄλυτα καί νά μεγαλώσουν τά προβλήματα πού σήμερα θά τά λύσει μέ τόν ἀγώνα του ὁ Δ.Σ.Ε. μέ τή Λαϊκή Δημοκρατία.

Μέ τό ἴδιο πνεῦμα τοῦ τί χρειάζεται καί πρέπει νά μάθει τό αὐριανό στέλεχος τοῦ Δ.Σ, γίνονται τά μαθήματα τῆς γεωγραφίας, τοπογραφίας καί μερικά μαθήματα κατώτερης ἐκπαίδευσης ('Αριθμητική, 'Ελληνικά).

Τό διάβασμα τοῦ Δελτίου εἰδήσεων καί ἡ ἀνάλυσή του, τό διάβασμα τοῦ «Δ. Στρατοῦ» καί τῶν ἄλλων ἐκδόσεων δέ γίνεται τόσο καλά, πού χρειάζεται καί μποροῦσε. Σέ εἰδικά φροντιστήρια λύνουμε μιά σειρά ἀπορίες τῶν μαθητῶν καί μέ ἄλλα μαθήματα, διαλέξεις συζητήσεις κ.λ.π. θίγουμε ἄλλα σοβαρώτατα ζητήματα τοῦ Δ.Σ.Ε (πειθαρχία, ἐπαγρύπνηση, χαρακτηριστικά τοῦ Λαϊκοῦ 'Αξιωματικοῦ, ὁρισμένα ἄρθρα ἀπ' τό περιοδικό τοῦ Δ.Σ.).

Τέλος μέ μιά σειρά ἁπλῶν πολιτικῶν μαθημάτων μέ τό γενικό τίτλο «τί εἶναι καί γιατί παλεύει ὁ Δ.Σ.Ε» κι' ὅταν ἁπλά ἀναλύσαν

ται τό γιατί πολεμᾶμε, τί εἶναι ἡ Λαϊκή Δημοκρατία, πῶς ὁ Δ.Σ.Ε τήν κάνει πράξη σήμερα, συμπληρώνουμε τήν πολιτική διαπαιδαγώγηση τῶν μαθητῶν.

Ἕνα ἄλλο ἀδύνατο σημεῖο στήν πολιτική μας δουλειά—ἀδύνατο σημεῖο νομίζω σ' ὅλο τό Δ.Σ.- ἦταν ἡ ἐσωοργανωτική ζωή, ὅπως ἐκδηλώνονταν μεσ' στίς δημοκρατικές συνελεύσεις. Μέ τήν πειθαρχία πού ὑπάρχει μεσ' στό Δ.Σ. καί πού πρέπει ἀκόμα νά δυναμώσει—καί κυρίως ἀπό παρανόησή της οἱ μαχητές μας κινδυνεύουν νά χάσουν τήν ὀντότητά τους, τόν προσωπικό τους χαρακτῆρα τοῦ ἀγωνιστῆ. Πού συμμετέχει μέ τόσο ἐνθουσιασμό καί ἀφοσίωση στόν πόλεμο, μά πρέπει νά συμμετέχει σ' αὐτόν ὄχι μόνο μέ τ' ὅπλο στό χέρι μά καί μέ τό μυαλό. Πού, πρέπει μεσ' στίς δημοκρατικές συνελεύσεις νά λέει τή γνώμη του, νά κριτικάρει ὅλη τή δουλειά, τή δική του καί τῶν ἄλλων, ἔτσι πού ὁ Δ.Σ. νά στηριχθεῖ πάνω στήν κολλεκτιβίστικη προσπάθεια ὅλων τῶν μαχητῶν του γιά τή βελτίωση τῶν συνθηκῶν κάτω ἀπ' τίς ὁποῖες ὑπάρχει, ἀναπτύσσεται καί πολεμᾶ.

Κι' ὅταν ὁ μαχητής νοιώσει πώς αὐτός ὁ ἴδιος μέσα ἀπ' τίς δημοκρατικές συνελεύσεις μέ τή δημοκρατική συζήτηση παίρνει ἀποφάσεις πού ὕστερα θά τίς ἐκτελέσει πιό πρόθυμα ὁ Δ.Σ. θά γίνει πιό γερός, πιό ἀνίκητος. Τότε ἄν ἐκεῖ μεσ' τίς δημοκρατικές συνελεύσεις ὁ μαχητής ἀποκτήσει τό θάρρος τῆς γνώμης καί ἀναπτύξει τήν προσωπικότητά του θά κάνουμε ὥστε νά ἀναπτυχθοῦν μέσα του ὅλα τά χαρίσματα τοῦ λαϊκοῦ ἀγωνιστῆ. Ἡ πρωτοβουλία, ἡ πρωτοτυπία, ἡ φωτεινή σκέψη τό πεῖσμα στήν ἐκτέλεση τῆς ἀποστολῆς καί τότε ὁ Δ.Σ. πού κάθε μαχητής του θἆναι ἕνας τέτοιος ἀγωνιστής θά δυναμώσει περισσότερο.

Σοβαρός τομέας τῆς πολιτικῆς μας δουλειᾶς, ἑπόμενα, εἶναι ἡ καλή ὀργάνωση τῶν δημοκρατικῶν συνελεύσεων, πού πρέπει νά προετοιμάζονται καλά. Νά μελετιοῦνται τά θέματα πού θά τίς ἀπασχολοῦν καί νά πετύχει ἡ συμμετοχή ὅλων στή συζήτηση. Φυσικά οἱ ἀποφάσεις τῶν δημοκρατικῶν συνελεύσεων πρέπει νά ἐξυπηρετοῦν τούς γενικούς σκοπούς τοῦ Δ.Σ. Νά ἀποβλέπουν στό δυνάμωμα τῆς πειθαρχίας, τήν πιστή ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν, τήν ἔνταση τῆς πολεμικῆς προσπάθειας κλπ.

Καί ἄν ἔτσι ὀργανώσουμε τίς δημοκρατικές συνελεύσεις -καί αὐτό προσπαθοῦμε νά πετύχουμε στή σχολή μας- θ' ἀποφύγουμε μιά σειρά ἀδυναμίες καί θά διορθώσουμε μιά σειρά ἐλλείψεις.

Προηγούμενα μίλησα γιά ὁρισμένα ἐμπόδια ὅπως τό χαμηλό μορφωτικό ἐπίπεδο τῶν μαθητῶν. Μά ὑπάρχει καί ἄλλο πού εἶναι σοβαρότερο. Τό ὅτι ὑποτιμᾶται γενικά ἡ πολιτική δουλειά ἀπ' τούς μαθητές καί πολλά στελέχη μας, πού κάνουν ἕνα μηχανικό ξεχωρισμό της ἀπ' τήν ὅλη στρατιωτική ἐκπαίδευση καί δέν καταλαβαίνουν τή σημασία της. Ἀκόμα ἡ ὄρεξη γιά μάθηση, ὁ ζῆλος καί ἡ προθυμία τους κατευθύνεται καί συγκεντρώνεται πολύ περισσότερο στά «καθαρά» στρατιωτικά παρά σ' ὅλα τά ἄλλα «πολιτικά» μαθήματα. Ἀκόμα, γενικά, οἱ μαθητές δέ διαβάζουν. Φυσικά καί γιατί δέν ἔχουν συνηθίσει. Καί δέν ἀπασχολοῦνται μέ μιά σειρά πολιτικά ζητήματα καί γεγονότα ἐσωτερικά καί ἐξωτερικά πού ἔχουν τόση σημασία γιά τόν ἀγῶνα μας.

Ἡ ἀδυναμία αὐτή παρουσιάζεται ἀκόμα καί μέσα στούς ἀξιωματικούς ἐκπαιδευτές πού δέ διαβάζουν ὅσο χρειάζεται καί δέν παρακολουθοῦν ὅσο πρέπει τά γενικότερα προβλήματα τοῦ ἀγῶνα τοῦ Δ.Σ.Ε. Εἶναι χαρακτηριστικό πώς σέ μιά σειρά συζητήσεις πού ἄρχισαν πάνω στή μπροσούρα «ὅλοι στ' ἅρματα, ὅλα γιά τή νίκη», τά ἄρθρα «νά μάθουμε νά πολεμᾶμε» κ.ἄ. καί παρά πού εἰδοποιήθηκαν ἔγκαιρα νά τά μελετήσουν, μερικοί, οἱ πιό νεώτεροι δέ διάβασαν καθόλου.

Αὐτοῦ ἑπόμενα βρίσκεται ἄλλη μιά ἀδυναμία τῆς πολιτικῆς μας δουλειᾶς. Ὅτι δέν καταφθώσαμε νά κάνουμε τούς μαθητές -καί τά στελέχη μας- νά ζητᾶν νά διαβάζουν, νά μάθουν, νά πλατύνουν τούς ὁρίζοντες τῆς σκέψης τους. Νά τούς κάνουμε νά ζητᾶν νά μποῦν στό νόημα καί νά νοιώσουν σ' ὅλο της τό βάθος αὐτό πού λέμε λαϊκοδημοκρατική πολεμική ἐπιστήμη καί τέχνη. Μέ κίνδυνο νά συγκεντρώσουν στεγνές γνώσεις πού ἄν δέν τίς προσαρμόσουν δημιουργικά καί πρωτόβουλα στή ζωή καταντοῦν πολλές φορές βλαβερές, γιατί στενεύουν τό μυαλό, τήν προοπτική, δέ δίνουν εὐκαιρία στήν ἀνάπτυξη τῆς πρωτοβουλίας καί τῆς πρωτοτυπίας πού εἶναι ἀπ' τά καλύτερα χαρακτηριστικά χαρίσματα ἑνός ἀγωνιστῆ.

Ἄν, ἑπόμενα, μέ τήν πολιτική μας δουλειά κοντά σ' ὅλα τά ἄλλα πετύχουμε νά ξυπνήσουμε μεσ' στούς μαθητές μας τήν ἔντονη ἐπιθυμία νά μαθαίνουν ὁλοένα καί περισσότερα, νά συμπληρώνουν διαρκῶς τίς γνώσεις τους μ' ὅ,τι καινούργιο ἔχει νά παρουσιάσει ὁ ἀγῶνας τοῦ Δ.Σ.Ε., τότε μέ τήν ἐξυπνάδα πού διαθέτουν, μέ τή βοήθεια τῆς πλούσιας πείρας τοῦ Δ.Σ.Ε. πού δίνεται μέ τά ἔντυπά του καί τή ζωντανή βοήθεια τῶν διοικήσεων θά ξεπεράσουμε ὅλες τίς ἀδυναμίες πού προέρχονται ἀπό ὁπουδήποτε. Καί ἡ πολιτική μας δουλειά θά πετύχει στό σκοπό της δημιουργώντας τά στελέχη ἐκεῖνα πού αὔριο σάν ἀξιωματικοί τοῦ Δ.Σ.Ε. θά βοηθήσουν στήν καλύτερη διεξαγωγή τοῦ πατριωτικοῦ πολέμου.

Η ΝΕΟΛΑΙΑ ΜΑΣ ΣΤΟΝ ΕΝΟΠΛΟ ΑΓΩΝΑ

ΣΤΑΥΡΟΥ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ Νεολαία τῆς Ἑλλάδος, ὀκτὼ χρόνια τώρα, πολεμάει τὸ φασισμὸ καὶ τοὺς ξένους καταχτητές. Σήμερα, συνεχίζει τὸν ἴδιο ἀγώνα, πολεμώντας μέσα στὶς γραμμὲς τοῦ Δ. Σ. Ε., μὲ αὐταπάρνηση καὶ ἡρωϊσμό, ποὺ ἐμψυχώνει καὶ φλογίζει ὁλόκληρο τὸ λαϊκο-ἀπελευθερωτικὸ μας κίνημα. Δὲ μποροῦσε, παρὰ νὰ τραβήξει αὐτὸ τὸ δρόμο ἡ Νεολαία μας. Πάνω στὸ κορμὶ καὶ τὴ συνείδησή της, γράφτηταν ἀνεξίτηλα, μὲ τὶς σφαῖρες τῶν ἐκτελεστικῶν ἀποσπασμάτων καὶ τὸ συρματόσκοινο τῶν Σούρληδων, τ' «ἀγαθὰ» τῆς «Νέας Τάξης», τοῦ Χίτλερ, τῆς «Δυτικῆς Δημοκρατίας» τοῦ Μπέβιν, καὶ τῆς ἀμερικάνικης «Βοήθειας» τοῦ Τρούμαν. Τὰ δημοκρατικὰ ἰδανικὰ τῆς Νεολαίας μας, τὸ ἀδιάλλαχτο πνεῦμα τῆς ἐθνικῆς τιμῆς καὶ ἀνεξαρτησίας, ἔχουν ζυμωθεῖ μὲ τὸ αἷμα της. Τὴ Νεολαία τῆς Ἑλλάδας, μήτε μὲ τὴ μεγάλη ἰδέα καὶ τὴ σλαβοφοβία, μήτε μὲ τὰ κατηχητικὰ καὶ τὸ χασίς, μήτε μὲ το μπλέξιμό της στὸ μοναρχοφασιστικὸ στρατό, δὲ θὰ μπορέσουν νὰ τὴν κερδίσουν στὸν ἀντιλαϊκό τους ἀγώνα οἱ μοναρχοφασίστες κι' οἱ ξένοι ἀφέντες τους. Κι' αὐτοὶ ἀκόμα οἱ νέοι, ποὺ δὲν ξεσηκώθηκαν στον ἔνοπλο ἀγῶνα, στὶς κατεχόμενες περιοχές, στὸ βάθος νοιώθουν πὼς μονάχα ἡ νίκη τοῦ Δ. Σ. τὸ στέριωμα τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας, θ' ἀνοίξει γι' αὐτοὺς τὸ δρόμο γιὰ τὸ μέλλον τους, μακρυὰ ἀπ' τὴν κόλαση τοῦ μοναρχοφασισμοῦ καὶ τῆς ἀμερικανοκρατίας.

Ὡστόσο, τὸ πρόβλημα τῆς Νεολαίας, γιὰ το λαϊκοδημοκρατικὸ μας κίνημα, δὲν εἶναι σήμερα τόσο ἁπλό: Χιλιάδες νέοι καὶ κοπέλλες πολεμοῦν ἡρωϊκὰ μέσα στὸ Δ.Σ. Ἀλλὰ χιλιάδες ἀκόμα νέοι, μένουν στὶς κατεχόμενες περιοχές καὶ στὰ κέντρα, μακρυὰ ἀπ' τὸν ἔνοπλο ἀγώνα, κι' ἄλλες χιλιάδες νέοι, σέρνονται μέσα στὸ μοναρχοφασιστικὸ στρατό.

Ἀκόμα, παρὰ τὸ ἀνώτερο μαχητικὸ πνεῦμα καὶ τὰ πολεμικὰ κατορθώματα τῆς ἔνοπλης Νεολαίας μας, δὲ μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς βρέθηκαν καὶ ἀναπτύχθηκαν ὡς σήμερα, ὅλοι οἱ τρόποι καὶ οἱ μέθοδες γιὰ τὴν ἀνώτερη πολεμικὴ ἀπόδοση τῆς στρατευμένης Νεολαίας μας. Μποροῦμε λοιπὸν νὰ ποῦμε, πὼς γιὰ τὸ λαϊκοδημοκρατικο μας κίνημα καὶ ἰδιαίτερα γιὰ τὸ κίνημα τῆς νέας γενιᾶς, ὑπάρχει σήμερα αὐτὸ τὸ ζωτικὸ πρόβλημα:

Πὼς νὰ ξεσηκώσουμε στὸν ἔνοπλο ἀγώνα, τὶς δεκάδες χιλιάδες τῶν νέων ποὺ βρίσκονται στὶς κατεχόμενες καὶ μισοελεύθερες περιοχές καὶ ἰδιαίτερα στὰ κέντρα. Πὼς ν' ἀξιοποιήσουμε στὸ ἔπακρο γιὰ τὸ πολεμικὸ ἔργο τοῦ Δημοκρατικοῦ μας Στρατοῦ, τὶς ἰδιαίτερες μαχητικές ἀρετές τῆς στρατευμένης Νεολαίας μας. Πὼς νὰ κρατήσουμε μακρυὰ ἀπ' τὴ μισθοφορικὴ διαφθορά, καὶ νὰ βγάλουμε στὸ σωστὸ λαϊκὸ δρόμο τὶς δεκάδες χιλιάδες νέους, ποὺ εἶναι ἀδέρφια μας, παιδιὰ τοῦ λαοῦ, κι' ὅμως σέρνονται μέσα στὸ στρατὸ τῶν ξενόδουλων. Πὼς νὰ ξεσηκώσουμε σ' ὁλόκληρη τὴ Νεολαία τῆς Ἑλλάδας, ὡς τὰ σχολειὰ καὶ τὰ ἐργοστάσια τῶν πόλεων, τὸ ἀκατανίκητο λαϊκο-ἐπαναστατικὸ πνεῦμα τοῦ Δημοκρατικοῦ μας Στρατοῦ. Μονάχα ὅταν ἀποφασιστικά, νικηφόρα, ἀντιμετωπίσουμε αὐτὸ τὸ πρόβλημα, θὰ μπορέσουμε νὰ ποῦμε πὼς τὸ δοξασμένο ἀπελευθερωτικὸ κίνημα τῆς ἑλληνικῆς Νεολαίας, ἐκτέλεσε καὶ στὸ σημερινὸ ἀγώνα τὴν ἱστορική του ἀποστολὴ γιὰ τὴ νίκη τοῦ Δημοκρατικοῦ μας λαοῦ.

* * *

Ἀποφασιστικὸ ρόλο γιὰ τὸ ξεσήκωμα ὁλόκληρης τῆς Νεολαίας μας στὸν πολλαϊκὸ πόλεμο, θὰ παίξει ἡ πολεμικὴ ἐπίδοση, οἱ νικηφόρες μάχες τῆς ἔνοπλης Νεολαίας μας καὶ τῶν πολεμικῶν της τμημάτων. Ἡ πολεμικὴ δράση τῶν τμημάτων τῆς Δ. Ν., πρέπει ν' ἀναπτυχθεῖ ἀκόμα περισσότερο. Οἱ σχηματισμοὶ τῆς Νεολαίας μας ν' ἀναδειχτοῦν μὲ τὰ πολεμικά τους κατορθώματα «ΕΠΙΛΕΚΤΟΙ». Μακρυὰ ἀπὸ κάθε πνεῦμα αὐτοϊκανοποίησης, τὰ στελέχη τῶν τμημάτων τῆς Δ. Ν. δεν πρέπει νὰ βρίσκουν ἡσυχία, ὅσο τὸ τμῆμα τους δὲ γίνεται ἕνα ξακουστὸ τμῆμα τοῦ Δ. Σ., ὅσο δὲ γίνεται «ἐπίλεκτο». Ὁρισμένα ἀπ' τὰ τμήματα τῆς Δ. Ν. ὅπως τῆς Δ. Μακεδονίας μέσα στην πρωτοβουλία, ἀδιάκοπη, ἐπιθετικὴ δράση, βρίσκουν τὸ δρόμο γιὰ τὴν ἀξιοποίηση στὸν ἀνώτερο βαθμὸ τῶν πολεμικῶν ἀρετῶν τῆς Νεολαίας,

τό δρόμο γιά νά γίνουν τά τμήματα αύτά
«έπίλεκτα.» Σέ όρισμένα 'Αρχηγεΐα όμως,
έξακολουθοΰν να ύπάρχουν μικροί σχη-
ματισμοί, όπως διμοιρίες, πού δέν είναι
δυνατό ν' άνταποκριθοΰν στούς σκοπούς
τής συνκρότησηρς ξεχωριστών τμημάτων
τής Δ. Ν. στη σημερινη μορφη τοΰ πολέ-
μου ν' άναπτύξουν άνώτερη πολεμική δρά-
ση, πού νά ξεσηκώσει τή Νεολαία τής πε-
ριοχής.

'Ο καλύτερος τρόπος συνκρότησης τών
τμημάτων τής Δ. Ν. Ε. είναι νά δημιουρ-
γεΐται ένα ταγμα, ή ταξιαρχία, στά πλαί-
σια 'Αρχηγείου Περιοχής, ή άνάλογης με-
γάλης μονάδας, καί άπ' τους πιό όρμητι-
κούς καί θαρραλέους μαχητές τής Δ. Ν.
νά συγκροτοΰνται στίς άλλες περιοχές μι-
κρά τμήματα 'Ελεύθερων Σκοπευτών, σαμ
ποτέρ, αύτοματιστών Ιππικοΰ τής Δ. Ν.
Σ' αύτή τή μορφή τής δρασης, άξιοποιοΰν-
ται άκόμα περισσότερο οί άρετές πού πη-
γάζουν άπ' τήν ψυχολογία τοΰ νέου. 'Η
πείρα δείχνει ότι σέ τέτοια τμήματα οί
νέοι θαυματουργοΰν. 'Ακόμα, ή δράση
στελεχών καί μαχητών, τής Δ. Ν. σέ τέ-
τοια τμήματα, τούς δίνει τίς περισσότερες
δυνατότητες νάρθουν σ' έπαφή καί μέ
τά χτυπήματά τους, νά ξεσηκώσουν τή
Νεολαία στίς μισοελεύθερες καί στίς κα-
τεχόμενες περιοχές.

'Η όργάνωση τής Δημοκρατικής Νεο-
λαίας στά τμήματα τοΰ Δ. Σ. δέ γίνεται
γιά νά ύπάρχει τυπικά καί όργάνωση Νε-
ολαίας. Γίνεται γιά νά βοηθήσει ούσια-
στικά, συγκεκριμένα τό πολεμικό έργο τών
τμημάτων τοΰ Δ.Σ. καλλιεργώντας τίς πο-
λεμικές άρετές τής Νεολαίας, ξεσηκώνον-
τας τό πνεΰμα της πρωτοπορείας, στήν
ύπερνίκηση τών δυσκολιών καί στίς θυσί-
ες, τό πνεΰμα τής έπίθεσης καί τής νίκης.
'Η Δημ. Νεολαία όργανώνει τήν έσωτερι-
κή ζωή τών μαχητών, τήν πλουτίζει καί
την ανεβάζει. Με τήν ψυχαγωγί , τούς ά-
γώνες, την άμιλλα, δίνει πιό πολύ ζωντά-
νια καί λεβεντιά στά τμήματα τοΰ Δ. Σ.

'Η Δ.Ν. μέ τούς πολεμικούς της σχη-
ματισμούς καί τήν όργάνωσή της στά τμή-
ματα, όταν δώσει σωστό περιεχόμενο στή
δράση της, μπορεΐ νά βοηθήσει άποφασ -
στικα στην άνώτερη πολεμική έπίδοση τής
στρατευμένης Νεολαίας.

Κι' αύτή ή έπίδοση, τά πολεμικά κα-
τορθώματα, οί μάχες καί οί νίκες τής έ-
νοπλης Νεολαίας μας, είναι αύτά πού θά
παίξουν το βασικότερο ρολο στό ξεσήκω-
μα χιλιάδων νέων στον ένοπλο άγώνα.

* * *

Στίς μισοελεύθερες, στίς κατεχόμενες
περιοχές καί στά κέντρα, τά στελέχη τοΰ
δημοκρατικοΰ κινήματος τής Νεολαίας, τά
στελέχη τής ΕΠΟΝ, οί παλιοί άνταρτο-
επονίτες, πρέπει νά όργανώσουν μικρές ό-
μάδες έλεύθερων σκοπευτών καί σαμπο-
τέρ τής Δ.Ν., άπ' τούς πιό τολμηρούς καί
άφοσιωμένους άγωνιστές τής Νεολαίας.
Τά πετυχημένα χτυπήματά τους, ώς μέσα
στίς φωλιές τών μοναρχοφασιστών, θά
ξεσηκώσουν τήν πολεμική όρμή σέ χιλιά-
δες νέους καί θάναι ή πιό ζωντανή διαφώ-
τιση για τό ποΰ είναι σήμερα ή θέση κά-
θε νέου δημοκράτη. Οί δημοκρατικές όρ-
γανώσεις τής Νεολαίας στίς πόλεις, μα-
κρυά άπό κάθε δισταγμό καί άναμονή πού
σατανικά καλλιεργοΰν ξένοι καί μοναρχο-
φασίστες, πρέπει νά σαλπίσουν πολεμικό
συναγερμό στά Ν ατα, νά όργανώσουν μέ
κάθε μέσο τήν έξοδο τών νέων πρός το
βουνό, νά ξεσηκώσουν πλατιά έλευθερο-
σκοπευτική καί σαμποταριστική δράση έ-
νάντια στούς βασανιστές τοΰ λαοΰ. "Ολη
ή διαφώτιση καί ή ζύμωση στις μάζες τής
Νεολαίας στά κέντρα, δέ φτάνει πιά ση-
μερα νά δείχνει πώς στόν άγώνα τοΰ Δ.Σ.
κρίνεται τό μέλλον τής Νεολαίας. Πρέπει
νά πείθει, πώς ή νίκη, όσα έμπόδια κι' ό-
σες δυσκολίες κι' άν σωριάσει ό έχθρός, εί-
ναι τοΰ Δ.Σ , ει ναι τοΰ λαοΰ μας, πώς ή
νίκη θάρθει τόσο συντομότερα, όσο περισ-
σότεροι νέοι τραβήξουν τό δρόμο τής τιμής,
τό δρόμο πού χαράζει ό λαϊκός έπαναστα-
τικός στρατός.

"Εργο τών δημοκρατικών όργανώσεων
στίς πόλεις, είναι νά συνεπάρουν καί πά-
λι τή Νεολαία, όπως στόν καιρό τής χιτ-
λερικής κατοχής, μέ τό νικηφόρο πολεμι-
κό παλμό τών σημερινών άνταρτοεπονιτών,
τών ήρωϊκών μαχητών τής Δ.Ν., νά έμφυ-
σήσουν τό πνεΰμα τοΰ άστείρευτου πολε
μικοΰ ένθουσιασμοΰ πού κυριαρχεΐ στήν
ύπαιθρο καί κορυφώνεται μέσα στίς γραμ-
μές τ ΰ λαϊκοΰ έπαναστατικοΰ μας
Στρατοΰ.

Αύτόν τόν παλμό κι' αύτό τό πνεΰμα,
θά χρειαστεΐ σέ πολλές περιπτώσεις, νά
τά μεταδόσουν στή Νεολαια τών κέντρων,
στελέχη τής Δ Ν. πού έζησαν τόν άγώνα
τοΰ Δ.Σ. κι' είναι έμψυχωμένα άπό τή
ρωμαλέα αισιοδοξία πού χαρακτηρίζει
τούς μαχητές του.

"Εργο άκόμα τών όργανώσεων τής Νε-
ολαίας στίς πόλεις καί στην ύπαιθρο, εί-
ναι ν' άναπτύξουν πλατιά, όργανωμένη,
συστηματική κι' άδιάκοπη διαφωτιστική,
διαλυτική δουλειά μέσα στούς χιλιάδες
νέους τοΰ μισθοφορικοΰ στρατοΰ. Στούς
νέους φαντάρους, πρέπει νά βάζουμε ό-
λους τούς δρόμους, πού θά μπορούσαν
νά τούς άπαλλάξουν άπ' τό θανάσιμο
κίνδυνο καί τήν ταπείνωση νά είναι
σθοφόροι τών άμερικάνων ιμπεριαλιστών,

καὶ νὰ πολεμοῦν τοὺς μαχητὲς τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας. Νὰ τοὺς βοηθήσουμε νὰ συνδεθοῦν μὲ ἀντάρτικα τμήματα ἢ νὰ λιποτακτήσουν. Στὸν τομέα αὐτό, οἱ ἐπονίτες κι' οἱ ἐπονίτισσες κι' αὐτὰ τὰ ἀετόπουλα μας, ἔχουν πλούσια πεῖρα, ἀπ' τὸν καιρὸ τῆς χιτλερικῆς κατοχῆς καὶ μποροῦν ν' ἀναπτύξουν τὴν πιὸ γόνιμη δράση. Τὸ ἔδαφος μέσα στὸ μισθοφορικὸ στρατὸ καὶ ἰδιαίτερα στὴν ἐθνοφρουρὰ σ' αὐτὴ τὴν περίοδο τῶν συνεχῶν ἀποτυχημένων ἐκστρατειῶν τους καὶ ὕστερα ἀπὸ τὶς εἰρηνευτικὲς δηλώσεις τῆς Δημοκρατικῆς μας Κυβέρνησης, εἶναι πιὸ πρόσφορο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ καὶ ὁλοένα θὰ γίνεται καταλληλότερο. Ὅσοι νέοι δημοκράτες ἔχουν συγγενεῖς, φίλους, γνωστούς, στὸ μισθοφορικὸ στρατὸ δὲν πρέπει νὰ χάνουν καμμιὰ δυνατότητα, ἀκόμα καὶ τὴν ἀλληλογραφία καὶ τὴν ἀνάπυξη σχέσεων, γιὰ νὰ τοὺς χαράζουν τὸ δρόμο τῆς φυγῆς, ἀπ' τὸ μοναρχοφασιστικὸ στρατό, τὸ μοναδικὸ δρόμο τῆς σωτηρίας τους, τὸ δρόμο τοῦ γρήγορου τέλους τοῦ ἐμφυλίου πολέμου.

Οἱ ὀργανώσεις τῆς Δ.Ν., οἱ ὀργανώσεις τῆς ΕΠΟΝ, κάθε προοδευτικὴ ὀργάνωση τῆς Νεολαίας, πρέπει τὴν περίοδο αὐτὴ ποὺ οἱ μοναρχοφασίστες καὶ οἱ ξένοι καταπιεστὲς ἐπιχειροῦν νὰ δόσουν «ἀποφασιστικὸ χτύπημα» στὸ Δημοκρατικό μας Στρατό, τὴ μοναδικὴ δύναμη κι' ἐλπίδα τοῦ λαοῦ μας σήμερα, νὰ ξεσηκώσουν τὴν πιὸ ἀποφασιστική, τὴν πιὸ θαραλέα μαχητικὴ δράση ὡ. τὶς φωλιὲς τοῦ ἐχθροῦ.

Ὅλα τὰ στελέχη τῆς Δ.Ν. ποὺ δουλεύουν στὴν ὕπαιθρο νὰ γίνουν ἐλεύθεροι σκοπευτὲς καὶ σαμποτέρ, νὰ ἐξασφαλίσουν ἐπαφὴ μὲ ὅσο τὸ δυνατὸ περισσότερους νέους στὶς κατεχόμενες περιοχές, νὰ ξεσηκώσουν μὲ τὴν τολμηρή τους δράση χιλιάδες νέους μαχητὲς στὸν ἔνοπλο ἀγώνα. Τὰ στελέχη τῆς Δ.Ν. στὶς πόλεις, πρέπει νὰ ἐκτελέσουν τὸ καθῆκον τους ἀντίκρυ στὴν ἀλύγιστη ἑλληνικὴ Νεολαία ποὺ τοὺς ἀνάδειξε ἡγέτες της, ἀντίκρυ στὸ λαό μας. Μὲ τ' ὅπλο στὸ χέρι, μαζὶ μὲ τοὺς καλύτερους νέους πατριῶτες, ν' ἀνοίξουν μέτωπο γιὰ τοὺς μοναρχοφασίστες, σὲ κάθε δρόμο καὶ σὲ κάθε γειτονιὰ τῆς Ἀθήνας, τοῦ Πειραιᾶ, τῆς Θεσσαλονίκης, ὅλων τῶν κέντρων τοῦ ἐχτροῦ.

Τὰ τμήματα τῆς Δ.Ν. στὴν περίοδο αὐτή, μέσα στὴ φωτιὰ τῆς μάχης ν' ἀναδειχτοῦν στὰ καλύτερα τμήματα τοῦ Δ.Σ. καὶ νὰ ἀναπτυχθοῦν.

Μὲ ρυθμοὺς πολεμικούς, τὰ στελέχη καὶ οἱ μαχητὲς τῆς Δ.Ν. καὶ τῆς ΕΠΟΝ, πρέπει σήμερα νὰ ἐκτελέσουν τὴν ὑπεύθυνη ἀποστολή τους, γιὰ τὸ ἀκόμα πιὸ πλατύ, πιὸ ὁρμητικὸ ξεσήκωμα τῆς Νεολαίας μας στὸν ἔνοπλο ἀγώνα. Τότε μονάχα θὰ μπορέσουμε νὰ ποῦμε πὼς ἡ σημερινὴ Νέα Ἑλληνικὴ Γενιά, στάθηκε καὶ πάλι ἡ ἀστείρευτη δύναμη, γιὰ τὴ νίκη τοῦ λαϊκοῦ ἐπαναστατικοῦ μας Στρατοῦ.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΒΟΡΕΙΑ ΠΙΝΔΟΣ

'Αντιστράτηγου ***Γ. ΚΙΚΙΤΣΑ***

Στόν πόλεμο ὑπολογίσιμος παράγοντας γιά τή διεξαγωγή του εἶναι καί τό ἔδαφος. Σέ πολλές περιπτώσεις τήν τακτική μας τήν προσαρμόζουμε σύμφωνα μέ τήν ἰδιομορφία του.

Τό ἔδαφος τῆς χώρας εἶναι στό μεγαλύτερο μέρος ὀρεινό, σκεπάζεται ἀπό ὀρεινούς ὄγκους πού τούς σχηματίζουν διάφορα ὀρεινά συγκροτήματα. Ὁ πιό βασικός ὀρεινός ὄγκος εἶναι τῆς Πίνδου. Ἀρχίζει ἀπό τά σύνορα τῆς Ἀλβανίας καί φθάνει μέχρι τόν Κορινθιακό Κόλπο. Χωρίζεται σέ τρία μεγάλα κομμάτια. Βόρεια, Κεντρική καί Νότια Πίνδο.

Ἡ Βόρεια Πίνδος βρίσκεται στό χῶρο τῆς Δ. Μακεδονίας, σχηματίζεται ἀπό τά ὀρεινά συγκροτήματα Γράμμου, Βόϊου, Σμόλικα, Ὀρλιακα, Χάσια, Ἀντιχάσια, Καμβούνια. Τά συγκροτήματα Ζαγορίων τῆς Τύμφης.

Ἡ Βόρεια Πίνδος χωρίζεται Β. Α. ἀπό τήν ὑπόλοιπη Δ. Μακεδονία μέ τό ποτάμι Ἀλιάκμωνα πού ἡ μιά του πηγή ξεκινάει ἀπό τίς κορφές τοῦ Γράμμου. Ν.Α. ἀπό τά Στενά Σαρανταπόρου πού περνάει τό ποτάμι Τιταρίσιος. Νότια μέ τή Θεσσαλία ἀπό τό ποτάμι Πηνειό πού οἱ πηγές του ξεκινᾶνε ἀπό τίς πλαγιές τῆς Βόρειας καί Κεντρικῆς Πίνδου ἀπό τό ὕψος Κατάρας, Δοκίμη. Νότιο Δυτικά ἀπό τίς πηγές τοῦ Ἀράχθου πού μιά ἀπ' αὐτές ξεκινάει ἀπό τό ὕψος Κατάρας Δοκίμη. Δυτικά ἀπό τό Φαράγγι τοῦ Βίκου καί καταλήγει Β.Δ. στή συνάντηση τῶν δυό ποταμῶν Βοϊδομάτη καί Ἀώου.

Τά ὀρεινά συγκροτήματα πού σχηματίζουν τή Β. Πίνδο χωρίζονται μεταξύ τους ἀπό ποτάμια μικρότερα, χειμάρους, βαθειές χαράδρες, ρεματιές. Συνδέονται μεταξύ τους σέ ὁρισμένες προσβάσεις μέ ἁμαξιτούς δρόμους καί περισσότερο μέ δρόμους ἡμιονικούς καί μονοπάτια πού περνᾶν ἀπό ὁρισμένες ὑποχρεωτικές διαβάσεις, στενά καί ἀπόκρημνα φαράγγια. Στήν ἐξωτερική περίμετρο διέρχονται βασικές ὁδικές ἀρτηρίες καί μιά περνάει κατά πλάτος τοῦ κορμοῦ στό σημεῖο πού χωρίζεται μέ τήν Κεντρική- δρόμος Καλαμπάκα—Γιαννίνων.

Οἱ ἐπιτελικοί χάρτες σημειώνουν ὁρισμένα βασικά χαρακτηριστικά στενά καί διαβάσεις πού εἶναι γνωστά τόσο γιά τή στρατιωτική ἀλλά καί συγκοινωνιακή τους ἀξία. Δέ σημειώνουν ὅμως οὔτε χαρακτηρίζουν ὅλα τά ὑποχρεωτικά στενά καί περάσματα πού ὑπάρχουν σέ ὅλους τούς ὀρεινούς ὄγκους καί πού ἔχουν σπουδαία τοπική στρατιωτική σημασία. Τά περισσότερα τέτοια στενά καί ὑποχρεωτικές διαβάσεις βρίσκονται στό κάθε ὀρεινό συγκρότημα σέ ἐπίκαιρα σημεῖα πού ἐλεγχόμενα καί λόγω τῆς φυσιολογικῆς διαμόρφωσής τους ἀπαγορεύουν τήν κίνηση πρός ὁρισμένες κατευθύνσεις.

Στούς ἐπιτελικούς χάρτες δέ σημειώνονται διάφοροι ἁμαξιτοί δρόμοι, καινούργια μονοπάτια ἤ δέ σημειώνονται κανονικά. Τά χρονικά ὅρια πού πραγματοποιήθηκε ἡ ἀποτύπωση καί τυχόν διορθώσεις, εἶναι ἀρκετά μεγάλα καί οἱ ἀλλοιώσεις πού ἔγιναν στό ἔδαφος ἀπό φυσιολογικούς λόγους, ἐδαφικές καταπτώσεις, καινούργιες χαραδρώσεις, ρεματιές, στό χάρτη δέ μποροῦμε νά δοῦμε τήν κάθε τέτοια καινούργια λεπτομέρεια.

Ἡ μελέτη τοῦ ἐδάφους μόνον στό χάρτη δέ μπορεῖ νά δώσει τήν πραγματική ἀκριβῆ εἰκόνα γιά τό κάθε σημεῖο ὅπως σήμερα εἶναι διαμορφωμένο. Ἰδιαίτερα στόν ὀρεινό ὄγκο τῆς Β. Πίνδου οἱ ἀλλοιώσεις τοῦ ἐδάφους εἶναι πολλές.

Τόσο γιά τά τμήματά μας πού ἐλέγχουν τόν ὀρεινό ὄγκο τῆς Β. Πίνδου, ἄλλο τόσο γιά τόν ἐχθρό πού θά θελήσει νά κινηθεῖ γιά νά κυριαρχήσει πάνω σ' αὐτόν, τά ὑποχρεωτικά περάσματα ἔχουν τό κάθε ἕνα καί τήν ἰδιαίτερη στρατιωτική σημασία.

Ἐχθρική κίνηση ἀπό τίς προσβάσεις γιά τήν κυριαρχία σέ ὁλόκληρο τόν ὀρεινό ὄγκο τῆς Β. Πίνδου εἶναι δύσκολη καί πολύ δαπανηρή. Τό ἔδαφος κανονίζει στόν ἐχθρό τήν τακτική πού πρέπει νά ἀκολουθήσει.

Ὁ βαρύς ὁπλισμός -πυροβολικό, τάνκς, τεθωρακισμένα καί τά τροχοφόρα μεταφορικά μέσα- αὐτά μποροῦν νά προωθηθοῦν σέ ὁρισμένα σημεῖα καί αὐτά εἶναι τό τέρμα τῶν ἁμαξιτῶν ὁδικῶν ἐσοχῶν πού ὑπάρχουν καί πού αὐτές ὑποχρεωτικά θά ἀκολουθήσει [illegible] θά χρησιμοποιήσει σάν βάση ἐξόρμησης του. Κατά συνέπεια ὁ βαρύς ὁπλισμός πού διαθέτει ὁ ἐχθρός εἶναι χρήσιμος μόνον ἄν τά σημεῖα ἐκεῖνα πού ἀπό τό τέρμα τῶν ἁμαξι-

τῶν ὁδῶν θά φθάνει ἡ ἐπίδρασή τους.

Οἱ ἀποστάσεις ἀπό τό κάθε τέρμα αὐτῶν τῶν ἐσοχῶν γιά τό καβαλίκευμα ὁρισμένων χαρακτηριστικῶν σημείων στό κάθε συγκρότημα εἶναι ἀρκετά μεγάλες σέ βάθος καί γενικά ἡ ἐξωτερική περίμετρος τῆς Β. Πίνδου τεράστια. Κατά συνέπεια εἶναι ἀδύνατος ὁ αἰφνιδιασμός κίνησης σέ ὁλόκληρο τήν περίμετρο.

Πιθανές ὁδεύσεις πού μπορεῖ νά ἀκολουθήσει γιά τήν κίνησή του ὁ ἐχθρός πρός τόν κύριο κορμό τῆς Β. Πίνδου καί πού ὑπάρχουν δρόμοι ἐπιτρέποντας κίνηση τροχοφόρων εἶναι:

Π ρ ῶ τ ο: Ἀπό Καστοριά καί τήν προωθημένη βάση τοῦ Νεστορίου πρός ὑψώματα Ἀμουδάρα—Βόλια καί Καλή Βρύση. Ἀπό Νεστόρι πρός Γκορούσια.

Δ ε ύ τ ε ρ ο: Ἀπό Ἄργος Ὀρεστικό, Δαμασκηνιά πρός Ὄρλια.

Τ ρ ί τ ο: Νεάπολη—Τσοτύλι πρός Πεντάλοφο καί πρός Παληοκρημίνι ἀπό τά τρία αὐτά σημεῖα μέ σκοπό νά ἀποκόψει τήν ἐδαφική ἑνότητα μέ τά ἐξωτερικά τῆς Β. Πίνδου τμήματα.

Τ έ τ α ρ τ ο: Ἀπό Γρεβενά πρός Νιτρούζι-Δουτσικό μέ παράλληλες ὑποβοηθητικές κινήσεις ἀπό Πεντάλοφο πρός Δουτσικό καί Ἑπταχώρι. Ἀπό Γρεβενά πρός Ζιάκα. Ἀπό Νέα Κουτσούφλιανη πρός Κρανιά- Μοναχίτι καί ἀπό Ἀνατολικά Ζαγόρια μέ σκοπό νά κυριαρχήσει στά συγκροτήματα Γομάρας-Βασιλίτσας καί στό πλατό Φιλιππαίων, Σαμαρίνας. Τό μοναδικό σημεῖο πού προσφέρεται γιά μιά τέτοια κίνηση στόν ἐχθρό καί μπορεῖ νά προωθήσει καί βαρύ ὁπλισμό εἶναι ὁ δρόμος ἀπό Γρεβενά κορυφογραμμή Νιτρουζίου πρός Δουτσικό. Εἶναι ὅμως ὑποχρεωμένος ἀπό τήν ὅδευση αὐτή νά κινηθεῖ μετωπικά ἀπό τό ὕψος τῆς Καλῆς Ράχης πρός Νιτρούζι Δουτσικό. Πλευρικές κινήσεις τοῦ ἀπαγορεύουν οἱ χαραδρώσεις πού σχηματίζει τό ποτάμι Βενέτικο, πού πάνω σ' αὐτές δεσπόζουν τά χαρακτηριστικά ὑψώματαΖιάκας,'Αλατόπετρας Προσβόρου, Μεσολούρης, Δουτσικοῦ. Οἱ ὑποβοηθητικές κινήσεις ἀπό τίς παράλληλες ὁδεύσεις πού μνημονεύουμε εἶναι ἀρκετά ἐπίμονες καί δύσκολες, τά ὑποχρεωτικά περάσματα, βαθειές χαραδρώσεις, στενά, εἶναι ἀλλεπάλληλα καί δέν ἐπιτρέπουν ἀνάπτυξη τμημάτων.

Π έ μ π τ ο: Ἀπό Ἀνατολικά Ζαγόρια καί Δυτικά, μέ βάση ἐξόρμησης τό Μέτσοβο Μπαλντούμα, Κῆποι, πρός Μαυροβούνι, Γκαμήλα καί σέ συνέχεια πρός Βασιλίτσα. Ἀπό τήν πλευρά αὐτή οἱ βάσεις ἀρκετά μεγάλες, τά ὑποχρεωτικά περάσματα πολύ περισσότερα καί ἡ κίνηση θά γίνει ὑποχρεωτικά μέ τόν συνήθη ἐλαφρό ὁπλισμό πού διαθέτει τό πεζικό.

Ἕ κ τ ο: Ἀπό τή Λεκάνη Κόνιτσας πρός Σμόλικα καί Γράμμο. Καί ἀπό τήν πλευρά αὐτή τό ἔδαφος δέν ἐπιτρέπει τήν προώθηση μέ βαρύ ὁπλισμό καί οἱ ὁδεύσεις εἶναι περισσότερο ὑποχρεωτικές.

Ἀντίθετα γιά τά τμήματά μας πού ἐλέγχουν τά ὀρεινά συγκροτήματα τῆς Β. Πίνδου, τό ἔδαφος ἐπιτρέπει α) τήν ἐνεργό ἄμυνα, β) τό σταθερό κράτημα προωθημένων ἐπικαίρων θέσεων καί γ) ἑλιγμό πρός κάθε κατεύθυνση.

Τό κράτημα ὁρισμένων ἐπικαίρων στρατηγικῶν σημείων πού ἐπιβάλλουν τήν ὑποχρεωτική πρός αὐτά κίνηση τοῦ ἐχθροῦ μπορεῖ νά πραγματοποιηθεῖ μέ τήν καλή ὀργάνωση τοῦ ἐδάφους κατά βάθος στούς ἄξονες κίνησης.

Ἡ προσωπική ἀναγνώριση τοῦ ἐδάφους, ἡ μελέτη καί ὁ ἀκριβής προσδιορισμός τῶν θέσεων στά σημεῖα πού πρέπει νά κρατηθοῦν ἐπιβάλλεται νά γίνει μέ ἀκρίβεια καί ἡ ἐνίσχυση τῶν ἔργων νά γίνει μέ προσοχή, παίρνοντας ὑπόψη τίς δυνατότητες τοῦ ὁπλισμοῦ πού διαθέτει ὁ ἐχθρός.

Μόνο μιά γ ρ α μ μ ι κ ή π α θ η τ ι κ ή ἄ μ υ ν α μπορεῖ νά δώσει στόν ἐχθρό τή δυνατότητα νά καβαλικέψει τό κάθε ὀρεινό συγκρότημα τῆς Β. Πίνδου.

Ἡ τεράστια περίμετρος τῆς Β. Πίνδου, τό βάθος, ἡ φυσιολογική διαμόρφωση τοῦ ἐδάφους, πού στά περισσότερα σημεῖα διακόπτεται ἀπό ἀπροσπέλαστα φαράγκια, ὁ ἐχθρός εἴτε θέλει εἴτε ὄχι θά ἀναγκαστεῖ νά κάνει μιά τεράστια σπατάλη στήν κλιμάκωση τῶν τμημάτων του, γιά δυό λόγους α) γιά τήν ἀσφάλεια τῶν τμημάτων πού θά κινηθοῦν πρός τήν ἐσωτερική περίμετρο τοῦ ὀρεινοῦ ὄγκου καί β) γιά τόν ἀνεφοδιασμό σέ πυρομαχικά καί τρόφιμα.

Ὅσες δυνάμεις καί ἄν διαθέσει ὁ ἐχθρός τά κενά πού θά παρουσιαστοῦν θά εἶναι ἀρκετά γιά νά ἐπιτρέψουν τή διείσδυση, τήν πλευροκόπηση καί τήν ἀνακοπή του.

Διοικήσεις μονάδων, ἐπιτελεῖα καί διοικήσεις τμημάτων ἐπιβάλλεται νά ἀναγνωρίζουν λεπτομερειακά τό ἔδαφος, παντοῦ καί πάντοτε νά κρατοῦνται σημειώσεις, αὐτοσχέδια, πανοραματικά, γιά κάθε λεπτομέρια γιά τόν κάθε τομέα.

Ἐχθρική κίνηση γιά τήν κυριαρχία στόν ὀρεινό ὄγκο τῆς Β. Πίνδου μέ τόσα ἐδαφικά γιά τά τμήματά μας πλεονεχτήματα, μπορεῖ καί πρέπει νά γίνει στόν κάθε τομέα θανάσιμη παγίδα γιά τόν ἐχθρό καί γενικά ὁ τάφος τοῦ μοναρχοφασισμοῦ.

Ὅλες οἱ προϋποθέσεις εἶναι σήμερα ἀπό κάθε ἄλλη φορά ὑπέρ τῶν τμημάτων τοῦ Δ.Σ.Ε. πού βρίσκονται στή Β. Πίνδο.

Ο ΣΟΒΙΕΤΙΚΟΣ "ΘΕΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ„ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΓΟΝΟΙ ΤΟΥ

Ἀπόσπασμα ἀπὸ συνέντευξη ποὺ ἔδωσε ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Σοβ. πυροβολικοῦ Στρατάρχης Ν. Ν. ΒΟΡΟΝΩΦ

Στὶς 23 τοῦ Νοέμβρη ὁ Σοβιετικὸς λαὸς γιορτάζει τὴ μέρα τοῦ πυροβολικοῦ, ποὺ καθιερώθηκε πρὸς τιμὴ τῶν μεγάλων μαχητικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Σοβιετικοῦ Πυροβολικοῦ στὰ μέτωπα τοῦ Μεγάλου Πατριωτικοῦ Πολέμου.

Στὴν πιὸ κάτω δημοσιευμένη συνομιλία ὁ ἀρχιστράτηγος τοῦ πυροβολικοῦ Ν. Ν. Βορονὼφ ἐξιστόρησε στὸν εἰδικὸ ἀνταποκριτὴ τοῦ περιοδικοῦ «Ὀγκανιὸκ» στὸ Σ. Καμενέφσκυ τὴ γέννηση καὶ τὴν ἀνάπτυξη τῆς τεχνικῆς τοῦ πυροβολικοῦ μας, τὸ μεγάλο ρόλο ποὺ ἔπαιξε στὴν πάλη γιὰ τὴν ὕπαρξη καὶ τὴν ἀνεξαρτησία τῆς Πατρίδας.

Ὁ Τσαρικὸς στρατὸς στὴν παραμονὴ τῆς ἐπανάστασης εἶχε περὶ τὶς 14 χιλιάδες πυροβόλα. Στὰ χέρια ὅμως τοῦ ἐπαναστατημένου λαοῦ ἔπεσαν πολὺ λίγα. Μεγάλο μέρος τοῦ πυροβολικοῦ τὸ ἅρπαξαν οἱ λευκοφρουροὶ καὶ οἱ Γερμανοὶ ἐπεμβασίες, στὰ 1918. *Πῶς μπόρεσε ἡ νεαρὴ Σοβιετικὴ δημοκρατία καὶ βγῆκε ἀπ' αὐτὴ τὴν πάρα πολὺ κρίσιμη κατάσταση;*

Βοήθησε ἡ ἀνεξάντλητη ἐπαναστατικὴ ἐνέργεια τῶν ἐργατῶν τοῦ Πέτρογκραντ, τῆς Μόσχας τῆς Τούλας, τῆς Πέρμας καὶ τῶν ἄλλων βιομηχανικῶν πόλεων. Τὰ τμήματα τῆς Κόκκινης Ἐθνοφρουρᾶς παντοῦ, ὅπου μποροῦσαν, μάζευαν σωλῆνες, κυλίβαντες, κλεῖστρα καὶ τὰ ἐπισκεύαζαν μὲ τὶς δικές τους δυνάμεις. Οἱ ὑπερασπιστὲς τοῦ Ὀκτώβρη ὄχι σπάνια κουβαλοῦσαν τὰ πυροβόλα ἀπὸ τὰ ἐργαστήρια κατ' εὐθεῖαν στὸ μέτωπο.

Στὶς μάχες, ἑκατοντάδες κανόνια πάρθηκαν ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τῆς ἐπανάστασης.

Ἔτσι, συσσωρεύοντας διαρκῶς τεχνικὰ μέσα τὴν ἄνοιξη τοῦ 1919, *οἱ ἔνοπλες δυνάμεις μας ἀριθμοῦσαν ἤδη* 16 *χιλιάδες πυροβόλα. Ὅμως καὶ γι' αὐτὸ τὸ ὀλιγάριθμο πυροβολικὸ δὲν φτάναν οἱ ἄνθρωποι. Μάλιστα οἱ προετοιμασία στελεχῶν, ἰδιαίτερα διοικητικῶν, ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ δυσκολότερα προβλήματα γιὰ τὸ σχηματισμὸ σοβιετικοῦ πυροβολικοῦ. Ἀνεπάρκεια ἀνθρώπων ποὺ νὰ μὴν εἶχαν πόθο νὰ μελετήσουν τὴν τέχνη τοῦ πυροβολικοῦ δὲν αἰσθανόμασταν. Ἀλλὰ ἡ σπουδὴ ἀπαιτοῦσε χρόνο. Ἐνῶ ἡ ὀξυμένη στὰ μέτωπα κατάσταση δὲ μᾶς ἐξασφάλιζε αὐτὸν τὸ χρόνο. Στὰ ἀρχεῖα τοῦ Σοβιετικοῦ Στρατοῦ διατηρήθηκε ἕνα ἀξιοπαρατήρητο ντοκουμέντο: Ἀνακοίνωση γιὰ τὴν εἰσαγωγὴ ἐθελοντῶν στοὺς μορφωτικοὺς κύκλους μικρῆς διάρκειας τοῦ πυροβολικοῦ στὸ Πέτρογκραντ. Ἡ ἀνακοίνωση τελειώνει μὲ τὴ φράση: «Ὅλος ὁ κύκλος τῶν μαθημάτων καθορίζεται γιὰ 7 μέρες».*

Σήμερα ὄχι χωρὶς χαμόγελο θυμόμαστε αὐτοὺς τοὺς πλήρεις μορφωτικοὺς κύκλους καὶ ὅμως στὰ χρόνια ἐκεῖνα λειτουργοῦσαν κι' μερικοὶ μορφωτικοὶ κύκλοι τῶν πυροβολητῶν διοικητῶν, ποὺ προετοίμαζαν, κόκκινους ἀξιωματικοὺς πυροβολητὲς μέσα σὲ 7—8 μῆνες. Ἀπ' αὐτοὺς τοὺς μορφωτικοὺς κύκλους τὸ Νοέμβρη τοῦ 1918 ἔφθασαν στὰ πρῶτα τμήματα τοῦ πυροβολικοῦ οἱ πρῶτοι κόκκινοι Ἀξιωματικοί, ἄνθρωποι μὲ βαθειὰ ἀφοσίωση στὴ Σοβιετικὴ ἐξουσία.

Οἱ νεαροὶ μας πυροβολητές, ὅπως ὁ Σοβάρωφ, γρήγορα μάθαν νὰ πολεμᾶν ὄχι μὲ τὸν ἀριθμό, ἀλλὰ μὲ τὴν τέχνη. Καὶ ποιὸν δὲν τσάκισαν; Τὸ Γιούντενιτς, τὸ Ντενίκιν, τὸ Βράγκελ, τὸν Κολτσάκ, τοὺς Γερμανούς, τοὺς Ἰάπωνες, τοὺς Ἄγγλους, τοὺς Ἀμερικάνους, τοὺς Γάλλους καὶ μάλιστα αὐτοὺς τοὺς Ἕλληνες ἐπεμβασίες ποὺ κάπιασαν στὸν Οὐκρανία μὲ πυροβολικὸ πάνω σὲ μουλάρια.

Ἰδιαίτερη ἀξία ἔχει τοῦτο: Στὴν πορεία τῆς σκληρῆς πάλης οἱ ἔνδοξοι Σοβιετικοὶ πυροβολητὲς ἀπόκτησαν καινούργιες μέθοδες. Ἡ τέχνη τοῦ Σοβιετικοῦ πυροβολικοῦ εἶναι δημιούργημα τῆς μεγαλοφυΐας τοῦ συντρόφου Στάλιν. Ὁ Στάλιν εἶναι κεῖνος ποὺ στὶς κρίσιμες στιγμὲς τῆς ἄμυνας τοῦ Τσαρίτσιν (σήμερα Στάλινγκραντ) ὀργάνωσε ὁλότελα ἀνεπάντεχα γιὰ τὸν ἐχθρὸ ἰσχυρὴ ὁμάδα πυροβολικοῦ. Οἱ Σταλινικοὶ πυροβολητὲς μὲ καταιγιστικὰ πυρὰ ἔτρεψαν σὲ φυγὴ τὰ διαλεχτὰ τμήματα τῶν Λευκοφρουρῶν.

Ἡ Σταλινικὴ ἀρχή, τῆς αἰφνίδιας ἐφαρμογῆς πυκνότητας πυρῶν τοῦ πυροβολικοῦ στὴν ἀποφασιστικὴ στιγμή, ποὺ πρέπει νὰ ξέρουμε νὰ τὴν περιμένουμε καὶ στὴν ἀποφασιστικὴ κατεύθυνση, ποὺ πρέπει μὲ ἀκρίβεια νὰ τὴν καθορίσουμε, ἔγινε νόμος τοῦ Σοβιετικοῦ πυροβολικοῦ.

Τὸ Τσαρίτσιν στὸν Ἐμφύλιο Πόλεμο, τὸ Στάλινγκραντ στὸν Πατριωτικὸ Πόλεμο εἶναι τόπος, ὅπου τὸ Σοβιετικὸ πυροβολικὸ ἔπρεπε νὰ ἐκδηλώσει δυὸ φορὲς τὴν ἀνωτερότητά του. Σ' αὐτὴ τὴν ἱστορικὴ σύμπτωση συμβολικὰ ἐκφράστηκε ἡ ἡρωικὴ Σταλινικὴ ἐποχή. Σᾶς παρακαλῶ, σύντροφε Στρατάρχη, νὰ διηγηθεῖτε γιὰ τὴ δράση τοῦ πυροβολικοῦ μπροστὰ στὸ Στάλινγκραντ

Τὴ μάχη τοῦ Στάλινγκραντ, γιὰ πολὺν καιρὸ

θὰ τὴ θυμοῦνται οἱ γερμανοί.

Οἱ ἀκατάπαυστοι κανονιοβολισμοὶ ἀπὸ πυροβολικὸ καὶ ὅλμους, οἱ πυροβολισμοὶ ἀπὸ τάνκς, πολυβόλα καὶ αὐτόματα, οἱ ἀδιάκοποι ἐναέριοι βομβαρδισμοὶ σὲ διάστημα τριῶν μηνῶν, αὐτὰ δὲν ἦταν ἐπεισοδιακὲς ἀψιμαχίες πάνω στὶς διαβάσεις πρὸς τὴν πόλη καὶ στὰ προάστειά της. Ἦταν μάχες διάρκειας ποὺ προκαθόρισαν τὴν ἔκβαση τοῦ πολέμου. Νὰ τί σημαίνει Στάλινγκραντ. Οἱ πολεμικὲς συνθῆκες ἦταν πάρα πολὺ σύνθετες, ποὺ ἦταν δύσκολο νὰ τὶς προκαθορίσουμε, ἦταν μεγάλη δοκιμὴ μαστοριᾶς καὶ ἀνδρείας, πρωτοβουλίας καὶ ψυχραιμίας. Νὰ τί σημαίνει Στάλινγκραντ γιὰ τοὺς πυροβολητές μας. Οἱ γερμανοφασίστες ἅρπαγες δὲ μποροῦσαν νὰ κατανοήσουν ψυχολογικά, νὰ καταλάβουν τὴν ἀνεξάντλητη ἀντίστασή μας. Γιὰ τὴν τρελλὴ φιλοδοξία τοῦ Χίτλερ, ἡ κατάχτηση τοῦ Στάλινγκραντ ἦταν ζήτημα κύρους. Καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ ἐχθρὸς αἱμορραγώντας στέκονταν μπροστὰ στὸ Στάλινγκραντ ἡ Σοβιετικὴ Ἀνώτατη Διοίκηση μὲ ἀπόλυτη μυστικότητα ἀπὸ τὴ γερμανικὴ κατασκοπεία μάζευε στὰ πλευρὰ τῶν τμημάτων τῆς στρατιᾶς τοῦ Πάουλους τεράστιες δυνάμεις γιὰ τὸ αἰφνίδιο ἀποφασιστικὸ χτύπημα.

Καὶ νά: στὶς 19 Νοεμβρίου τοῦ 1942 τὰ σοβιετικὰ στρατεύματα πέρασαν στὴν ἐπίθεση. Μὲ ὅλη τὴ δύναμή του ἀντήχησε ὁ «θεὸς τοῦ πολέμου».

Στοὺς βασικότερους τομεῖς τοῦ μετώπου, σὲ κάθε χιλιόμετρο ὑπῆρχαν μέχρι 300 κανόνια καὶ ὅλμοι! Τὸ καταιγιστικὸ πῦρ καταστρέφοντας τὸ μπετὸν καὶ τὸ μέταλλο, ἀνατινάζοντας τὰ ναρκοπέδια, ζημιώνοντας τὰ γερμανικὰ προχώματα καὶ φράγματα, συνθλίβοντας καὶ ἐξουδετερώνοντας τὰ πολυβόλα, πυροβόλα καὶ τὰ τάνκς τοῦ ἀντιπάλου, γρήγορα ἄνοιγε τὸ δρόμο γιὰ τὰ δικά μας τάνκς, γιὰ τὸ πεζικὸ καὶ τὸ ἱππικό.

Ἄνθρωπος ποὺ δὲν εἶδε τὴ μαζικὴ δράση τοῦ σοβιετικοῦ πυροβολικοῦ δὲ μπορεῖ νὰ φανταστεῖ τὴν πραγματικὴ εἰκόνα τῆς τεράστιας δύναμής του. Πάνω ἀπὸ 146 χιλιάδες σκοτωμένοι γερμανοὶ θάφτηκαν μετὰ ἀπὸ τὴν ἐξόντωση τῶν τμημάτων τοῦ Πάουλους μπροστὰ στὸ Στάλινγκραντ. Εἶναι γεγονὸς πὼς στὸ μερίδιο τοῦ πυροβολικοῦ μας καὶ στοὺς ὅλμους πέφτουν πολλὲς δεκάδες χιλιάδες ἐξοντωμένων στρατιωτῶν καὶ ἀξιωματικῶν τοῦ ἀντιπάλου.

Ἔτσι ἡ μάχη μπροστὰ στὸ Στάλινγκραντ, γιὰ πρώτη φορὰ ἀποκάλυψε ὁλόπλατα τὴν τεράστια δύναμη τῆς τεχνικῆς τοῦ πυροβολικοῦ μας, πλέρια φάνηκε ἡ δεξιότητα τῶν σοβιετικῶν πυροβολητῶν, νὰ τὴν ἀξιοποιήσουν στὸ σύγχρονο πόλεμο.

—Στὸν ἀντιδραστικὸ τύπο τοῦ ἐξωτερικοῦ, πολλὲς φορὲς διαβάζουμε ἰσχυρισμούς, ὅτι τάχατες ὁ σοβιετικὸς στρατὸς συνέτριψε τοὺς χιτλερικοὺς χάρη στὴν τεχνικὴ ποσοτική του ὑπεροχή. Οἱ ἀνώτερες ἠθικὲς ἰδιότητες τῶν στρατιωτῶν μας, ὁ μαστορικὸς χειρισμὸς τῆς τεχνικῆς, ἡ σοφὴ στρατηγικὴ τῆς σοβιετικῆς διοίκησης, ὅλα αὐτὰ δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψη. Πῶς τοὺς κρίνετε σύντροφε ἀρχιστράτηγε αὐτοὺς τοὺς ἰσχυρισμούς;

Αὐτὸ δὲν εἶναι μονάχα κακόβουλο κατασκεύασμα στρατάρχη ποὺ ἀποβλέπει στὸ νὰ διαψεύσει τὶς ἀναμφισβήτητες ἀρετὲς τοῦ σοβ. στρατοῦ, ποὺ ἔσωσε τὸν κόσμο ἀπὸ τὴ φασιστικὴ σκλαβιά. Αὐτὸ εἶναι ἐπίσης καὶ προπαγάνδα ποὺ ἔγινε πάλι θεωρία τῆς μόδας γιὰ τὸν Ντουὲ καὶ τὸν Φῦλερ ποὺ τοὺς ἐπευφημοῦν οἱ ὑποδαυλιστὲς τοῦ καινούριου πολέμου ποὺ ὑπολογίζει στὴν ἐπιτυχία τῶν τυχοδιωκτισμῶν τους μὲ τὴ βοήθεια τῆς τεχνικῆς ἀνωτερότητας. Ὅμως ὑπάρχουν ἄφθονα παραδείγματα ποὺ μαρτυροῦν ὅτι καὶ ἡ πιὸ μεγάλη τεχνικὴ ἀνωτερότητα δὲν εἶναι ἀρκετὴ γιὰ νὰ ἐξασφαλίσει τὴν ἐπιτυχία.

Ὠφέλιμο εἶναι νὰ θυμηθοῦμε τὴν κλασικὴ περίπτωση ἀπὸ τὴν ἱστορία τοῦ πρώτου παγκόσμιου πολέμου ποὺ διατήρησε τὴ διδαχτική της ἀξία ὡς τὰ σήμερα. Τὸ 1917 οἱ ἄγγλοι καὶ οἱ γάλλοι τρεῖς μῆνες προετοίμαζαν πάνω στὸν ποταμό. «Ἐν» μπροστὰ στὸ Ρέημς, τὴ διάσπαση τῶν γερμανικῶν θέσεων σὲ τομέα μὲ βάθος 40 χλμ. Ὅλες οἱ βιομηχανικὲς δυνατότητες τῶν συμμάχων ἐπιστρατεύθηκαν γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό. Αὐτὴ ἡ ἐπιτυχία θὰ ἔπρεπε νὰ χρησιμεύσει σὰν ἀρχὴ γιὰ μιὰ γενικὴ ἐπίθεση. Οἱ σύμμαχοι συγκέντρωσαν μισὸ ἑκατομμ. στρατιῶτες, τεράστια ποσότητα πολυβόλων καὶ περὶ τὶς 6 χιλιάδες κανόνια. Ὁ διοικητὴς τῆς ὁμάδας στρατηγὸς Νίβελ, διέθετε πυροβολικὸ ἰσχυρότερο ἀπὸ τὸ πυροβολικὸ ποὺ εἶχε ὅλος ὁ γαλλικὸς στρατὸς στὶς ἀρχὲς τοῦ πολέμου: 150 σωλῆνες σὲ 1 χλμ. γραμμῆς τοῦ μετώπου. Γιὰ κεῖνο τὸν καιρὸ αὐτὸ ἦταν ρεκὸρ πυκνότητας πυρῶν. Ἐννιὰ ἡμερόνυχτα συνέχεια σφυροκοποῦσε τὸ πυροβολικὸ τοῦ Νίβελ τὶς ἐμπροσθοφυλακὲς τῆς γερμανικῆς ἄμυνας. Ἔριξε 200 χιλ. τόννους μέταλλο. Καὶ ποιὸ ἦταν τὸ ἀποτέλεσμα; Ἀπολύτως κανένα. Νομίζετε πὼς τοὺς γερμανοὺς τοὺς ἔσωσαν τὰ ὑπερφυσικὰ ὀχυρώματα; Ὄχι. Ὑπῆρχαν συνηθισμένα προχώματα, προκαλύμματα καὶ συρματοπλέγματα. Τοὺς γερμανοὺς τοὺς βοήθησε ἡ ἀνόητη προπαρασκευαστικὴ ἐργασία τοῦ γαλλικοῦ Γεν. Ἐπιτελείου, ἡ ἀδεξιότητα τῶν γάλλων πυροβολητῶν νὰ ἐξουδετερώνουν καὶ νὰ ἐκμηδενίζουν τοὺς στόχους χωρὶς προκαταρκτικοὺς πυροβολισμοὺς (προηγούμενους κανονισμοὺς βολῆς) ποὺ ἔδιναν τὸν καιρὸ στοὺς γερμανοὺς νὰ τραβηχτοῦν πιὸ πέρα καὶ ἰδιαίτερα ἡ ἀδεξιότητα τοῦ γαλλικοῦ πυροβολικοῦ νὰ ἀλληλοσυνεργασθεῖ μὲ τὸ ἐπιτιθέμενο πεζικό. Ὅταν τὸ γαλλικὸ πεζικὸ μὲ αὐτοπεποίθηση καὶ μὲ τὰ τσιγάρα στὸ στόμα τινάβηξε στὴν ἐπίθεση, ξάφνου ζωήρεψαν οἱ ἑστίες πυρὸς τῶν γερμανῶν καὶ ὅλα τὰ σχέδια ἀπέτυχαν. Μάταια ἐμπιστεύθηκαν στὸν Νίβελ ἑκατοντάδες χιλιάδες στρατιῶτες καὶ ἕξη ἑκατομμύρια βλήματα.

Πρέπει νὰ ξέρεις νὰ πολεμᾶς». Ἀπ' αὐτὴ τὴν ἄποψη ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὸς εἶναι ὁ θρίαμβος τοῦ σοβ. στρατοῦ στὸ Βερολῖνο. Κατὰ τὸ σχέδιο τοῦ ἀνώτατου διοικητῆ τοῦ σοβ. στρατοῦ ἔπρεπε

γρήγορα νὰ ἐξολοθρεύσουμε τὴν ἰσχυρὴ ἄμυνα τοῦ ἀντιπάλου. Μὲ ὁρμητικὸ ἑλιγμὸ νὰ ἐγκλωβίσουμε τίς 45 Μεραρχίες ποὺ ὑπεράσπιζαν τὸ Βερολῖνο. Χιλιάδες κανόνια καὶ τάνκς, αὐτοπροωθούμενα μὲ ἀεροπλάνα καὶ ὅλμοι, εὐέλπιδες καὶ σπουδαστὲς τῶν ἀνωτέρων ἐκπαιδευτικῶν ἱδρυμάτων, ἐπίλεκτα τάγματα τῶν "Ες—"Ες «σιδερένιες γροθιές» καὶ «πάντζερ τοῦ τρόμου», ὅτι μποροῦσε νὰ μάσει τὰ ἔμασε ὁ στρατηγὸς Βέητληγκ, ὁ διοικητὴς τῆς ἄμυνας τοῦ Βερολίνου. Ἡ μεγαλύτερη μάχη, τέτοια ποὺ ὁ κόσμος δὲ γνώρισε, ἄναψε στὶς ὄχθες τοῦ Ὄδερου καὶ ἔσβυσε ὕστερα ἀπὸ 17 μέρες μπροστὰ στοὺς τοίχους τοῦ Ράϊχσταγ. Καὶ ὅταν ὁ στρατηγὸς Βέηγληγκ πυροβολητὴς στὴν εἰδικότητα, ποὺ παραδόθηκε στὸ ἔλεος τοῦ νικητῆ ρωτήθηκε πῶς κρίνει τὴ δουλειά τοῦ σοβιετικοῦ πυροβολικοῦ, ἔδωσε τὴν ἀπάντηση: Ἤταν ἀδύνατο νὰ ἀντέξουμε.

—Ἐπιτρέψτε νὰ θέσω μιὰ τελευταία ἐρώτηση. Οἱ ἐμπρηστὲς τοῦ καινούργιου πολέμου ἀπὸ τὴν Οὐώλ Στρήτ ρεκλαμάρουν στὸν τύπο, στὸ ράδιο καὶ στὶς κινηματογραφικὲς ταινίες τὴ λεγόμενη «πολιτικὴ στρατηγική». Παρακαλῶ νὰ ἐκφράσετε τὴ γνώμη σας πάνω σ' αὐτό.

Ὁ Χίτλερ ρεκλαμάρισε τὸ σχέδιο του «ἐξόρμηση πρὸς τὴν ἀνατολή». Οἱ νεοεκδηλωμένοι κατακτητὲς ἐπινόησαν τὸ σχέδιο (Ἡ Ἐξόρμηση πρὸς βορρᾶν). Ὅμως ὅλα αὐτὰ τὰ σχέδια πάσχουν ἀπὸ μιὰ οὐσιώδικη ἔλλειψη: Δὲν ὑπολόγισαν τὸ δρομολόγιο τῆς ἐπιστροφῆς.

Ἡ ἱστορία ἀπέδειξε ὅτι ἂν καὶ μερικὲς φορὲς οἱ κατακτητὲς κατορθώνουν νὰ μποῦν στὴ χώρα μας, ὅμως κανείς, δὲ μπόρεσε νὰ βγεῖ ἀπ' αὐτὴ ἀτιμώρητος. Γιὰ ὅλους εἶναι γνωστὸ πὼς ὁ Χίτλερ διέθετε τὸ πολεμικὸ βιομηχανικὸ δυναμικό σχεδὸν ὅλης σχεδὸν τῆς Εὐρώπης. Οἱ βασιλιάδες τῶν κανονιῶν, ὁ Κρούπ, ὁ Σνάϊδερ, ὁ Κρεηζό, ὁ Σκόντα, ὁ Ἀνσάλδο καὶ πολλοὶ ἄλλοι, ὅλοι τους ἐργάζονταν γιὰ τὴ γερμανικὴ πολεμικὴ μηχανή. Οἱ ἐπιστήμονες, οἱ βιομήχανοι καὶ οἱ κατασκευαστὲς ὅλης σχεδὸν τῆς Εὐρώπης συναγωνίζονταν μὲ τὴ Σοβιετικὴ βιομηχανία, μὲ τοὺς ἐπιστημονες καὶ τοὺς κατασκευαστές μας. Ἐμεῖς νικήσαμε!

Ἡ σοφὴ πρόγνωση τοῦ συντρόφου Στάλιν γιὰ τὸ ρόλο τοῦ πυροβολικοῦ στὸν πόλεμο, ἡ παντοτεινὴ φροντίδα γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ σοβιετικοῦ πυροβολικοῦ ἦταν ἀποφασιστικὰ γιὰ τὴν ἔκβαση τοῦ ἀγώνα. Νὰ γιατί τὸ σοβιετικὸ πυροβολικὸ ἔγινε ὁ «Θεὸς τοῦ πολέμου», ἡ κύρια μαχητικὴ δύναμη τοῦ σοβιετικοῦ στρατοῦ ποὺ προξένησε τεράστιες ἀπώλειες στοὺς γερμανικοὺς στρατοὺς καὶ ἐξανάγκασε τὸν Κάϊτελ μὲ τρεμάμενο χέρι νὰ ὑπογράψει τὴν πράξη τῆς χωρὶς ὅρους ὑποταγῆς—τὸν ἐπιτάφιο πάνω στὴν ἐπιτύμβια πλάκα τοῦ γερμανικοῦ ἰμπεριαλισμοῦ.

Ἐμεῖς οἱ σοβιετικοὶ ἄνθρωποι, πιστεύουμε στὶς δυνάμεις μας καὶ εἴμαστε αἰσιόδοξοι γιὰ τὸ μέλλον. Ἔχουμε πεποίθηση πὼς ἡ ἱστορία ἐργάζεται γιὰ μᾶς ἐνάντια στοὺς ἐχθρούς μας. Αὐτὴ τὴ σκέψη μὲ μπολσεβίκικη ἀξιοπρέπεια καὶ εἰλικρίνεια τὴν ἐξέφρασε ὁ σ. Μολότωφ. Ἂς μοῦ ἐπιτρέψει νὰ φέρω ἐδῶ τὰ λόγια του: Οἱ σπασμωδικὲς προσπάθειες τῶν ἰμπεριαλιστῶν ποὺ τὸ ἔδαφος γλυστράει κάτω ἀπ' τὰ πόδια τους δὲ θὰ σώσουν τὸν καπιταλισμὸ ἀπὸ τὴν καταστροφὴ ποὺ πλησιάζει. Ζοῦμε σὲ τέτοιο αἰῶνα ποὺ ὅλοι οἱ δρόμοι ὁδηγοῦν στὸν κομμουνισμό.

(Μετάφραση ἀπ' τὰ ρούσικα)

***ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:* Πήραμε πολλὰ ἄρθρα ἀνταποκριτῶν μας ποὺ θὰ δημοσιευτοῦν στὸ ἐρχόμενο φύλλο τοῦ «Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ».**

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ

(Σημείωση Σύνταξης. Πήραμε καὶ δημοσιεύουμε τὸ παρακάτω γράμμα).

Ἀγαπητοὶ συναγωνιστές.

Στὸ 4ο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ «Δημοκρατικὸς Στρατὸς» (Ἀπρίλης 1948) διάβασα ἄρθρο τοῦ Γραφείου Διαφώτισης τοῦ Γ.Α. μὲ τὸν τίλο: «Χαραχτήρας, μέσα καὶ ὀργάνωση τῆς διαφώτισης στὸ Δ.Σ.Ε.

Εἶναι ἀλήθεια πὼς μὲ τὸ ἄρθρο αὐτὸ δίνεται κατεύθυνση καὶ πραχτικὴ βοήθεια γιὰ τὴ σωστὴ λύση τοῦ προβλήματος τῆς διαφώτισης στὶς συνθῆκες τοῦ σημερινοῦ ἀγώνα.

Ὡστόσο, νομίζω, ὅτι ὑπάρχει μιὰ σημαντικὴ παράλειψη: Δὲν ἀναφέρεται καθόλου σὰν μέσο-ὅπλο διαφώτισης τὸ θέατρο.

Κι' ὅμως εἶναι γνωστὴ ἡ τεράστια διαπαιδαγωγητικὴ δύναμη τοῦ θεάτρου. Καὶ ἡ πεῖρα τῆς ζωῆς τὴν ἐπαληθεύει καθημερινά. Ὅ,τι θὰ δώσει ἕνα θεατρικὸ ἔργο, ἕνα σκέτς, ἕνα τραγούδι, μιὰ ἀπαγγελία, βγαλμένα ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ τὴ δράση τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ Δ.Σ. δὲν μπορεῖ νὰ τὰ δώσουν μερικὲς φορὲς πολλὰ ἄλλα μέσα. Κοντὰ στὴν ψυχαγωγία καὶ τὴν ξεκούραση ποὺ προσφέρει τὸ θέατρο στὸ λαὸ καὶ τὸ Στρατό μας, τὸν διαπαιδαγωγεῖ, ἀναπτύσσοντάς του τὸ λαϊκοδημοκρατικὸ πνεῦμα καὶ τοῦ δυναμώνει τὴν πίστη καὶ τὴν ἀπόφαση γιὰ τὴν πάλη καὶ τὴ νίκη. Μονάχα ἀρκεῖ νὰ μιλάει στὴ ψυχή του.

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΑΠΟ 1—30 ΤΟΥ ΙΟΥΝΗ

1)6—Τμήματα τοῦ Δ. Σ. στὴν περιοχὴ Παπάδες—Δράμας, μὲ πυρὰ ὅλμων καὶ πολυβόλων κατέριψαν 1 ἀεροπλάνο.

2)6—Τμήματα τοῦ Δ. Σ. Ἠπείρου χτύπησαν καὶ διέλυσαν ἐχθρικὸ λόχο ποὺ κινήθηκε πρὸς Βαλανιδιά. Σκοτώθηκαν 12, τραυματίστηκαν 20 καὶ πιάστηκαν 10 αἰχμάλωτοι (οἱ 8 ἀπ' τοὺς 10 κατατάχτηκαν στὸ Δ. Σ.). Λάφυρα: 1 ὁμαδ. ὅλμος, 2 μπρέν, 15 ὅπλα 15000 σφαῖρες, 15 μεταγωγικά, τρόφιμα, ἱματισμός.

—Τμήματα τοῦ Δ.Σ. μπῆκαν στὸ Λιτόχωρο.

5)6—Ἀνάμεσα Ἀσπροβάλτα—Σταυρὸ ἀνατινάχτηκε ἐθχρικὸ τάνκ.

6)6—Στὸ δρόμο Ἀπίδια—Νιάτα χτυπήθηκε αὐτοκίνητο μὲ 15 συμμορίτες τοῦ ἀρχισυμμορίτη Μπρατίστα. Ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ: 12 νεκροί, 2 τραυματίες, 1 αἰχμάλωτος. Δικές μας καμμιά. Λάφυρα 15 ὅπλα καὶ τὰ πυρομαχικά τους.

7)6—Τμήματα Ἀρχηγείου Ἠπείρου χτύπησαν τὸ σταθμὸ διοίκησης καὶ τὸ λόχο στρατηγείου τῆς 76 ταξιαρχίας. Ὁ ταξίαρχος Φραγκιαδάκης κι' ἕνας Ἄγγλος ταγματάρχης τὤσκασαν. Πιάστηκαν πολλοὶ αἰχμάλωτοι.

8)6—Τμήματα τοῦ Δ. Σ. Πελοποννήσου ἐπετέθηκαν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ στὰ Λεχαινά, Ἀνδραβίδα, Καβάσιλα. Σκοτώθηκαν 4, τραυματίστηκαν 13 καὶ πιάστηκαν 9 αἰχμάλωτοι μοναρχοφασίστες. Λάφυρα: 1 μπρέν, 4 αὐτόματα ἀτομικά, 3 ὅπλα. Ἄλλο τμῆμα τοῦ Δ. Σ. χτύπησε ἐξωτερικὰ φυλάκια στὴν Ἀμαλιάδα.

9)6—Τμήματα τοῦ Ἀρχ. Θεσσαλίας μπῆκαν στὴ Ραψάνη—Ὀλύμπου. Σκοτώθηκαν 6 καὶ πιάστηκαν 33 αἰχμάλωτοι μοναρχοφασίστες. Ἀνάμεσα στοὺς αἰχμάλωτους εἶναι κι' ὁ ἀνθυπολοχαγὸς Ἀλεβιζάτος Λευτέρης. Λάφυρα: 1 ὅλμος, 1 ἀσύρματος, 3 μπρέν, 7.000 σφαῖρες, ὅλος ὁ ἱματισμὸς τῆς φρουρᾶς κλπ.

11)6—Ἰσχυρὲς ἐχθρικὲς δυνάμεις 2 περίπου ταξιαρχιῶν ἔκαναν ἐπίθεση ἐνάντια σὲ τμήματα τοῦ Δ. Σ. στὴν περιοχὴ Ντουσκάρας, 18 χιλ. Δυτ. ἀπ' τὰ Γιάννενα. Ὁ ἐχθρὸς ἀνατρόπηκε κι' ἔπεσε σὲ ναρκοπέδιά μας. Σκοτώθηκαν 65 καὶ τραυματίστηκαν 120 μοναρχοφασίστες.

12)6—Στὴν περιοχὴ Ραψάνης—Δερελὶ διαλύθηκε ἐχθρικὸς λόχος, μὲ ἀπώλειες του 8 νεκροὺς καὶ 10 αἰχμάλωτους. Λάφυρα: 4 ὁπλοπολυβόλα, 30 ὅπλα, 3 στέν, 20.000 σφαῖρες καὶ πολλὰ εἴδη.

13)6—Τμῆμα τοῦ Δ. Σ. χτύπησε τὴ φρουρὰ Κεχρόκαμπου, Λεκάνης περιοχῆς Καβάλας καὶ κατέλαβε τὸ χωριό. 14 νέοι κατατάχτηκαν στὸ Δ.Σ.

14)6—Τμήματα τοῦ Δ. Σ. ἐπετέθηκαν ἐνάντια σὲ ὀχυρωμένες ἐχθρικὲς θέσεις ποὺ τὶς κατεῖχε διλοχία στὴν περιοχὴ Κορώνας—Κιλκίς, διέλυσαν τὸν ἐχθρὸ καὶ τὶς κατέλαβαν. Σκοτώθηκαν 40 στρατιῶτες κι' ὁ ἀνθυπολοχαγὸς Ζησιάδης Ἄγ. Αἰχμαλωτίστηκαν 42 κι' ἀνάμεσά τους 4 ὑπαξιωματικοί. Λάφυρα: 3 ἀσύρματοι, 1 ὁμαδ. ὅλμος, 2 πολυβόλα Βίκερς, ὅλος ὁ ὁπλισμὸς τῶν ἐχθρικῶν τμημάτων, πυρομαχικὰ κ. ἄ. εἴδη. 3 διλοχίες τοῦ ἐχθροῦ ποὺ κινήθηκαν ἐπιθετικὰ μὲ ὑποστήριξη τάνκς καὶ ἀεροπορίας ἀποκρούστηκαν μὲ πολλὲς ἀπώλειες. Καταστράφηκαν 3 αὐτοκίνητα κι' 1 τάνκ. Ὁμάδα Δ.Ν. χτύπησε μὲ πάντζερ ἐχθρικὴ πυροβολαρχία. 1 πυροβόλο καταστράφηκε.

15)6 Ὁ ἐχθρὸς ἄρχισε ἐπίθεση στὸν κορμὸ τῆς Βορ. Πίνδου μὲ 6 μεραρχίες πεζικοῦ, ἰσχυρὸ πυροβολικὸ καὶ ἀεροπορία.

—2 καὶ πλέον ἐχθρικὲς ταξιαρχίες ἐνήργησαν κατὰ τοῦ ὀρεινοῦ συγκροτήματος Σαλταγκίνη, Τσούκα Καραλή, Ράχη Μοναχητιοῦ. Σὲ διήμερο σκληρὸ ἀγῶνα ἀποκρούστηκαν μὲ βαρειὲς ἀπώλειες.

Νομίζω λοιπὸν πὼς ἔτσι πρέπει νὰ τοποθετηθεῖ τὸ ζήτημα. Καὶ κοντὰ στὰ ἄλλα μέσα-ὅπλα διαφώτισης νὰ πάρει τὴ θέση του καὶ τὸ θέατρο. Ὅλα τὰ τμήματα τοῦ Δ.Σ. καὶ ἰδιαίτερα οἱ σχηματισμοὶ τῆς Δ.Ν., χωρὶς τὴν παραμικρὴ ἀβαρία στὴν πολεμικὴ τους ἐπίδοση, νὰ ἀναπτύξουν καὶ ἀνάλογη διαφωτιστική—ἐκπολιτιστικὴ δουλειὰ μὲ τὸ θέατρο.

Καὶ ὅσοι μποροῦν νὰ γράφουν, ἂς διαλέξουν ἀπὸ τὸ ἀπέραντο καὶ ἀνεξάντλητο θησαυροφυλάκιο τοῦ λαϊκοῦ μας ἀγώνα τὰ θεματά τους, κι' ἂς πλουτίσουν τὸ ὁπλοστάσιο τῆς διαφώτισης στὸν τομέα αὐτὸν μὲ ἄφθονο ὑλικό.

15 Μάη 1948 Μὲ συν. χαιρετισμοὺς

Τάκης Ἀδάμος

16)6—Κοντά στή Λυκόφη—Σουφλιοῦ ἀνατινάχτηκε ἁμαξοστοιχία. Καταστράφηκαν ἡ ἀτμομηχανή καί 2 βαγόνια.

—Στήν περιοχή, 'Ασπραγγέλων 'Ηπείρου διαλύθηκε ἐχθρικό τάγμα. 'Απώλειες τοῦ ἐχθροῦ: 21 νεκροί στρατιῶτες κι' ὁ ἀνθυπολοχαγός Λαουλάκης. Τραυματίες 40. Αἰχμάλωτοι 1 ἀνθυπολοχαγός καί 38 στρατομάῦδες. Λάφυρα: 6 ὁμαδ. ὅλμοι, 2 βίκερς, 5 τόμσον, 20 αὐτόματα ντουφέκια, 60.000 σφαῖρες, 2 ἀσύρματοι πάρα πολύ ἄλλο ὑλικό καί τό ἀρχεῖο τοῦ τάγματος.

—2 ἐχθρικές ταξιαρχίες ἄρχισαν ἐπίθεση πρός Κοπάντσε Βόλια περιοχῆς Νεστορίου, μέ 24 πυροβόλα καί ἀδιάκοπες ἀεροπορικές ἐπιδρομές. Ταυτόχρονα δύναμη τῆς 27 μοναρχοφασιστικῆς ταξιαρχίας ἄρχισε ἐπιχειρήσεις ἀπό Δαμασκηνιά πρός "Οντρια—"Ορλια. Οἱ διήμερες ἐπιθέσεις τοῦ ἐχθροῦ μέ τίς παραπάνω δυνάμεις ἀποκρούστηκαν μέ βαρειές γι' αὐτόν ἀπώλειες.

17)6—Δυό ἐχθρικές διλοχίες πού κινήθηκαν ἀπό Παπάδες πρός Λακούδα καί Μικρομηλιά χτυπήθηκαν ἀπό τμήματα τοῦ Δ.Σ. καί ἀναγκάστηκαν νά συμπτυχθοῦν. 'Απώλειες τοῦ ἐχθροῦ 30 νεκροί καί 50 τραυματίες. Λάφυρα: 3 ὁπλοπολυβόλα, 10 ντουφέκια κ. ἄ. εἴδη.

—Τμήματα τοῦ Δ.Σ. χτύπησαν ἐχθρικές δυνάμεις πού ὑποστηρίζονταν ἀπό τάνκς, πυροβολικό καί ἀεροπορία καί ἔκαναν ἐπίθεση στήν περιοχή Κορώνας. 'Ο ἐχθρός ἀναγκάστηκε νά συμπτυχθεῖ πανικόβλητος ἔχοντας ἀπώλειες 17 νεκρούς, 2 αἰχμάλωτους καί 30 τραυματίες. Λάφυρα: 3 τόμιγκαν, 6.000 σφαῖρες κ. ἄ. εἴδη.

18)6—Στήν κατεύθυνση Βολιῶν ὁ ἐχθρός ἔριξε γιά τήν κατάληψη τῶν ὀχυρωμένων σημείων 'Αμμούδα, Μπούφι, Κοπάντσε, 1402, δυό ἀκόμα ταξιαρχίες. "Ολες οἱ προσπάθειες τοῦ ἐχθροῦ τσακίστηκαν.

20)6—Τμῆμα τοῦ Δ.Σ. χτύπησε χωροφυλακομάῦδες στήν 'Αναρράχη—Καϊλαρίων. Σκοτώθηκαν καί τραυματίστηκαν 18 μοναρχοφασίστες.

—Τμήματα τοῦ Δ.Σ. χτύπησαν τή φρουρά καί κατέλαβαν τήν κωμόπολη Στρατονίκη Χαλκιδικῆς. 'Απώλειες τοῦ ἐχθροῦ 8 νεκροί καί 9 τραυματίες.

—Τμῆμα Ἱππικοῦ διείσδυσε στόν κάμπο Καζακλάρ—Τύρναβο. Σκότωσε 3 μαῦ. Το τμῆμα ἀκολούθησαν 50 νέοι. "Αλλο τμῆμα χτύπησε τή φρουρά Τσαρίτσανης.

21)6—'Ανακόπηκε ἡ ἐπιθετική προσπάθεια τοῦ ἐχθροῦ στόν τομέα Νεστορίου. Τίς πρωϊνές ὧρες ἄρχισε ἐπίθεση τοῦ ἐχθροῦ ἀπό Κόνιτσα, πρός Σούλιτσα καί ὑψώματα Μόλιστας πού τσακίστηκε.

22)6—'Εχθρικές δυνάμεις ἄρχισαν κίνηση ἀπό Γρεβενά πρός Πεντάλοφο-Δουτσικό. Σ' ὅλα τά σημεῖα ἀντιμετωπίστηκαν ἀποφασιστικά καί καταδιώχτηκαν.

— Τμήματα τοῦ Δ.Σ. μπῆκαν στά Καϊλάρια, στά νῶτα τῆς ἐχθρικῆς διάταξης στή Β Πίνδο. 'Ανατινάχτηκαν ὁ αστυνομικός σταθμός, το Δημαρχεῖο, ἡ 'Εθνική Τράπεζα, τό ἠλεκτρικό ἐργοστάσιο κ.ἄ. δημόσια χτίρια.

23)6— 'Ο ἐχθρός συνέχισε τίς προσπάθειές του στούς τομεῖς Νεστορίου καί Κόνιτσας. 'Αποκρούστηκε ἐχθρική προσπάθεια γιά νά καταλάβει τά "Οντρια, καί ὁ ἐχθρός καταδιώχτηκε.

Στήν Κόνιτσα ἀντιμετωπίστηκαν μέ βαρειές γιά τόν ἐχθρό ἀπώλειες οἱ προσπάθειές του νά καταλάβει τό Καμενικ. 'Ανάμεσα στούς νεκρούς μοναρχοφασίστες εἶναι ὁ λοχαγός Κοκοτᾶς κι' ὁ ἀνθυπολοχαγός Βαγιάννης. Τμῆμα τοῦ Δ.Σ. ἀνάγκασε τόν ἐχθρό νά συμπτυχθεῖ πανικόβλητος ἀπ' τά ὑψώματα Μόλιστας.

24)6— 'Ο ἐχθρός συνέχισε τίς ἐπιθέσεις του στά "Οντρια, Κοπάντσε καί Βόλια, χρησιμοποιώντας πυροβολικό καί ἀεροπορία. "Ολες οἱ ἐπιθέσεις του τσακίστηκαν. Στό μέτωπο τῆς Κόνιτσας ἐπεκράτησε ἡσυχία.

— 3 ἐχθρικά τάγματα μέ 9 τάνκς, ἴλη Ἱππικοῦ καί 2 πυροβόλα ἐπετέθηκαν κατά τμημάτων τοῦ Δ.Σ. στήν περιοχή Κορώνας. Τά τμήματα τοῦ Δ.Σ. ἀνέτρεψαν τόν ἐχθρό καί τόν κυνήγησαν ὡς τίς βάσεις του προξενώντας του ἀπώλειες 20 νεκρούς καί 35 τραυματίες. Καταστράφηκαν 4 τάνκς.

— Τμήματα τοῦ Δ.Σ. χτύπησαν τήν "Εδεσσα. 'Ανατινάχτηκαν 3 χτίρια τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ, τό Πρωτοδικεῖο καί καταστράφηκαν αὐτοκίνητα. Λάφυρα: 2 μπρέν, 6 ὅπλα, πυρομαχικά, ἱματισμός.

— Τμήματα τῆς Δ.Ν. χτύπησαν ἐχθρικό λόχο στό Μπακαρέλο-Γρεβενῶν. 'Απώλειες τοῦ ἐχθροῦ 20 νεκροί καί 38 τραυματίες.

—Στό δρόμο 'Αμυνταίου—Καστοριᾶς χτυπήθηκαν 4 αὐτοκίνητα. 'Απώλειες τοῦ ἐχθροῦ 19 νεκροί καί μεταξύ τους ὁ ἀνθυπολοχαγός Δουμπαμπανίδης καί 6 αἰχμάλωτοι πού μεταξύ τους εἶναι ὁ ὑπολοχαγος Βέγλης 'Αλ. Λάφυρα: 3 ἀσύρματοι, 5 ὅπλα, 1 τόμσον, 3 πιστόλια κ. ἄ. εἴδη. Τρία αὐτοκίνητα καταστράφηκαν καί 1 πάρθηκε λάφυρο.

25)6—'Ο ἐχθρός ἐκδήλωσε ἐπίθεση στίς κατευθύνσεις Σούσνιτσα—Κλέφτης, Πολιάνα—Πύργος (τομέας Κόνιτσας). Στόν τομέα Πολιάνας ἐγκλωβίστηκε ἐχθρικό τάγμα στή λεκάνη τοῦ Σαρανταπόρου. Καί στίς δυό κατευθύνσεις τά τμήματα τοῦ Δ.Σ.

πέρασαν σέ γενική άντεπίθεση καί βελτίωσαν τίς θέσεις τους. Σκοτώθηκαν ὁ συνταγματάρχης Λασκαρίδης καί ὁ ταγματάρχης Δημόπουλος.

—Ὁ έχθρός κινήθηκε έπιθετικά στίς κατευθύνσεις Βερβέοας—Κηπουργιοῦ—Νιτρούζι καί Βαλιακάρδα. Παντοῦ άποκρούστηκε μέ βαρειές άπώλειες.

—Στόν τομέα Ἀλεβίτσα ὁ έχθρός ὑποχρεώθηκε ὕστερα άπό έπιθέσεις τμημάτων τοῦ Δ.Σ. νά έγκαταλείψει τό ὕψωμα Νικολέρι, καθώς καί τά ὑψώματα Πολύμυλου Μέγαρου στήν περιοχή Γρεβενῶν.

—Τμήματα τοῦ Δ.Σ. χτύπησαν λόχο στρατοῦ καί μάϋδες στήν Ὀλυμπιάδα (Ἀνατ. Θεσσαλίας). Ὁ έχθρός εἶχε άπώλειες 13 νεκρούς καί μεταξύ τους 1 άξιωματικό. Πιάστηκαν 53 αἰχμάλωτοι. Λάφυρα: 6 ὅλμοι μέ 620 βλήματα, 8 μπρέν, 70 τουφέκια, 1 πολυβόλο, 25.000 σφαῖρες, 1 άσύρματος καί πολύ άλλο ὑλικό. 94 νέοι καί νέες κατατάχτηκαν στό Δ.Σ.

26)6—Σ' ὅλους τούς τομεῖς τῆς Β. Πίνδου ὁ έχθρός δέν έκδήλωσε καμμιά έπιθετική προσπάθεια. Στό Μπούφι καί Τριγωνομετρικό Χιονάτο ὁ Δ.Σ. έκδήλωσε έπίθεση καί προξένησε σοβαρές άπώλειες στόν έχθρό.

—Στό Σαραντάπορο (Ἐλασσώνα — Σέρβια) χτυπήθηκε φάλλαγγα άπό 80 αὐτοκίνητα καί 8 τάνκς. Σκοτώθηκαν 20 καί τραυματίστηκαν 30 μοναρχοφασίστες. Πολλά αὐτοκίνητα ἔπαθαν βλάβες.

—Στήν Ἀετοράχη κοντά στά Γιάννενα, χτυπήθηκαν έχθρικές δυνάμεις μέ άπώλειες 40 νεκρούς καί τραυματίες.

—Στόν τομέα Νεστορίου ὁ έχθρός μέ μιά ταξιαρχία, μέ πυροβολικό καί άεροπορία άποπειράθηκε νά καταλάβει τά ὑψώματα Προφήτη Ἠλία, Γκορούσια. Ὅλες οἱ προσπάθειες τοῦ έχθροῦ τσακίστηκαν. Ἕνα έχθρικό τάγμα άποδεκατίστηκε.

—Στό Σακαρέτσι τοῦ Βάλτου διαλύθηκε μοναρχοφασιστική διλοχία. Ἀπώλειες τοῦ έχθροῦ 5 νεκροί καί 2 τραυματίες. Πιάστηκαν 36 αἰχμάλωτοι. Λάφυρα: 3 μπρέν, 91 ὅπλα, 16.000 σφαῖρες κ.λ.π. Ὅλοι οἱ σταθμοί χωροφυλακῆς συντρίφθηκαν καί ἡ περιοχή λευτερώθηκε άπ' τό Δ.Σ.

—Τμήματα τοῦ Δ.Σ. έπετέθηκαν ένάντια σέ όχυρωμένο λόχο στό χωριό Σωτήρα Ἐδεσσας, ένισχυμένου μέ μάϋ. Ὁ έχθρός διαλύθηκε καί τά τμήματα τοῦ Δ.Σ. κατέλαβαν τό χωριό. Ἀπώλειες τοῦ έχθροῦ 46 νεκροί. Πιάστηκαν 2 αἰχμάλωτοι. Πάρθηκαν πολλά λάφυρα.

28)6—Τμήματα τῆς ΔΝΕ έπετέθηκαν κατά λόχου έθνοφρουρᾶς καί σταθμοῦ χωροφυλακῆς τῆς γέφυρας Τρικκλινου. Ὁ έχθρός πανικόβλητος τράπηκε πρός Ἀμφιλοχία. Πιάστηκαν 10 αἰχμάλωτοι. Λάφυρα: 2 όπλοπολυβόλα, 10 ὅπλα, πυρομαχικά κ.λ.π.

—Τμήματα τοῦ Δ.Σ. έπετέθηκαν κατά τῆς έχθρικῆς φρουρᾶς Ἐξοχῆς Ζυρνόβου Δράμας. Ἀπώλειες τοῦ έχθροῦ: Νεκροί 82 μάϋ καί 13 χωροφύλακες. Τραυματίες: 120. Καταστράφηκαν 1 τάνκ καί 4 αὐτοκίνητα.

Ἐχθρικές ένισχύσεις άποκρούστηκαν μέ άπώλειες 14 νεκρούς καί 25 τραυματίες.

29)6—Ἀποκρούστηκαν έχθρικές έπιθέσεις στόν τομέα Καστανοχωρίων. Στά ὑψώματα Μόλιστας ὁ έχθρός εἶχε βαρειές άπώλειες.

30)6— Ἐπιθέσεις τῶν μοναρχοφασιστῶν στούς τομεῖς Νεστορίου, Ὀρλιακα, Κόνιτσας, μέ ὑποστήριξη πυροβολικοῦ καί άεροπορίας τσακίστηκαν καί ὅλες οἱ προσπάθειές τους άπότυχαν.

— Τμήματα τοῦ Δ.Σ. χτύπησαν τήν πόλη Ἀμφιλοχία ποῦ κατέχονταν άπό σημαντική δύναμη στρατοῦ, χωροφυλακῆς, μάϋ καί ΛΟΚ ἡ άντίσταση τοῦ έχθροῦ κάμφθηκε καί τά τμήματα τοῦ Δ.Σ. κυριάρχησαν στήν πόλη ὅλη τή νύχτα καί τήν έπόμενη μέρα. Οἱ έχθρικές δυνάμεις πανικόβλητες έγκατάλειψαν τήν πόλη καί τράπηκαν σέ φυγή πρός τά Δυτικά ὑψώματα.

Ἀπό έμπρηστικά βλήματα τῶν πλοίων κάηκαν τά περισσότερα σπίτια καί σκοτώθηκε πολύς ἄμαχος πληθυσμός.

Ἀπώλειες τοῦ έχθροῦ 35 νεκροί καί 40 τραυματίες. Πάρθηκαν πολλά λάφυρα.

— Ἀπό 15-30)6 ὁ Δ.Σ. στή Β. Πίνδο άντιμετώπισε μέ έπιτυχία τήν έπίθεση τῶν πιό έπίλεκτων μονάδων τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ ποῦ ὑποστηρίζονταν άπό 100 πυροβόλα καί πάνω, 10 σμήνη άεροπορίας καί μηχανοκίνητες μονάδες. Οἱ μοναρχοφασίστες δέ μπόρεσαν νά διασπάσουν τήν πρώτη άμυντική τοποθεσία τῶν τμημάτων τοῦ Δ.Σ.

Ἀπώλειες τοῦ έχθροῦ στή Β. Πίνδο καί στά ἄμεσα μετόπισθέν του: Νεκροί άξιωματικοί 139, τραυματίες άξιωματικοί 148, αἰχμάλωτοι άξιωματικοί 8.

Ὁπλίτες: νεκροί 1242, τραυματίες 3148, αἰχμάλωτοι 284. Αὐτόμολοι ὁπλίτες 63. Σύνολο: 5037.

Καταρίφθηκαν 6 έχθρικά άεροπλάνα καί καταστράφηκαν 8 τάνκς καί 128 αὐτοκίνητα. Κυριεύτηκαν λάφυρα σέ πολεμικό ὑλικό καί ἄλλα εἴδη. Στό ἴδιο χρονικό διάστημα 800 νέοι μαχητές κατατάχτηκαν στό Δ.Σ.

ΑΠΟ ΜΗΝΑ ΣΕ ΜΗΝΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

ΑΠΟ 5 ΤΟΥ ΙΟΥΝΗ — 5 ΤΟΥ ΙΟΥΛΗ

Ζαλισμένος ἀπό τά χτυπήματα τοῦ Δ.Σ. ὁ μοναρχοφασισμός συγκέντρωσε τίς πιό σοβαρές στρατιωτικές του δυνάμεις στή Β. Πίνδο. Ἔλπιζε μέ μιά ἀλογάριαστη χρησιμοποίηση τῶν ἄφθονων μέσων πού τοῦ δώσαν οἱ ἀφέντες του νά ἔχει κάποια ἐπιτυχία, ὥστε νά ἀναφτερώσει τό ἠθικό του. Ξεκίνησε μέ τυμπανοκρουσίες, φουσκωμένες ἡμερήσιες διαταγές, ταξίδια ὅλων τῶν μεγαλουσιάνων τῆς μοναρχοφασιστικῆς μαφίας ἀπ' τό Γλύξμπουργκ καί κάτω, τεράστιους τίτλους στόν πουλημένο τύπο τους. Οὐσιαστικά ἡ ἐπιχείρηση ἄρχισε στίς 15 τοῦ Ἰούνη καί ἡ γενική «ἐξόρμηση» τους στίς 21. Μά οἱ πρῶτες ἀποτυχίες ἔπεσαν σάν κρύο νερό, στίς γυριές; ἀπό συνήθεια λακέδων, πλάτες τῶν μοναρχοφασιστῶν. Παντοῦ τά παλληκάρια τοῦ Δ.Σ. δίναν καί δίνουν σκληρά μαθήματα στό μοναρχοφασιστικό στρατό τοῦ φόν Φλίτ. Οἱ πρῶτες ἀποτυχίες δυνάμωσαν τήν ἀποσύνθεσή τους. Ὁ Σοφούλης, παληά βρώμικη ἀλεποῦ, γιά νά σώσει τήν ἄθλια θέση του λέει καί ξαναλέει, πώς «ὁ νοῦς τῆς κυβέρνησης» εἶναι προσηλωμένος στό Γράμμο καί δέ μπορεῖ νά ἀπασχοληθεῖ μέ πολιτικά ζητήματα. Μά αὐτές οἱ ὑπεκφυγές δέν καθησυχάζουν τούς ὀπαδούς τους. Παράλληλα μέ τά χτυπήματα στό Γράμμο ὁ μοναρχοφασισμός μαζεύει καινούργιες κατακεφαλιές στήν Ἀμφιλοχία, στήν Πάτρα, στήν Ἤπειρο καί σ' ὅλη τή χώρα. Καί ἡ σύγχιση μεγαλώνει.

Ἡ πρόταση τῆς Προσωρινῆς Δημοκρατικῆς Κυβέρνησης γιά μιά δημοκρατική λύση καί τό ἄρθρο τοῦ σ. Ζαχαριάδη εἶχαν ἕνα τεράστιο ἀντίκτυπο μέσα στόν ἑλληνικό λαό. Ἡ μοναρχοφασιστική ψευτοκυβέρνηση ἀπόρριψε τίς τίμιες προτάσεις, ἀλλά ὁ ἑλληνικός λαός κατάλαβε τώρα πιό καλά ποιός εἶναι ὑπεύθυνος γιά τή σφαγή τῶν παιδιῶν του. Οἱ ἀθρόες περιπτώσεις προσχώρησης φαντάρων καί ἀξιωματικῶν τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ στό Δ.Σ. στό Γράμμο καί ἀλλοῦ, δείχνουν πώς καί μέσα στό μοναρχοφασιστικό στρατό ἡ συνείδηση γιά τίς εὐθύνες τῆς σφαγῆς γίνεται πιό καθαρή. Στό ἀναμεταξύ ἡ ψευτοκυβέρνηση συνεχίζει τό ξεπούλημα τῆς χώρας στούς ἀμερικάνους ἰμπεριαλιστές.

Ὑπογράφτηκε ἡ σύμβαση ἀνάμεσα στήν Ἀμερική καί στόν Τσαλδάρη γιά τή «βοήθεια» τοῦ σχεδίου Μάρσαλ. Εἶναι ἡ πιό δουλική σύμβαση ἀπό ὅλες τίς παρόμοιες. Ἀκόμα καί μέσα στήν ψευτοβουλή τους ἀναγκάστηκαν μερικοί γιά δημοκοπία νά ξεσκεπάσουν τή σύμβαση αὐτή πού ὑποδουλώνει γιά χρόνια τήν Ἑλλάδα στήν Ἀμερική.

Ἕνα πρᾶμα δέν εἶπαν αὐτοί οἱ δημοκόποι, πώς ὁ ἑλληνικός λαός δέν ἀναγνωρίζει μιά τέτοια ὑποδούλωση. Τό φωνάζουν τά παλληκάρια τοῦ Δ.Σ. στό Γράμμο καί σ' ὅλη τή χώρα.

Ἐπίσης στήν ψευτοβουλή τους ξεσκεπάστηκαν οἱ καταχρήσεις καί ὅλες οἱ βρωμιές τοῦ μοναρχοφασισμοῦ. Στήν περίοδο τῆς ἀποσύνθεσης πού

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

ΑΠΟ 5 ΤΟΥ ΙΟΥΝΗ — 5 ΤΟΥ ΙΟΥΛΗ

ΓΕΡΜΑΝΙΑ. Τό Γερμανικό ζήτημα ἦταν ἀπό τά κεντρικά ζητήματα τό μῆνα πού πέρασε. Οἱ ἀμερικανοί ἰμπεριαλιστές μαζί μέ τούς ἄγγλους καί γάλλους συναδέλφους τους, τούς δορυφόρους τοῦ Μπενελούξ (Βέλγιο, Ὀλλανδία, Λουξεμβοῦργο) μέ τή συμφωνία τοῦ Λονδίνου ἔκαναν όριστικό τό διχασμό τῆς Γερμανίας. Μέ τόν τρόπο αὐτόν ὑποδουλώνουν τή Δυτική Γερμανία καί θέλουν νά τή μεταβάλουν σέ πολεμική βάση. Τά δημοκρατικά κράτη ἀπάντησαν στή Βαρσοβία, ὅπου ἡ συνδιάσκεψη τῶν ὑπουργῶν τῶν Ἐξωτερικῶν τῶν χωρῶν τοῦ σοσιαλισμοῦ καί τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας μέ δήλωσή τους ὑπόδειξε τή μοναδική λύση τοῦ γερμανικοῦ ζητήματος. Μιά λύση πού ἐνῶ ἐξασφαλίζει τά συμφέροντα τῶν λαῶν, τήν εἰρήνη καί τή δημοκρατία, παίρνει ὑπόψη καί τό συμφέρο τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ, πού δέν εἶναι νά διαιρεθεῖ ἡ Γερμανία, νά ὑποδουλωθεῖ καί νά ριχτεῖ σέ καινούργιους πολεμικούς τυχοδιωκτισμούς. Ἐφαρμόζοντας τό σχέδιό τους, τῆς διαίρεσης οἱ ἀμερικανοί ἐπέβαλαν καινούργιο μάρκο γιά τή Δυτ. Γερμανία

Στό Βερολίνο γιά νά προστατέψουν τήν οἰκονομία τῆς Α. Γερμανίας οἱ Σοβιετικές ἀρχές κήρυξαν ἀποκλεισμό. Τό μέτρο κατατάραξε τούς ἰμπεριαλιστές. Ἄρχισαν ὑποκριτικές διαμαρτυρίες τάχα στό ὄνομα τοῦ λαοῦ τοῦ Βερολίνου. Ἀναγκάστηκαν ὅμως νά δηλώσουν, πώς εἶναι πρόθυμοι νά συζητήσουν ὅλο τό γερμανικό ζήτημα ὅταν θά ἀρθεῖ ὁ ἀποκλεισμός.

Ἡ προκλητική στάση τῶν ἰμπεριαλιστῶν ἔχει ὀξύνει τήν κατάσταση στή Γερμανία. Ὅμως ἡ σταθερά φιλειρηνική πολιτική τῆς Σοβ. Ἕνωσης τούς συνεφέρνει λίγο-λίγο.

ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ. Ἡ ἀνακωχή τῶν 4 ἑβδομάδων ἔγινε ἀλλά ὅλες οἱ προσπάθειες τοῦ μεσολαβητῆ κόμητα Μπερναντότ γιά μιά ὁριστική λύση ἀπότυχαν. Ὁ μεσολαβητής στίς προτάσεις του παίρνει πιό πολύ ὑπόψη του τίς ἰμπεριαλιστικές προτάσεις παρά τά συμφέροντα τῶν λαῶν τῆς Παλαιστίνης. Προβλέπουν πώς σέ λίγες μέρες θά ξαναρχίσουν οἱ πολεμικές ἐπιχειρήσεις. Ἡ Παλαιστίνη ἐξακολουθεῖ νά πληρώνει φόρο ἀπό αἷμα στά ἰμπεριαλιστικά συμφέροντα.

ΑΓΓΛΙΑ. Οἱ ἀπεργίες τῶν λιμενεργατῶν στό Λονδίνο καί σ᾽ ἄλλες πόλεις ἔδειξαν τήν ἀγανάκτηση τῶν ἄγγλων ἐργατῶν γιά τήν πολιτική τῆς ἐργατικῆς κυβέρνησης. Παρόλα τά ἐξαιρετικά μέτρα πού πῆρε ἡ κυβέρνηση, οἱ ἀπεργίες συνεχίστηκαν.

Στή βουλή τῶν Κοινοτήτων ἡ συζήτηση γύρω ἀπό τή συμφωνία μέ τήν Ἀμερική γιά τή «βοήθεια» τοῦ σχεδίου Μάρσαλ, ἀπόδειξε πώς σοβαροί κύκλοι, ἀκόμα καί συντηρητικοί, ἀνησυχοῦν γιά τήν οἰκονομική ὑποταγή τῆς Ἀγγλίας. Ἡ συμφωνία τελικά φαίνεται θά ἐγκριθεῖ ὅμως ἡ ἀντίδραση ἐναντίον της ἐξακολουθεῖ.

ΓΑΛΛΙΑ. Ἡ κυβέρνηση Σουμάν κατόρθωσε μέ μιά ἐλάχιστη πλειοψηφία νά ἐπιβάλει τήν ἐπικίνδυνη γιά τό μέλλον τῆς Γαλλίας συμφωνία τοῦ Λονδίνου πάνω στό Γερμανικό. Στό ἀναμεταξύ ἡ συμφωνία μέ τήν Ἀμερική γιά τή «βοήθεια» Μάρσαλ προκάλεσε καινούργια ἀγανάκτηση στή Γαλλία κατά τῆς πολιτικῆς τοῦ Μπιντώ καί τῶν σοσιαλιστῶν τῆς δεξιᾶς. Ἡ Γαλλία ὑποτάσσεται στήν Ἀμερική πολιτικά καί οἰκονομικά καί ἀφήνεται στό ἔλεος μιᾶς Δ. Γερμανίας, ὑποχείριας στά πολεμικά σχέδια τῶν ἀμερικανῶν. Ἀκόμα μιά φορά ἀποδείχνεται πώς γιά τήν κεφαλαιοκρατία σ᾽ ὅλες τίς χῶρες τό ταξικό συμφέρον βρίσκεται πάνω ἀπό τό ἐθνικό συμφέρον.

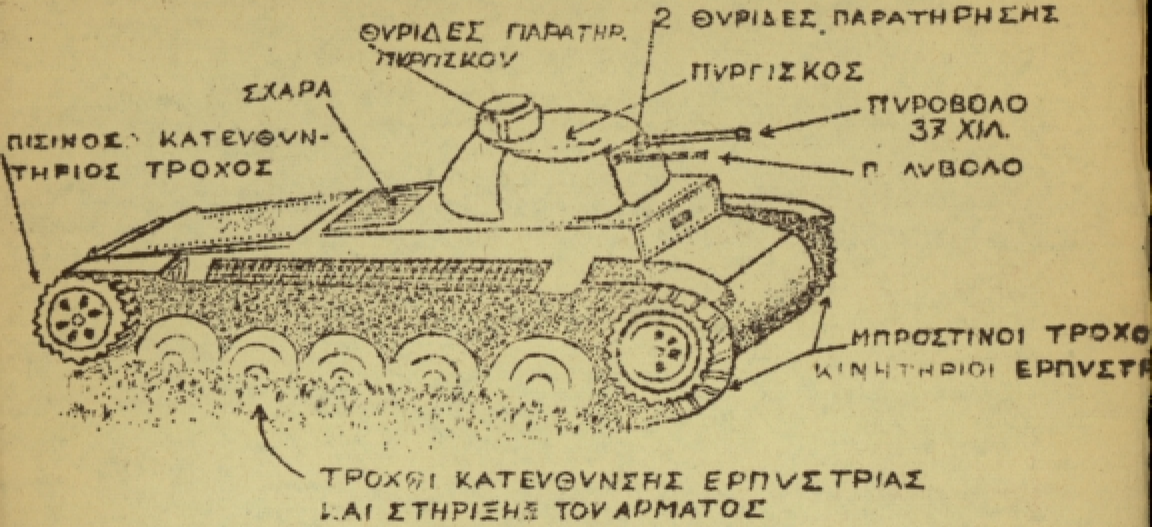
ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑ. Ὁ πρόεδρος τοῦ Κ.Κ. Κλέμεντ Γκότβαλντ Τσεχοσλοβακίας ἐκλέχτηκε πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας. Ἄρχισε νά ἰσχύει τό νέο Λαϊκό Δημοκρατικό Σύνταγμα.

περνάει ὁ μοναρχοφασισμός ἀπό τά χτυπήματα τοῦ Δ.Σ. τά ἄπλυτά του ὅλο καί πιό πολύ ἔρχονται στή φόρα.

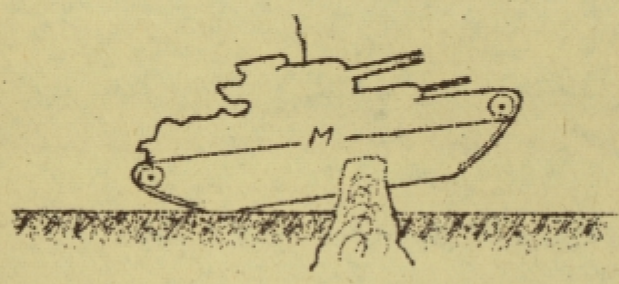
Διεθνῶς ἡ ἀμερικανοκρατούμενη Ἑλλάδα ὅλο καί ξεφτελίζεται.

Οἱ μοναρχοφασίστες ἡγέτες ξεσκεπάζονται ἀνελέητα σάν κοινοί ἀπατεῶνες καί ματωμένοι ἐγκληματίες. Οἱ ἀπαντήσεις τῶν χωρῶν τῆς Λ. Δημοκρατίας στήν καμπάνια τοῦ μοναρχοφασισμοῦ γιά τά παιδιά εἶναι ἕνα πραγματικό μαστίγωμα. Τόσο τσουχτερό πού ὁ Τσαλδάρης κατάπιε τή γλῶσσα του.

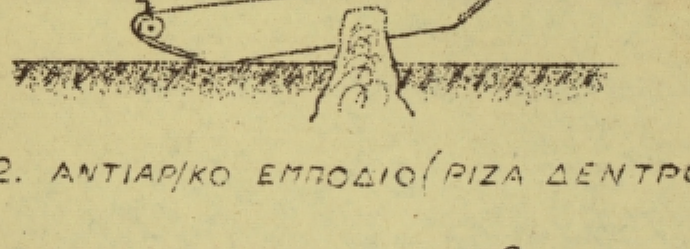
Μέσα σ᾽ αὐτή τή γενική σύγχιση καί τόν ἐξευτελισμό τῶν μοναρχοφασιστῶν, ἡ μάχη τοῦ Γράμμου παίρνει μιά ἐξαιρετική σημασία. Ὁ Γράμμος μπορεῖ νά γίνει ὁ τάφος τοῦ μοναρχοφασισμοῦ.

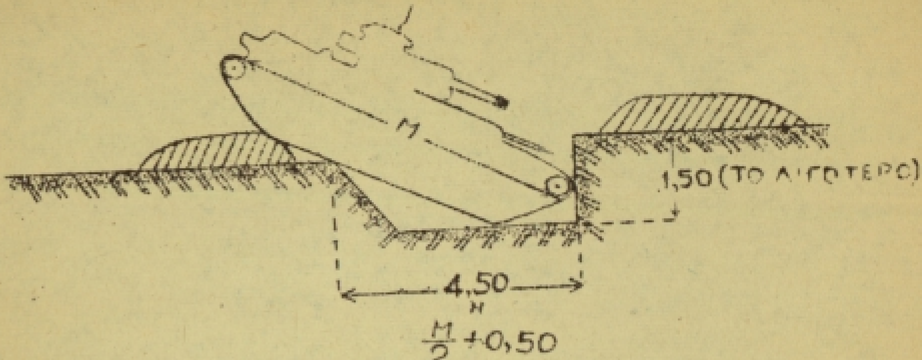
ΣΧ.1.
ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΑΡΜΑΤΟΣ ΜΑΧΗΣ

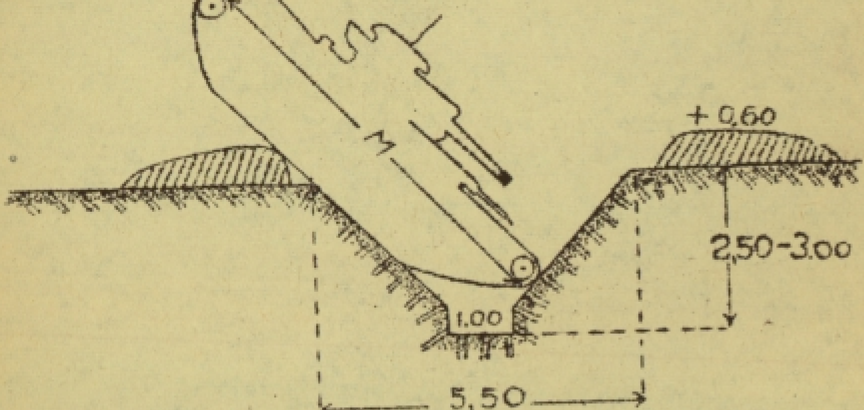
ΣΧ.2. ΑΝΤΙΑΡ/ΚΟ ΕΜΠΟΔΙΟ (ΡΙΖΑ ΔΕΝΤΡΟΥ)

ΣΧ.3. ΑΝΤΙΑΡ/ΚΟ ΕΜΠΟΔΙΟ (ΟΔΟΦΡΑΓΜΑ)

ΣΧ.4 ΑΝΤΙΑΡΜΑΤΙΚΗ ΤΑΦΡΟΣ
ΜΙΑΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΣΧ. 5
ΑΝΤΙΑΡ/ΚΗ ΤΑΦΡΟΣ ΜΕ ΚΛΙΣΗ 45°
(ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ)